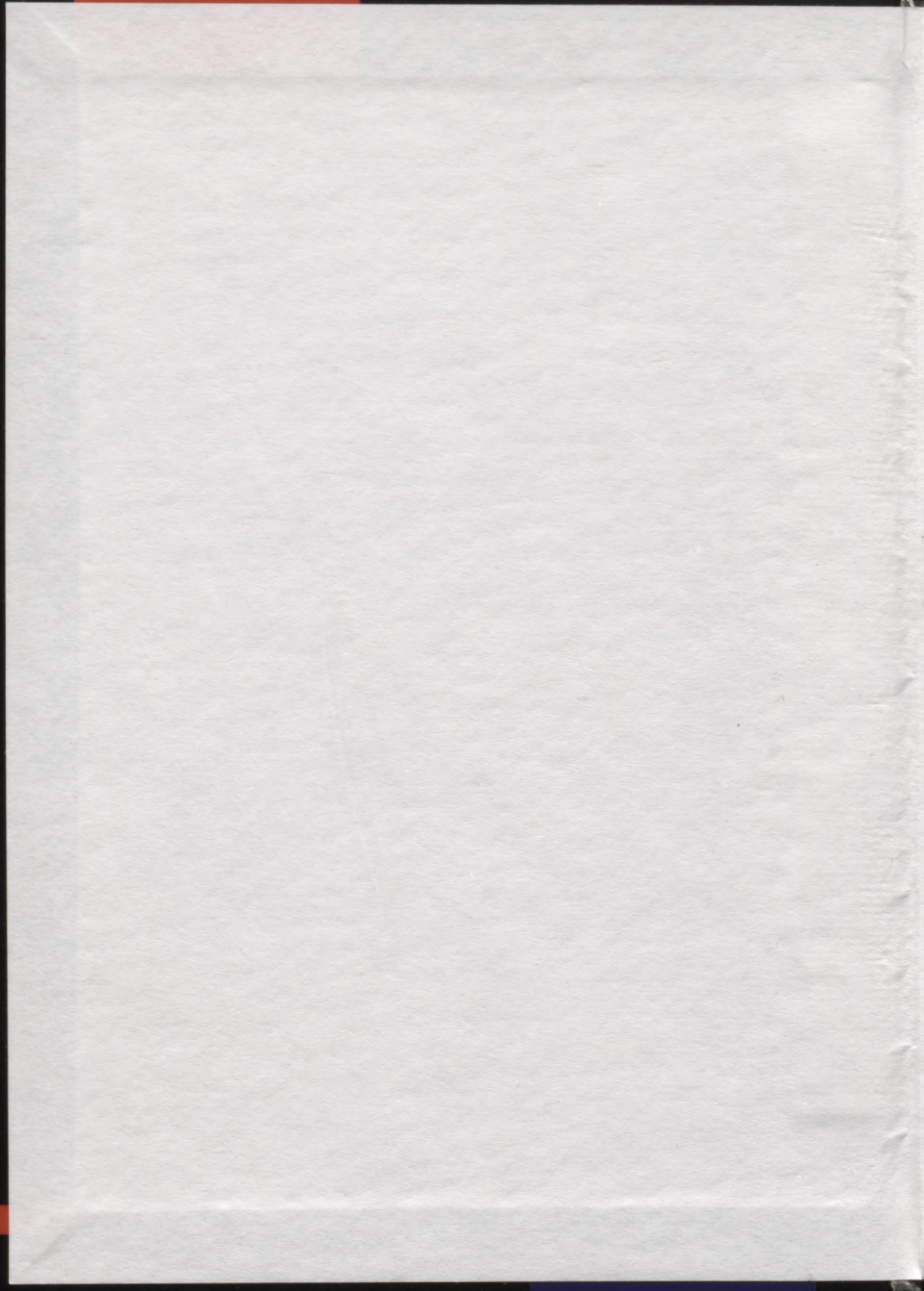

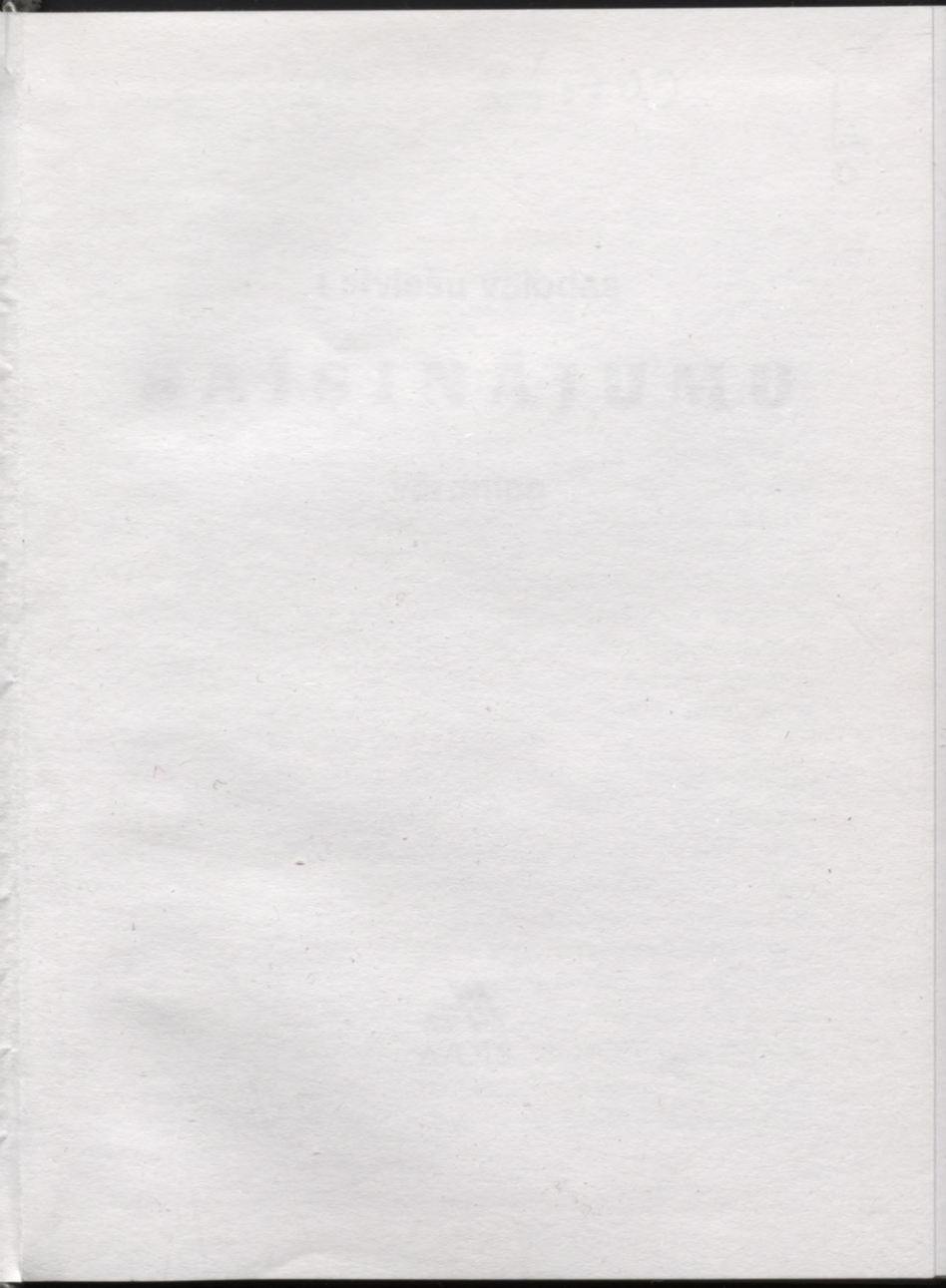
Latviešu valodas

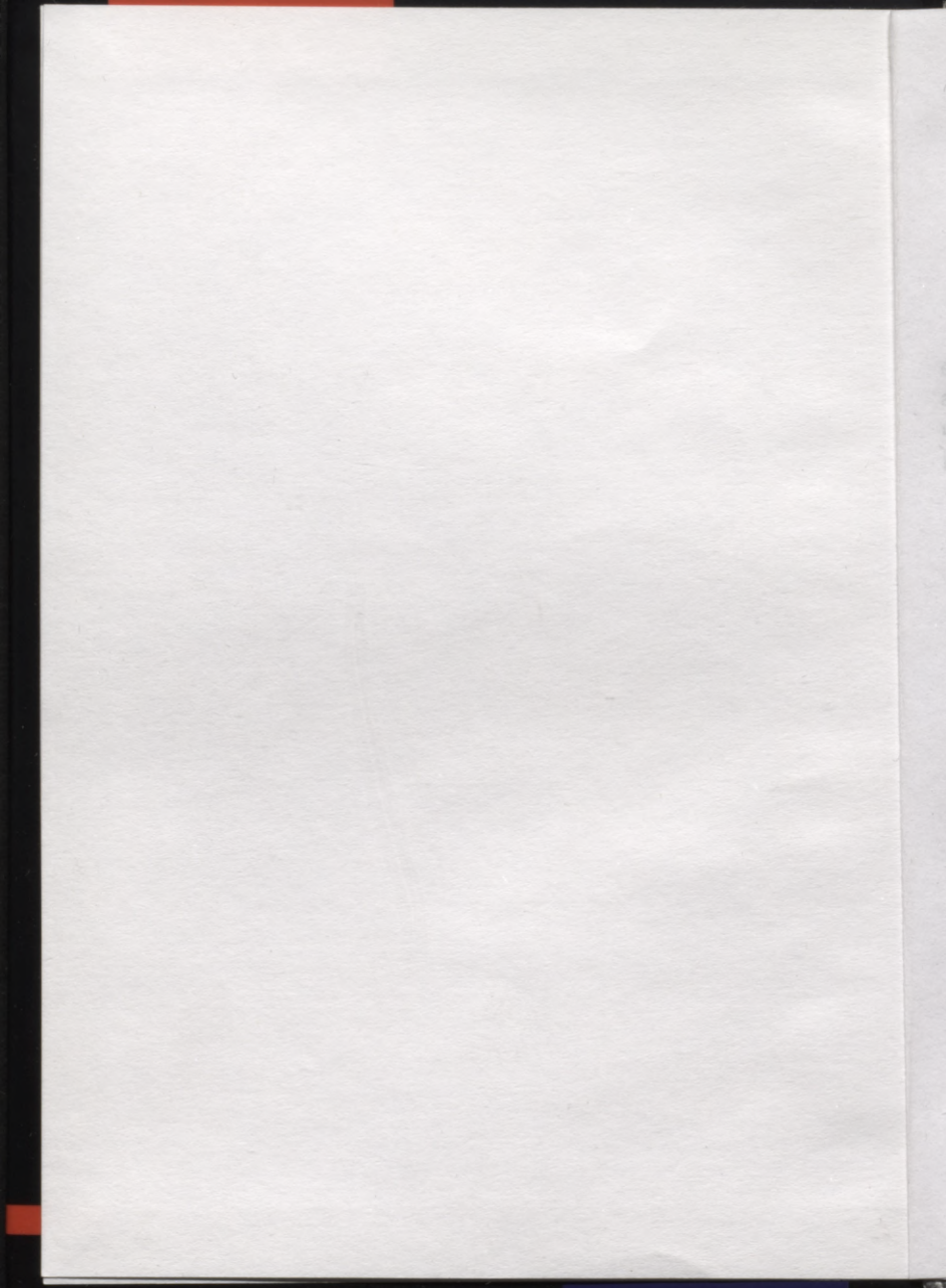
SAĪSINĀJUMU vārdnīca

AVOTS

Andrejs BANKAVS

2003-2
L 57

240009

L
0

Latviešu valodas

SAĪSINĀJUMU

vārdnīca

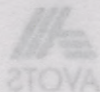
2003. gada 20. jūlijs
P. 100-101. lappuse

0-28-00-85-0
Latvian Business Part

Latvijas Nacionālā
bibliotēka

0303041985

Mūsdienu latviešu valodas saisinājumu vārdnīcā alfabētiskā secībā iekļautas vairāk nekā 1000 nacionālās un internacionālās abreviācijas, kuras visbiežāk sastopamas Latvijas presē un mācību literatūrā XXI gs. sākumā. Saisinājumu tematiskais grupējums ļauj klasificēt speciālās abreviācijas un simbolus pa tematiskām grupām. Vārdnīca paredzēta plašam lasītāju lokam.

ISBN 9984-700-86-0

© Avots, 2003
© Andrejs Bankavs, 2003

Ievads

1994. gadā apgādā AVOTS iznāca latviešu valodas saīsinājumu vārdnīca, kurā bija ietverts pāri par 2000 abreviatūrām. Vienību atlase tika pabeigta 1991. gada martā, tādējādi pagājuši jau 10 gadi kopš iepriekšējās saīsinājumu vārdnīcas sagatavošanas brīža.

Desmit gadu laikā Latvijā notikušas būtiskas pārmaiņas politikā, ekonomikā un sabiedriskajā dzīvē, kas radušas atbalsi arī valodā. Šajā neilgajā laika sprīdī no aktīvās valodiskās aprites aizgājušas daudzas parādības ar savām abreviatūrām, to vietā izveidojušās daudzas jaunas institūcijas, kuru apzīmēšanai ieviesušies jauni saīsinājumi.

Jaunajā latviešu valodas saīsinājumu vārdnīcā ietvertas abreviatūras, kas fiksētas vismaz divas reizes dažādos avotos, galvenokārt Latvijas presē (laikraksti *Diena*, *Latvijas Vēstnesis*, *Neatkarīgā Rīta Avīze*, *Rīgas Balss*, *Lauku Avīze*, *Izglītība un Kultūra*, *Kurzemes Vārds*, *Saldus Zeme*, *Staburags* (Aizkraukles raj.), *Kursas Laiks* (Liepājas nov.), *Kurzemnieks*, *Jaunais Vēstnesis* (Jēkabpils), *Brīvā Daugava* (Jēkabpils raj.), *Jūrmalas Ziņas*, *Bauskas Dzīve*, *Neatkarīgās Tukuma Ziņas*, *Tukuma Ziņotājs*, *Novadnieks* (Preiļu raj.), *Ogres Ziņas* (Ogres raj.), *Zemgales Ziņas* u.c., žurnāli *Biznesa Part-*

neri, Deko, leva, Veselība) XXI gadsimta pirmajos gados. Vārdnīcas pirmajā daļā saīsinājumi doti alfabēta secībā. Ja abreviatūras nostiprinājušās arī sarunvalodā, tad kvadrātiekvās dota arī to izruna. Pēc skaidrojuma apaļajās iekavās nepieciešamības gadījumos doti precizējumi par abreviatūru lietojumu un, ja abreviatūra ir ienākusi no kādas svešvalodas, tad dota arī atsauce uz tās cilmi. Ar zvaigznīti (*) apzīmēti tādu institūciju nosaukumi, kuras atlases pabeigšanas brīdī vairs nepastāvēja, bet kuru nosaukumi vēl bija sastopami XXI gs. sākuma presē. Abreviatūru skaidrojumos ievēroti lielo burtu rakstības pamatprincipi.

Ne visi saīsinājumi ir vērtējami vienādi. Daļa abreviatūru stabili pieskaitāma pie saīsinājumu pamatfonda, daļa var būt aktuāla tikai nelielu laika posmu. Pēc sava tipa tā ir aprakstoša (deskriptīva) tipa abreviatūru vārdnīca, kurā iekļauts vairāk kā 1000 biežāk sastopamu saīsinājumu un kura domāta plašam lasītāju lokam.

Materiālu atlase pabeigta 2002.gada augustā.

Saīsinājumi

- reģ.* reģionālie saīsinājumi
spec. nozares speciālās abreviatūras
~ aizvieto vārdu vai šķirkli

Vārdnīcas sastādīšanā izmantotie avoti

- Alfa un Omega. Enciklopēdiska rokasgrāmata. – Rīga : Latvijas Enciklopēdijs, 1994.
- Angļu–latviešu–krievu informātikas vārdnīca. Datori, datu apstrāde un pārraide. – Rīga : Avots, 2001.
- Bankavs A. Saīsinājumi. – Rīga : Avots, 1994.
- Bankavs A. Latviešu valodas saīsinājumu īsā vārdnīca. – Rīga, 2002.
- Buiķis M., Siliņa B. Matemātika. – Rīga : Zvaigzne ABC, 1997.
- Doppagne A. Majuscules, Abréviations, symboles et sigles. 3-e éd. – Paris, Bruxelles: Duculot, 1998.
- Kontakti! – Rīga, Jūrmala un Rīgas rajons. – Rīga, 2002.
- Pareizrakstības un pareizrūnas rokasgrāmata. – Rīga : Avots, 2002.
- Pavelko I. Latviešu–krievu, krievu–latviešu ģeogrāfijas vārdnīca skolām. – Rīga : Zvaigzne ABC, 2001.
- QUID 2002. – Paris: Robert Laffont, 2002.
- Svešvārdu vārdnīca. – Rīga : Jumava, 1999.

1. b. s. 1

Abreviatūrā un simbolu alfabētiskais
grupejums

A

A	ampērs
A	austrumi
A	atommasa
A	adenīns (<i>ģenētikā</i>)
A	gammas pakāpe (<i>mūzikā</i>)
A	kategorija (<i>piem.</i> , A kategorija)
A	klase (<i>kokrūpniecībā</i> : A klases bērza zāģmateriāli)
Å	angstrēms (<i>ārpussistēmas garuma mērvienība</i>)
a	ato... (10^{18})
a	augstums (<i>izmēru apzīmēšanai</i>)
a	ārs (<i>zemes platības mērvienība</i>)
AA	anonīmo alkoholiķu kustība «Alcoholics Anonymous»
AAK	Antiko automobiļu klubs
AAS	apdrošināšanas akciju sabiedrība
ABS	automatizētā bremžu sistēma (<i>angļu anti-lock braking system</i>)
abs.	absolūts
abstr.	abstrakts
ac	viršdomēns akadēmiskās iestādes apzīmēšanai (<i>Lielbritānijā</i>)
ACAA	Austrijas civilās aviācijas administrācija
ACB	SIA «Autoceļu būve»
adj.	adjektīvs, īpašības vārds

adm.	administratīvs
ADP	adenozīndifosfāts (<i>bioloģijā</i>)
adv.	adverbs, apstākļa vārds
adv.	advokāts (<i>kopā ar uzvārdu</i>)
AEBR	Eiropas pierobežu teritoriju asociācija (<i>angļu</i>)
AEHL	Austrumeiropas Hokeja līga
AES	[ā-es] atomelektrostacija (<i>kopā ar nosaukumu: Ignalinas AES</i>)
AET	Austrumu elektriskie tīkli
a. g.	austrumu garums (<i>ģeogrāfijā</i>)
AGFA, Agfa	Anilinražotāju akciju sabiedrība (<i>vācu Aktiengesellschaft für Anilinfabrikation</i>)
a. god.	augsti godātais
agr.	agrākais, -ā
agr.	agronomija; agronomisks; agronoms (<i>kopā ar uzvārdu</i>)
AI	mākslīgais intelekts (<i>angļu artificial intelligence</i>)
AIDS	[aic] iegūtā imūndeficīta sindroms, aids (<i>angļu Acquired Immune Deficiency Syndrome</i>)
AIG	Arhitektoniskās izpētes grupa
AIKNC	Augstākās izglītības kvalitātes novērtēšanas centrs
AIP	Augstākās izglītības padome
ĀIP	Ārvalstu investoru padome
ak., akuz.	akuzatīvs
AK	apdrošināšanas kompānija (<i>kopā ar nosaukumu, piem., Pareks AK</i>)

a. k.	abonenta kastīte (<i>arī</i> a/k)
akad.	akadēmija; akadēmisks; akadēmiķis (<i>kopā ar uzvārdu</i>)
AKKA/LAA	Autortiesību un komunicēšanās konsultāciju aģentūra/Latvijas Autortiesību aģentūra
a.l.	autorloksne
ALA	Amerikas Latviešu apvienība
alf.	alfabētisks (<i>bibliogrāfiskajās uzziņās</i>)
ALTA	Latvijas Tūrisma aģentu asociācija
a/m	automašīna (<i>sludinājumos</i> : kravas a/m, vieglā a/m)
AM	Aizsardzības ministrija
ĀM	Ārlietu ministrija
amb.	ambulatorisks; ambulance
analf.	analfabētisms; analfabēts
anat.	anatomija; anatomisks
ANO	[a-no] Apvienoto Nāciju Organizācija
anot.	anotācija; anotējis; anotēts
ant.	antīks
AOC	(Austrālijas Olimpiskā komiteja (<i>angļu</i> Australian Olympic Committee))
AP	preses aģentūra «Associated Press»
APA	Akadēmisko programmu aģentūra
apdz.	apdzīvots
apg.	apgabals
apg.	apgāds (<i>izdevniecības ziņās</i>)
apgr.	apgrieztiens
APK	Administratīvo pārkāpumu kodekss (<i>kopā ar pantu</i> : ~ 46. pants)

apk.	(apkure (<i>sludinājums</i> : krāsns ~; mal- kas ~)
apm.	apmēram
APN	[ā-pē-en] preses aģentūra «Novosti» (<i>krie- vu</i>)
APP	Akcizes preču pārvalde
apr.	aprīlis (<i>kopā ar datumu</i>)
apr.	apriņķis (<i>kopā ar nosaukumu</i>)
APSD	algotie pagaidu sabiedriskie darbi (<i>spec., reģ.</i>)
ap.sk.	apskats
apv.	apvidus (<i>kopā ar nosaukumu</i>)
ĀRC	Ārvalstnieku reģistrācijas centrs (<i>Lie- tuvā</i>)
arh.	arhitektūra; arhitektūras-; arhitekts (<i>ko- pā ar uzvārdu</i>)
arheol.	arheoloģija
ārz.	ārzemju-
AS	autoosta
a/s	akciju sabiedrība (<i>kopā ar nosaukumu; arī akc. sab-ba, AS, A/S</i>)
ASF	atklātais sabiedriskais fonds
asist.	asistents, -e (<i>kopā ar uzvārdu</i>)
asoc.	asociētais, -ā
ASR	runas atpazīšana (<i>angļu Automatic Speech Recognition</i>)
ASSITEJ	Starptautiskā bērnu un jaunatnes teātru asociācija (<i>franču Association Interna- tionale du théâtre pour l'Enfance et la Jeunesse</i>)

ĀSTSKC	Ādas un seksuāli transmisīvo slimību kliniskais centrs
ASV	[ā-es-vē] Amerikas Savienotās Valstis
AT	Augstākā tiesa
at	tehniskā atmosfēra (<i>ārpussistēmas spie- diena mērvienība</i>)
atb. red.	atbildīgais redaktors (<i>kopā ar uzvārdu</i>)
atbrīv.	atbrīvots (<i>piem., sludinājumos: ~ dzi- voklis</i>)
ATD	Autotransporta direkcija
atk.	atkārtojums (<i>televīzijas raidījumos</i>)
atkl.	atklājums; atklāts; atklājis
atm.	normālā (fizikālā) atmosfēra (<i>ārpussis- tēmas spiediena mērvienība</i>)
ATP	adenozīntrifosfāts (<i>bioloģijā</i>)
ATR	administratīvi teritoriālā reforma
ATU	autotransporta uzņēmums (<i>piem., Jūr- malas ATU</i>)
ats.	atsevišķs, -a
atsl.	[centrālā] atslēga (<i>automašīnām</i>)
att.	attēls
aud.	auditorija (<i>kopā ar nosaukumu vai kār- tas numuru, piem., 312. aud.</i>)
aug.	augusts (<i>kopā ar datumu</i>)
augst.	augstākais; augstums; augstiene (<i>kar- tēs</i>)
aut.	autors, -e
av.	aviācija
AVN	Krievijas Militāro ziņu aģentūra (<i>krie- vu</i>)

AVP antivīrusu programma (*datortehnikā*)
AVS arodividusskola (*kopā ar skaitli: Rīgas 44. AVS*)

B

B bels (*mērvienība akustikā, elektrotehnikā, radiotehnikā*)
B kategorija (B kategorijas autovadītājs)
b barns (*ārpussistēmas laukuma mērvienība kodolfīzikā*)
b. balle (*intensitātes vērtējuma mērvienība*)
b. beigas; beigās (*kopā ar apzīmētāju, piem., XX gs. b.*)
b. bulvāris (Aspazijas b.), arī bulv.
BA britu aviokompānija «British Airways»
BAPP Baltijas-Amerikas Partnerattiecību programma
BASIC programmēšanas valoda BASIC (*angļu Beginner's All-purpose Symbolic Instruction Code*)
BAT Biznesa augstskola «Turība»
bat. bataljons
bazn. baznīca
BB* Banka «Baltija»
b-ba biedriba
BBC [bi-bi-si] Lielbritānijas radio un televīzijas

	korporācija «British Broadcasting Corporation»
BDG	Baltijas Distributoru grupa
BDG	Baltijas Dizaina grupa
BDN	Baltijas Datu nams
BEZ	brīvā ekonomiskā zona
b. g.	bez gada (<i>izdevniecības ziņās</i>)
BGF	Baltijas Gumijas fabrika
BH	investoru grupa «Baltijas Holdings»
BIC	biznesa informācijas centrs (<i>raj.</i>)
bij.	bijušais, -sī
biļ.	biļetens
BJC	bērnu un jauniešu centrs (<i>reģ.</i>)
biol.	bioloģija; bioloģisks
b-ka	bibliotēka
BKF	«Baltijas kausa» fonds (<i>motosportā</i>)
BKRR	Baltijas Kuģu remonta rūpnīca
BMFL	sabiedriskās domas pētījumu centrs (<i>angļu</i> Baltic Media Facts Latvia)
BMW	Bavārijas motorrūpnīca «Bayerische Motorwerke»
BNS	Baltijas informācijas aģentūra «Baltic News Service»
BOC	reklāmas uzņēmums «Baltic Outdoor Company»
BOT	Baltijas naftas produktu terminālis (<i>angļu</i> Baltic Oil Terminal)
bot.	botānika; botāniskais
BO VAS	bezpeļņas organizācija (<i>arī</i> b/o) valsts akciju sabiedrība

BP	Brīvības partija
BPAF	Brīvības pieminekļa atjaunošanas fonds
BRE	Biznesa veicināšanas birojs (<i>franču</i> Bureau de Rapprochement des Entreprises)
B/s	bilancspējīgs [grāmatvedis]
BSBL	Baltijas Sieviešu basketbola liga
BSC	Baltijas cukura kompānija (<i>angļu</i> Baltic Sugar Company)
BSE	govju trakuma slimība (<i>angļu</i> bovine spongiform encephalopathy)
BSZI	Baltijas Sociālo zinātņu institūts
BTA	apdrošināšanas akciju sabiedrība «Baltijas Transporta aģentūra»
BTB	Baltijas Tranzītu banka
BTIK	Baltijas Tirdzniecības un investīciju kompānija (<i>Liepājā</i>)
bulv.	bulvāris (<i>kopā ar nosaukumu; arī b.:</i> Raiņa ~)
b. v.	bez vietas (<i>izdevniecības ziņās</i>)
BVQI	kvalitātes sertifikācijas firma (<i>angļu</i> Bureau veritas quality international)
BVVP	Baltijas valstu valodu padome

C

C	autoklases vidējā paudze
C	citozīns (<i>ģenētikā</i>)
C	gammas pakāpe (<i>mūzikā</i>)

C	kategorija (<i>piem.</i> , C kategorija auto-vadītājiem)
C	kulons (<i>elektrības daudzuma mērvienība</i>)
C	patvaļīgā konstante (<i>integrālrēķinos</i>)
C	simts (<i>romiešu cipars</i>)
°C	Celsija grāds
©	autortiesību apzīmējums (<i>angļu copyright</i>)
c	centi.. (<i>simtdaļa</i>)
c	centners (<i>arī cnt, q</i>)
c.	centrs
c.	ciems (<i>kopā ar nosaukumu</i>)
cal	kalorija (<i>ārpussistēmas mērvienība</i>)
CAM	biezlapju skābju metabolisms (<i>bioloģijā: angļu Crassulacean-acid metabolism</i>)
CB	Centrālā banka
CBC	Pārrobežu sadarbības programma (<i>piem.: Phare CBC</i>)
CBS	SIA «Ceļu būvmateriālu serviss»
CD	diplomātiskais korpuss (<i>franču corps diplomatique</i>)
CD	kompaktdisks (<i>angļu Compact disc</i>)
cd	kandela (<i>gaismas stipruma mērvienība</i>)
cēl.	cēliens
CEP	Ekonomisko prioritāšu padome (<i>angļu Council of Economic Priorities</i>)
cet.	ceturksnis
CEV	Eiropas Volejbola konfederācija (<i>franču</i>)

cg	centigrams
Ci	kiri (<i>radioaktivitātes mērvienība</i>)
CIDA	Kanādas Starptautiskā attīstības aģentūra (<i>angļu</i>)
ciēn.	ciēnītais, -ā (<i>uzrunā</i>)
cilv.	cilvēkiem paredzēta (<i>reklāmās, piem., kamīnzāle 25 cilv.</i>)
CIOFF	Starptautiskā Folkloras festivālu un tradicionālo mākslu organizāciju padome (<i>franču Comité international des Organisations des Festivals de Folklore</i>)
CIP	Centrālā izlūkošanas pārvalde (<i>ASV</i>)
Ck	civilkodekss
cl	centilitrs
cm	centimetrs
CMAS	mākslīgās apsēklošanas stacija (<i>reģ., piem., A/S Kurzemes CMAS</i>)
CNN	[si-en-en] ASV televīzijas kompānija (<i>angļu Cable News Networks</i>)
CNS	[cē-en-es] centrālā nervu sistēma
cnt	centners (<i>arī c, q</i>)
Co.	kompānija (<i>firmu nosaukumos</i>)
co	viršdomēns kompānijas vai komerciālas organizācijas apzīmēšanai (<i>Lielbritānijā</i>)
com	viršdomēns kompānijas vai komerciālas organizācijas apzīmēšanai
CP	Ceļu policija
CPT	cena par tūkstoti reālas mērķauditorijas (<i>angļu cost per thousand</i>)
CRM	klientu attiecību pārvaldība (<i>e-biznesā</i> :

	<i>angļu</i> Customer Relationship Management)
CSDD	[cē-es-dē-dē] Ceļu satiksmes drošības dienests
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
ct	karāts
CV	[sī-vi] dzīves un darba gaitas apraksts (<i>latīņu</i> curriculum vitae)
CVK	Centrālā vēlēšanu komisija
CZB	Centrālā zinātniskā bibliotēka (<i>Liepājā</i>)

D

D	dāma (<i>šaha</i> figūra)
D	deitērijs (<i>smagais</i> ūdeņradis)
D	deitons (<i>atoma</i> neelementārdaļiņa)
D	dienvidi; dienvidu-; dienvidos
D	dioptrijs (<i>optisko sistēmu</i> optiskā stipruma mērvienība)
D	dizeļdzinējs
D	gammas pakāpe (<i>mūzikā</i>)
D	diskriminants (<i>matemātikā</i>)
d	diennakts
d	daltons (<i>atommasas</i> vienība)
d.	daļa
d.	deci.. (<i>desmitdaļa</i>)
d.	dēls (<i>kopā ar tēva vārdu</i> : Ivara d.)
DA	dienvidaustriumi; dienvidaustriumu-; dienvidaustriumos

da	deka.. (<i>desmits</i>)
DAAD	[dē-ā-dē] Vācijas Akadēmiskās apmaiņas dienests (<i>vācu</i> Deutscher Akademischer Austauschdienst)
dal	dekalitrs
DĀR	Dienvidāfrikas Republika
darb.	darbinieks, -ce
dat.	datīvs
daudzg.	daudzgadīgs
dB	decibels (<i>desmitā daļa bela</i>)
DD	dīzeļdegviela
D.d.	darba dienās
DDK	Darba devēju konfederācija
dec.	decembris (<i>kopā ar datumu</i>)
DEM*	Vācijas naudas vienība – marka (<i>kopā ar skaitļa vārdu: 1000 DEM</i>)
dem.	demokrātija; demokrātisks (<i>arī demokr.</i>)
dep.	deputāts (<i>kopā ar uzvārdu</i>)
depart.	departaments
DET	Dienvidu elektriskie tīkli
DF	Daugavas fonds
dg	decigrams
diagr.	diagramma
diam.	diametrs
dib.	dibināts; dibinātājs, -a
DIN	standartprodukcijas apzīmējums (<i>vācu</i> Deutsche Industrienormen)
dipl.	diplomātija; diplomātisks; diplomāts (<i>kopā ar uzvārdu</i>)
dir.	diriģents, -e (<i>kopā ar uzvārdu</i>)

div.	divizija
DJ	diskžokejs (<i>angļu</i> disc jockey), arī di- džejs
DĶŠR*	Daugavpils Ķīmiskās šķiedras rūpnīca
dl	decilitrs
dm	decimetrs
DMK	Darba meklētāju klubs
DNS	[dē-en-es] dezoksiribonukleīnskābe
doc.	docents (<i>kopā ar</i> uzvārdu)
dokt.	doktors (<i>kopā ar</i> uzvārdu)
DOS	operētājsistēma DOS (<i>datorzinātnē</i>)
DP	Drošības policija
Dp.	dienvīdu platums
DPA	Vācijas informācijas aģentūra «Deutsche Presse-Agentur»
dpi	punkti collā (<i>datorzinātnē: angļu</i> cha- racters per inch)
DPU*	Daugavpils Pedagoģiskā universitāte (→ DŪ)
DR	dienvīdrietumi; dienvīdrietumu-; dien- vīdrietumos
Dr.	doktors (<i>kopā ar</i> uzvārdu: Dr. Rubins)
dram.	dramatisks; dramaturgs (<i>kopā ar</i> uz- vārdu)
d/s	dārzkopības sabiedrība (<i>kopā ar</i> nosau- kumu: d/s «Ežupe»)
DSL	[dē-es-el] ātrgaitas interneta pieslēgums (<i>piem.: mājas DSL</i>)
DŪ	Daugavpils universitāte
dubl.	dublets (<i>bibliogrāfijā</i>)

DUS	degvielas uzpildes stacija
DVD	{di-vi- di] digitālais video
DVL	Daugavas Vanagi Latvijā
dw	dedveits (<i>kuģa pilnā kravnesība</i>)
dyn	dins (<i>spēka mērvienība</i>)
dz	dziļums (<i>izmēra apzīmēšanai</i>)
dz.	dzimis, -usi (<i>arī dzim.</i>)
dz.	dzimta (<i>botānikā, zooloģijā</i>)
dz.	dzimte (<i>valodniecībā: viriešu dz.</i>)
dz.	dzīvoklis (<i>kopā ar kārtas numuru, piem., 63. dz.</i>)
DzĪK	dzīvokļu īpašnieku kooperatīvs
DzĪS	dzīvokļu īpašnieku sabiedrība
dz/m	dzivojamais masīvs (<i>reklāmās, kopā ar nosaukumu: dz/m RAF</i>)
DzRKP	dzelzceļa robežkontroles punkts

E

E	eksa.. (<i>kvintiljons</i>)
E	klase automašīnām (<i>E klases Mercedes</i>)
E	gammas pakāpe (<i>mūzikā</i>)
E	sintētiska piedeva pārtikai (<i>kopā ar indeksu: E 175</i>)
e	naturālo logaritmu bāze
e	elektroniskais- (<i>e-pasts, e-draugs</i>)
EAA	Eiropas Vieglatlētikas asociācija (<i>franču</i>)
EAFA	Eiropas Pieaugušo izglītības asociācija (<i>angļu</i>)

EBR	Eiropas Biznesa reģistrs
ebr.	ebreju-
EBU	Eiropas Raidorganizāciju apvienība (<i>angļu</i> European Broadcasting Union)
ECB	Eiropas Centrālā banka
ECDL	Eiropas datorprogrammas sertifikāts (<i>angļu</i> European Computer Driving Licence)
ECK	Eiropas Ceļojumu komisija
ECRI	Eiropas Komisija pret rasismu un neiecietību (<i>angļu</i>)
ECT	Eiropas Cilvēktiesību tiesa (<i>Strasbūrā</i>)
ECTS	Eiropas vienotā kredītpunktu pārneses sistēma (<i>angļu</i>)
EČ	Eiropas čempionāts
ēd. k.	ēdamkarote (<i>tilpuma mērišanai</i>)
EDSO	Eiropas Drošības un sadarbības organizācija
edu	viršdomēns mācību iestādes apzīmēšanai
EEK	Eiropas Ekonomiskā kopiena
EF	energofirma (<i>kopā ar nosaukumu: «Jauda EF»</i>)
EIB	Eiropas integrācijas birojs
EIC	Eiropas informācijas centrs
EII	Eiropas Integrācijas institūts
EIP	Eiropas Integrācijas padome
eirorem.	eiroremonts
EK	Eiropas Komisija
ek.	ekonomika

EKC	Etniskās kultūras centrs
EKD	Eiropas Komisijas delegācija
EKF	Eiropas Kokapstrādes federācija
EKG	elektrokardiogramma
EKL	nevalstiskā organizācija «Eiropas kustība Latvijā»
ekon.	ekonomija; ekonomisks, -a (<i>arī</i> ek.)
eks.	eksemplārs (<i>kopā ar skaitu</i>)
eksp.	eksports; eksportēts
ekspl.	ekspluatācija
ekv.	ekvators; ekvatoriāls
el.	elektronisks (<i>kopā ar apzīmētāju, piem., el. logi, el. spoguļi automašīnās</i>)
el., elem.	elements
elektr.	elektrisks; elektrificēts
ELK	Latvijas Saeimas Eiropas lietu komisija
EM	Ekonomikas ministrija
EMS	Eiropas Monetārā savienība
EMVC	Eiropas Moderno valodu centrs (<i>Grācā</i>)
EMVS	elektromagnētisko viļņu starojums
EP	Eiropas Padome
EP	Ekonomikas policija
EPB	Ekonomikas policijas birojs
EPPA	Eiropas Padomes Parlamentārā asambleja
ERAB	Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības banka
ērt.	ar ērtībām (<i>reklāmās: dzīvoklis ar ~</i>)
ERP	Energoapgādes regulēšanas padome

ES	Eiropas Savienība
ESAO	Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija
ESIC	Eiropas Savienības Informācijas centrs
ETA	[eta] basku separātistu kustība
ETMK	Eiropas transporta ministru konference
etn.	etniskis, -a
ETSI	Eiropas Telekomunikāciju standartizācijas institūts
EUA	Eiropas universitāšu asociācija
eV	elektronvolts (<i>ārpussistēmas enerģijas mērīšanas mērvienība</i>)
ev.	evaņģēliskis
EVEA	Eiropas Vēja enerģijas asociācija
ez.	ezers (<i>kopā ar nosaukumu</i>)

F

F	farads (<i>elektriskās kapacitātes mērvienība</i>)
F	fokuss (<i>optikā</i>)
F	formula (<i>autosportā: F-1</i>)
F	gammas pakāpe (<i>mūzikā</i>)
°F	Fārenheita grāds
f	femto..
f	sieviešu dzimtes lietvārds (<i>latīņu femininum</i>)
f.	fonds (<i>bibliogrāfiskajos aprakstos, piem., K. Egles f.</i>)

FAD	flavonadenīndinukleotīds (<i>ģenētikā</i>)
fak.	fakultāte
faks	faksimils
FAO	ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācija (<i>angļu</i> Food and Agriculture Organization of the United Nations)
farm.	farmācija; farmakoloģija
FATF	starptautiskā organizācija cīņai pret naudas atmazgāšanu
FCI	Starptautiskā kinologu (suņu audzētāju) federācija (<i>franču</i> Fédération Cynologique Internationale)
FD	Finanšu departaments
FDD	Krievijas Federālais drošības dienests
febr.	februāris
fed.	federācija; federatīvs; federāls
feod.	feodālisms; feodāls
fest.	festivāls
f. g.	finanšu gads
FIA	Starptautiskā Autosporta federācija (<i>franču</i> Fédération internationale de l'Automobile)
FIAT	[fiat] itāļu autokoncerns (<i>itāļu</i> Fabbrica Italiana Automobili Torino)
FIB	[fib] Federālais izmeklēšanas birojs (ASV)
FIBA	[fiba] Starptautiskā Amatieru basketbola federācija (<i>franču</i> Fédération internationale de basket-ball amateur)
FIDE	[fide] Starptautiskā Šaha federācija

	(<i>franču</i> Fédération internationale des échecs)
FIFA	[fifa] Starptautiskā Futbola federācija (<i>franču</i> Fédération internationale de football association)
filol.	filoloģijas-
filoz.	filozofija (<i>arī</i> filosofija); filozofisks; filozofijas-
FIM	Starptautiskā Motosporta federācija (<i>franču</i> Fédération internationale motocycliste)
fin.	finanses; finanšu-
FIS	Starptautiskā Slēpošanas federācija (<i>franču</i> Fédération internationale de ski)
fiz.	fizika; fizisks; fiziķis
f-ja	funkcija
FK	futbola klubs (<i>kopā ar nosaukumu, piem.,</i> FK «Ventspils»)
FKB	Finanšu konsultāciju birojs
FKTK	Finanšu un kapitāla tirgus komisija
f-la	formula
FM	Finanšu ministrija
FM	<i>angļu</i> frequency modulator
FP	Finanšu policija
fr.	<i>franču</i> -
fragm.	fragments
f/s	filmu studija (<i>kopā ar nosaukumu: f/s «Rija»</i>)
FSC	Meža uzraudzības padome (<i>angļu</i> Forest Stewardship Council)

ft pēda (*garuma mērvienība: angļu foot*)
f. v. nākamajā lappusē, otrā pusē (*latīņu folio verso*)

G

G dominantā alēle (*ģenētikā*)
G gammas pakāpe (*mūzikā*)
G gauss (*magnētiskās indukcijas mērvienība*)
G giga.. (*miljards*)
G granins (*ģenētikā*)
g. gads; .. gadīgs
g grams
g recesīvā alēle (*ģenētikā*)
gab. gabals, -i
galv. galvenais, -ā
gar. garākais; garums (*arī g*)
GB gigabaita (*angļu gigabyte*)
Gb gilberts (*magnetodzinējspēka un magnētisko potenciālu starpības mērvienība*)
Gcal gigakalorija
GDK globālais depozitārais sertifikāts
gf spēka grams
gk. galvenokārt
GM koncerns "General Motors"
GMP Galvenā muitas pārvalde
GNP [gā-en-pē] Gaujas nacionālais parks

god.	godātais
gov	viršdomēns valdības institūciju apzīmēšanai
gr.	kalnu grēda (<i>kopā ar nosaukumu</i>)
gr.	grieķu-
gr.	grupa (<i>kopā ar numuru: 2. gr.</i>)
gram.	gramatika
groz.	grozijums; grozīts
GP	lielā balva (<i>franču Grand Prix, piem., Bulgārijas GP izciņa</i>)
GPP	Galvenā policijas pārvalde
GPS	globālā pozicionēšanas sistēma (<i>ASV satelītu sistēma</i>)
GS	Gaisa spēki
gs.	gadsimts
gs. b.	gadsimta beigas
gs. sāk.	gadsimta sākums
gt.	gadu tūkstotis
GŪS	gāzes uzpildes stacija
gv.	gvarde
g. v.	gadi vecs (<i>kopā ar skaitli; piem., 12 g. v.</i>)
GW	gigavats

G

ģ.	ģints (<i>bioloģijā</i>)
ģen.	ģenerālis (<i>kopā ar uzvārdu</i>)
ģen.	ģenitīvs

ġeogr.	ġeogrāfija
ġeol.	ġeoloģija; ġeoloģisks
ġerm.	ġermāņu-
ġim.	ġimetne
ġimn.	ġimnāzija
ĢMO	ġenētiski modificēti organismi

H

H	henrijs (<i>induktivitātes mērvienība</i>)
H	gammās pakāpe (<i>mūzikā</i>)
h	augstums (<i>stereometrijā</i>)
h	hekto..(<i>simts</i>)
h	stunda
ha	hektārs
HACCP	draudu analīze un kritiskie kontroles punkti (<i>angļu</i> Hazard analysis and Critical Control Points)
HES	[hes] hidroelektrostacija
hig.	higiēna; higiēnisks
HIV	[hiv] cilvēka imūndeficīta vīruss (<i>angļu</i> human immunodeficiency virus)
hl	hektolitrs
Hp	zirgspēks (<i>angļu</i> horsepower; arī HP)
hrest.	hrestomātija (<i>bibliogrāfijā</i>)
hron.	hronisks
hum.	humoristiski; humoristisks
Hz	hercs
HZB	Hipotēku un zemes banka

- IAAF** Starptautiskā Vieglatlētikas federācija (*angļu* International Amateur Athletic Federation)
- IAB** Starptautiskā Grāmatvežu asociācija (*angļu* International Association of Bookkeepers)
- IAO** Iedzīvotāju aizsardzības organizācija
- IAS** Starptautiskais grāmatvedības standarts
- IBM** firma «International Business Machines, Inc.»
- IC** instalāciju centrs
- ICC** Starptautiskā krimināltiesa (*angļu*)
- ID** identifikācijas karte
- ide** indoeiropiešu- (*piem.*, *ide* valodas)
- IEA** Starptautiskā enerģētikas aģentūra
- iec.** iecirknis
- iedz.** iedzīvotājs
- iel.** ieleja (*kartogrāfijā*)
- iel.** ielikums; ielīme (*bibliogrāfiskajās piezīmēs*)
- leM** lekšlietu ministrija
- iepl.** ieplaka (*kartogrāfijā*)
- ies.** iesiets (*bibliogrāfiskajās piezīmēs*)
- iesk.** ieskaite; ieskaitot
- iesp.** iespiedums; iespiests; iespīšana
- iest.** iestāde
- iev.** ievads
- leVP** Ieslodzījuma vietu pārvalde

ig.	igauņu-
IIHF	Starptautiskā Hokeja federācija (<i>angļu</i>)
IITF	Starptautiskais Terminoloģijas pētniecības institūts (<i>vācu</i>)
IKD	Integrētais konsultatīvais dienests
IKP	[i-kā-pē] iekšzemes kopprodukts
IKT	informācijas un komunikāciju tehnoloģija
il.	ilustrācija; ilustrējis (<i>kopā ar uzvārdu</i>); ilustrēts
IML	ilgtermiņa mežizstrādes ligums
IMP	individualizētā masu prece (<i>angļu</i> Mass Customization)
in	colla = 2,54 cm (<i>angļu</i> inch)
ind	indekss
I.N.R.I.	Jēzus no Nācaretes, jūdu ķēniņš (<i>latīņu</i> Iesus Nazarenus Rex Iudaeorum)
insp.	inspektors (<i>kopā ar uzvārdu</i>); inspekcija
instr.	instrukcija
instr.	instrumentālis
int.	integrāls
int.	interjekcija, izsaukmes vārds
intr.	intransitīvs, nepārejošs
inž.	inženieris (<i>kopā ar uzvārdu</i>)
IOC	Starptautiskā Olimpiskā komiteja (<i>angļu</i> International Olympic Committee)
IP	interneta [sakarū] protokols (<i>kopā ar apzīmētāju</i> : IP telefoni)
IP	Izglītības pārvalde (<i>reģ.</i>)

IP	industriālais parks
IPS	interneta pakalpojums
īp. sv.	īpatnējais svars
īp. v.	īpašības vārds, adjektīvs
IQ	[ai-kjū] intelekta koeficients (<i>angļu</i> Intelligence Quotient)
iron.	ironiski; ironiskā nozīmē
IS	infrasarkanais starojums (<i>piem.</i> , IS sauna)
ISAP	Izglītības sistēmas attīstības projekts (<i>spec.</i>)
ISDN	[mājas] Internets un Sarunas Dienu un Nakti (<i>tālruņa līnija</i>)
ISEC	[isec] Izglītības satura un eksaminācijas centrs (<i>Izglītības un zinātnes ministrijā</i>)
ISF	Starptautiskā Snovborda federācija (<i>angļu</i> International Snowboard Federation)
isl.	islandiešu-
ISO	[iso] Starptautiskā standartizācijas organizācija (ISO standarts; <i>angļu</i> International Standards Organization)
ISPA	ES vides un transporta infrastruktūras atbalsta programma (<i>angļu</i>)
ist.	istaba (<i>kopā ar telpas numuru</i>); telpu skaits (5 ist.)
ist. loc.	istenais loceklis (LZA ist.loc., <i>kopā ar uzvārdu</i>); akadēmiķis
ist. v.	istajā vārdā (<i>kopā ar uzvārdu</i>)
ISU	Starptautiskā Slidošanas savienība (<i>angļu</i> International Skating Union)

IT	informācijas tehnoloģija
it.	itāļu-; itāliešu-
ITAR	Krievijas Informācijas aģentūra (<i>krievu</i>)
ITF	Starptautiskā Tenisa federācija (<i>angļu</i> International Tennis Federation)
ITS	tirgotāju programmatūru pakete pirkumiem virtuālajā vidē (<i>angļu</i> Internet Transaction Server)
ITTE	informācijas tehnoloģijas, telekomunikācijas un elektronika (<i>piem.</i> , ~ nōzare; ~ joma)
ITU	Starptautiskā telekomunikāciju apvienība (<i>angļu</i>)
i/u	individuālais uzņēmums (<i>kopā ar nosaukumu, piem.</i> , i/u «Drusti»)
IDB	lepikumu uzraudzības birojs
IVF	ārpusķermeņa apaugļošana (<i>latīņu</i> in vitro fertilization)
IVI	Izglītības valsts inspekcija
IVN	ietekmes uz vidi novērtējums (<i>spec.</i>)
izd.	izdevējs; izdevis; izdevums; izdots
izkl.	izklāsts
izl.	izlaidums (<i>periodikas izdevumu aprakstā</i>)
IZM	[i-zē-em] Izglītības un zinātnes ministrija
izm.	izmērs
izol.	izolēts, -a (~ telpa)
izp.	izpildītājs, -a
izr.	[derīgie] izrakteņi

J

J	džouls (<i>darba, enerģijas un siltuma daudzuma mērvienība</i>)
j.	jūra (<i>kopā ar nosaukumu</i>)
JAK	Jēkabpils agrobiznesa koledža (<i>raj.</i>)
janv.	janvāris (<i>kopā ar datumu</i>)
jap.	japāņu-
jaun.	jaunākais, -ā
JleA	Jūrmalas iedzīvotāju apvienība
JKP	Jaunā Kristīgā partija
JKS	Jaunatnes Kristīgā Savienība (<i>spec.</i>)
JL	partija «Jaunais laiks»
JMGKC	Jūras meklēšanas un glābšanas koordinācijas centrs
JP	Jaunā partija
JPD	Jūrmalas pilsētas dome (<i>reģ.</i>)
JRT	Jaunais Rīgas teātris
JS	Jūras spēki
jūļ.	jūlijs (<i>kopā ar datumu</i>)
jun.	juniors, jaunākais, -ā
jūn.	jūnijs (<i>kopā ar datumu</i>)
jur.	juridisks; jurists (<i>kopā ar uzvārdu</i>); jurisprudence; juridiski (~ brīvs)
jūr.	jūrniecība
JVP	Jūras vides pārvalde
JZO	jauno zemnieku organizācija (<i>raj.</i>)

K

K	karalis (<i>šahā</i>)
K	kelvins (<i>termodinamiskās temperatūras mērvienība</i>)
K	corpuss (<i>kopā ar numuru, piem., K-2; arī k.</i>)
°K	Kelvina grāds
k	kilo.. (<i>tūkstotis = 10³</i>)
k.	kalns
KA	Kultūras akadēmija (<i>arī LKA</i>)
kab.	kabinets (<i>kopā ar numuru: 501. kab.</i>)
KAC	Kontrabandas apkarošanas centrs
kaln.	kalniene (<i>kartogrāfijā</i>)
kanal.	kanalizācija (<i>sludinājumos</i>)
kat.	katedra
kat.	kategorija (<i>kopā ar kārtas apzīmējumu, piem., 3. kat., B kat.</i>)
KBA	Krievijas Banku asociācija
kcal	kilokalorija
KDS	Kristīgi demokrātiskā apvienība (<i>Latvijā</i>)
KDS	[kā-dē-es] Kristīgo demokrātu savienība (<i>Vācijā</i>)
kdze	kundze (<i>kopā ar uzvārdu, piem., Liepiņas kdze, arī k-dze</i>)
ker.	keramika
KFOR	Starptautiskie Miera uzturēšanas spēki (<i>Kosovas miera spēki</i>)
kg	kilograms

kgs	kungs (<i>kopā ar uzvārdu, piem.</i> , Liepiņa kgs, arī k-gs)
KIVS	Kandavas internātvidusskola (<i>reģ.</i>)
KK	kriminālkodekss
KKF	Kultūrkapitāla fonds
KL	komerclikums
kl.	klase (<i>kopā ar kārtas numuru, piem.</i> , 2. kl.)
kl.	klasiskais, -ā
klīn.	klīnisk
KLP	ES Kopējā lauksaimniecības politika (<i>lauksaimniecības subsīdiju sistēma</i>)
KM	Kultūras ministrija
km	kilometrs
km ²	kvadrātkilometrs (<i>arī kv.km</i>)
KMC	Katastrofu medicīnas centrs
km/h	kilometri stundā
KNAB	[knab] Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs
KNL	Korupcijas novēršanas likums
KNP	Korupcijas novēršanas padome
konf.	konference
kont.	kontinentāls; kontinents
koop.	kooperatīvs (<i>kopā ar nosaukumu: koop.</i> «Lāčplēsis»)
kop.pl.	[dzīvokļa] kopējā platība (<i>reklāmās, piem.</i> , kop.pl. 100 kv.m)
kor.	korespondents (<i>kopā ar uzvārdu</i>)
kor. loc.	korespondētājloceklis (<i>kopā ar uzvārdu</i>)

kosm.	kosmētiskais (~ remonts)
KP	Ventspils uzņēmums «Kālija parks»
KP	Konkurences padome
KP	kontrolpunkts (<i>sportā</i>)
kp.	kreditpunkts (<i>arī</i> KP)
KPP	kopējā primārā produktivitāte (<i>bioloģijā</i>)
kr.	krāces (<i>kartogrāfijā</i>)
kr.	kreisais (kr. krasts, kr. pieteka)
kr.	krievu-
krāj.	krājums
krās.	krāsains, -a
KS	krājaizdevu sabiedrība
KSAAIKP	Krievu starptautisko autopārvadājumu atļauju izmantošanas konsultatīvā padome
KST	Krievijas sabiedriskā televīzija (<i>arī</i> ORT)
k/t	kinoteātris (<i>kopā ar nosaukumu: k/t «Rīga»</i>)
KUD	kontroles un uzraudzības daļa (<i>Kuldīgā</i>)
KUK	Komunālo uzņēmumu kombināts (<i>reģ.</i>)
kūr.	kūrorts
kV	kilovolts
kv.m	kvadrātmētrs (100 kv.m); <i>arī</i> m ²
kW	kilovats
kW·h	kilovatstunda

K

ķieg.	ķieģeļu- (~ māja)
ķīm.	ķīmija; ķīmiķis (<i>kopā ar uzvārdu</i>); ķīmisks
ķīn.	ķīniešu-
ķir.	ķirurģija; ķirurģisks
ĶMI	ķermeņa masas indekss (<i>spec.</i>)
ĶNP	Ķemeru nacionālais parks (<i>reģ.</i>)

L

L	laidnis (<i>šaha figūra</i>)
L	lamberts (<i>apgaismotas virsmas spožuma ārpussistēmas mērvienība</i>); arī La
L.	Lielais , -ā (<i>ģeogrāfijā, piem., L. Juglas upe</i>)
L	piecdesmit (<i>romiešu cipars</i>)
l	litrs, litri (<i>piem., 5 l</i>)
l.	licis (<i>kartogrāfijā</i>)
LA	asociācija «Latvijas auto»
LAA	Latvijas Apdrošinātāju asociācija
LAA	Latvijas Attīstības aģentūra
LAAC	Latvijas-Amerikas Acu centrs
LAB	Latvijas Akadēmiskā bibliotēka
LĀB	Latvijas Ārstu biedrība
lab.	labojis; labojums; labots
LAD	Latvijas Autoceļu direkcija
LAD	Lauku atbalsta dienests

LADS	Latvijas Alus darītāju savienība
LAF	Lauku attīstības fonds
LAF	Latvijas Automobiļu federācija
lag.	lagūna
LAI	Latgales reģionālā iestāde (reģ.)
laid.	laidiens (<i>kopā ar kārtas numuru</i>)
LAILBA	Latvijas Azartspēļu, izklaides un lote- rijas biznesa asociācija
LaIPA	Latvijas Izpildītāju un fonogrammu pro- ducentu apvienība
LAK	Latvijas Amatniecības kamera
LAK	Latvijas Antidopinga komisija
LAMB	Latvijas Automoto biedrība
LaMPPA	Latvijas Mūzikas producentu apvienība
LAP	Latvijas Atdzimšanas partija
LAPK	Latvijas Administratīvo pārkāpumu ko- dekss
LAS	Latvijas Arhitektu savienība
LAŠ	Lauku atbalsta štābs
lat.	latīņu-
LATABA	Latvijas Akadēmisko bibliotēku aso- ciācija
LATO	Latvijas Transatlantiskā organizācija
latv.	latviešu-
lauk.	laukums (<i>kopā ar nosaukumu: Aka- dēmijas lauk.</i>)
LaVI	Latviešu valodas institūts
LB	a/s «Latvijas balzams»
LB	Latvijas Banka
lb.	labais (lb. krasts, lb. pieteka)

lb	mārciņa (<i>latīņu</i> libra)
LBA	Latvijas Būvmateriālu ražotāju asociācija
LBAAL	Latvijas Basketbola amatieru augstākā liga
LBAS	Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība
LBB	Latvijas Bibliotekāru biedrība
LBFB	Latvijas Bērnu fonds
LBRA	Latvijas Būvmateriālu ražotāju asociācija
LBS	Latvijas Basketbola savienība
LC	partija «Latvijas ceļš» (<i>LC</i> valde)
LCA	Latvijas Ceļinieku asociācija
LCAA	Latvijas Cūku audzētāju asociācija
LCD	Latvijas Centrālais depozitārijs
LCD	šķidro kristālu displejs (<i>angļu</i> : ~ panelis, ~ ražošana)
LCESC	Latvijas Cilvēktiesību un etnisko studiju centrs
LČ	Latvijas čempionāts (<i>sporta informācijās</i>)
LČB	Latvijas Čigānu biedrība
LDA	Latvijas Dramaturģijas aģentūra
LDDK	Latvijas Darba devēju konfederācija
LDI	Latvijas Dermatoloģijas institūts
LDP	Latvijas Demokrātiskā partija
LDS	Latvijas Dizaineru savienība
LDTA	Latvijas Degvielas tirgotāju asociācija
LDz	a/s «Latvijas Dzelzceļš»
LEB	Latvijas Elektroenerģētiķu biedrība
LEB	Latvijas Entomoloģijas biedrība

LEBA	Latvijas Energoģenerācijas asociācija
LEBIC	Latvijas Elektrotīrīšanas un inženieru centrs
LEER	Liepājas Eļļas ekstrakcijas rūpnīca
LEKMI	Latvijas Eksperimentālās un klīniskās medicīnas institūts
LELB	Latvijas Evaņģēliski luteriskā baznīca
LEP	Latvijas elektroniskais pasts
LETA	[leta] Latvijas Informācijas aģentūra
LF	a/s «Latvijas finieris»
LF	Latviešu fonds
LFB	Latvijas Farmaceitu biedrība
LFF	Latvijas Futbola federācija
LFLN	Latviešu fonda Latvijas nodaļa
lg	decimāllogarīts
LG	a/s «Latvijas gāze»
LGS	a/s «Latvijas Gaisa satiksme»
LHF	Latvijas Hokeja federācija
LI	Latvijas Institūts
LIA	Latvijas Interneta asociācija
LĪA	Latvijas Īpašnieku apvienība
LIB	Latvijas Invalīdu biedrība
LIC	Latvijas Infektoloģijas centrs
LID	Lietišķās informācijas dienests (izdevniecība)
līdz.	līdzeklis
liel.	lielākais; lielums
liet.	lietuviešu-
liet. pr.	lietuviešu projekts (būvniecībā)
lietv.	lietvārds

LIF	Latvijas izglītības fonds
lig.	ligums
LII	Latvijas Iepakojuma institūts
LII	Latvijas un Igaunijas institūts (<i>Valkā</i>)
LIKP	Lauksaimniecības ilgtermiņa investīciju kredītēšanas programma (<i>spec.</i>)
LIMA	Latvijas Izpildītāju mūziķu asociācija
lin.	linija (Čiekurkalna 1. lin.); telefona linija (<i>reklāmās</i> : 2 tālr. lin.)
lit.	literatūra
LITTA	Latvijas Industriālās tehnikas tirgotāju asociācija
LITTA	Latvijas Informācijas tehnoloģijas un telekomunikāciju asociācija
LIVA	[liva] Latvijas Izglītības vadītāju asociācija
LIZDA	[lizda] Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība
LJA	Latvijas Jūras akadēmija
LJBL	Latvijas Jaunatnes basketbola liga
LJS	Latvijas Jurniecības savienība
LJSK	Latvijas Jaunatnes Sarkanais Krusts
LJZA	sabiedriska organizācija «Latvijas Jauno zemnieku apvienība»
LK	avīzes «Diena» lasītāju klubs (~ biedri)
LK	a/s «Latvijas kuģniecība»
LKA	Latvijas Komerčbanku asociācija
LKA	Latvijas Kristīgā akadēmija
LKA	Latvijas Kultūras akadēmija (<i>arī</i> Latvijas KA)
LKA	Latvijas Kvalitātes asociācija

LKB	Latvijas Krājbanka
LKB	lauksaimniecības konsultāciju birojs (<i>raj.</i>)
LKEA	Latvijas Kokmateriālu eksportētāju asociācija
LKF	Latvijas Kamaniņu federācija
LKF	Latvijas Kinoloģiskā federācija
LKF	Latvijas Kultūrkapitāla fonds (<i>arī</i> KKF)
LKKSS	Latvijas Kooperatīvo krājaizdevu sabiedrību savienība
LKMAA	Latvijas Krievu mācibvalodas atbalsta asociācija
LKS	Latvijas Komponistu savienība
LKSCS	Latvijas Kooperatīvu sabiedrības centrālā savienība (<i>kopā ar nosaukumu: LKSCS «Turība»</i>)
LLDA	Latvijas Lizinga devēju asociācija
LLDRA	Latvijas Logu un durvju ražošanas asociācija
LLKC	Latvijas Lauksaimniecības konsultāciju un izglītības atbalsta centrs (<i>reģ.</i>)
LLMC	Latvijas Laikmetīgās mākslas centrs
LLPA	Latvijas Lielo pilsētu asociācija
LLU	Latvijas Lauksaimniecības universitāte
LLVV	Latviešu literārās valodas vārdnīca
LLZC	Latgales lauksaimniecības zinātnes centrs (<i>reģ.</i>)
LM	Labklājības ministrija
lm	lūmens (<i>gaismas plūsmas mērvienība</i>)
LMA*	Latvijas Medicīnas akadēmija (RSU, Rīgas Stradiņa universitāte)

LMA	Latvijas Mūzikas akadēmija
LMAB	Latvijas Medicīnas akadēmijas bibliotēka
LMS	Latvijas Mākslinieku savienība
LMT	Latvijas Mobilais telefons
LMTTA	Latvijas Mobilo telefonu tirgotāju asociācija
LNB	Latvijas Nacionālā bibliotēka
LNČB	Latvijas Nacionālā čigānu biedrība
LNF	Latvijas Nacionālais fonds (<i>Zviedrijā</i>)
LNKB	Latvijas Nacionālā kvalitātes biedrība
LNKC	Latvijas Nacionālais kinematogrāfijas centrs
LNO	Latvijas Nacionālā opera
LNPVA	Latvijas Nacionālā projektu vadīšanas asociācija (<i>spec.</i>)
LNS	Latvijas Nedzirdīgo savienība
LNSP	Latvijas Nacionālā sporta padome
LNT	a/s «Latvijas Naftas tranzīts»
LNT	[el-en-tē] Latvijas Neatkarīgā televīzija
LNŽA	Latvijas Narkomānijas un žūpības apkarošanas fonds
LOB	Latvijas Ornitoloģijas biedrība
LOC	Latvijas Onkoloģijas centrs
loc.	loceklis (<i>kopā ar uzvārdu</i>)
log.	logaritms
LOK	[lok] Latvijas Olimpiskā komiteja
LOSP	Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome
LOV	Latvijas Olimpiskā vienība

LP	a/s «Latvijas Pasts»
lp.	lapa (<i>bibliogrāfiskajā aprakstā</i>)
LPA	Latvijas Pedagoģijas akadēmija
LPA	Latvijas Policijas akadēmija
LPAĀ	Latvijas Pilnvaroto autotirgotāju asociācija
LPAĀ	Latvijas Psihoterapijas asociāciju apvienība
LPB	Latvijas Pareizticīgo baznīca
LPBF	SIA Latvijas Pareizticīgo baznīcas fonds
LPC	Latvijas Pārtikas centrs
LPCS	Latvijas Piensaimnieku centrālā savienība
LPD	[el-pē-dē] sabiedriskā organizācija «Latvijas Pedagogu dome»
LPIA	Latvijas Pieaugušo izglītības apvienība
LPIAC	Latgales patērētāju interešu aizsardzības centrs (<i>reģ.</i>)
LPMA	Latvijas Piļu un muižu asociācija
LPP	Latvijas Pirmā partija
lpp.	lappuse
LPRA	Lietuvas Piena ražotāju asociācija
LPS	Latvijas Pašvaldību savienība
LPSP	Latvijas Pašvaldību sporta padome
LR	Latvijas Radio
LR	(u) Latvijas Republika
LRA	Latvijas Reklāmas asociācija
LRAĀ	Latgales reģiona attīstības aģentūra (<i>reģ.</i>)
LRVP	Lielrigas Reģionālā vides pārvalde
LS	siltumapgādes uzņēmums «Liepājas siltums»

Ls	lats (arī LVL) - kopā ar summu cipariem
LSA	Lauksaimniecības statūtsabiedrību asociācija
LSA	Latvijas Snovborda asociācija
LSA	Latvijas Studentu apvienība
LSAKA	Latvijas Sabiedrisko attiecību kompāniju asociācija
LSB	Latvijas Slimnicu biedrība
LSBA	Latvijas Spēju biznesa asociācija
LSC	Latvijas Sertifikācijas centrs
LSDF	Latvijas Sporta deju federācija
LSF	Latvijas Svarcelšanas federācija
LSK	Latvijas Sarkanais Krusts
Ls/kg	..lati par kilogramu
Ls/min	..lati minūtē
LSP	Latvijas Sporta pārvalde
LSPA	Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmija
LSSF	Latvijas Skolu sporta federācija
LSUA	Latvijas Siltumapgādes uzņēmumu asociācija
LTA	Latvijas Tirgotāju asociācija
LTAA	Latvijas Tūrisma attīstības aģentūra
LTB	Latvijas Tiesnešu biedrība (<i>jur.</i>)
LTC	Latvijas Tehnoloģiskais centrs
LTD	sabiedrība ar ierobežotu atbildību (<i>angļu</i> limited) (arī Ltd, SIA)
LTIA	Lauksaimniecības tirgus intervences aģentūra
LTKP	Latvijas Tūrisma konsultatīvā padome

LTRK	Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera
LTS	Latgales Televīzijas sabiedrība
LTV	Latvijas Televīzija
LTVC	Lauksaimniecības tirgus veicināšanas centrs
LTVF	Latvijas Tautsaimniecības veicināšanas fonds
LU	Latvijas Universitāte
LUB	Latvijas Unibanka
LUB	Latvijas Universitātes bibliotēka
LVAVP	Latviešu valodas apguves valsts programma (<i>spec.</i>)
LVLSA	Latviešu valodas un literatūras skolotāju asociācija
LVM	Valsts mežu pārvalditāju uzņēmums a/s «Latvijas valsts meži»
LVRA	Latvijas Viesnīcu un restorānu asociācija
LVS	Latvijas Valsts standarts
LVS	Latvijas Vieglatlētikas savienība
LVSADA	Latvijas Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrība
lx	lukss (<i>apgaismojuma mērvienība</i>)
ly	gaismas gads (<i>ārpussistēmas garuma mērvienība; angļu light-year</i>)
LZA	[el-zē-ā] Latvijas Zinātņu akadēmija
LZAP	Latvijas Zvērināto advokātu padome
LZC	Latvijas Zaļais centrs
LZP	Latvijas Zaļā partija

LZP	[el-zē-pē] Latvijas Zinātnes padome
LZPI	Latvijas Zivsaimniecības pētniecības institūts
LZS	Latvijas Zemnieku savienība
LZS	Latvijas Zinātnieku savienība

Ļ

ļaud.	ļaudabīgs
ļ. cien.	ļoti cienītā

M

M.	Mazais, -ā (<i>toponīmijā</i> : M. Hingāns, M. Kalna iela)
M	mega.. (<i>miljons</i>)
M	metro
M	mitoze (<i>ģenētikā</i>)
M	tūkstotis (<i>romiešu cipars</i>)
M	nevienādības atrisinājumu kopa (<i>matemātikā</i>)
m.	māja (<i>reklāmās</i> : mūra m.)
m	metrs
m	mili.. (<i>tūkstošdaļa</i> = 10^3)
m	viriešu dzimtes vārds (<i>latīņu</i> masculinum)
m.	meita (<i>kopā ar tēva vārdu</i> : Jāņa m.)
māc.	mācību-

MADEKKI	Medicīnas aprūpes un darbspēju ekspertīzes kvalitātes kontroles inspekcija
maks.	maksimums; maksimāls; maksimālais (~ ātrums)
mat.	matemātika; matemātisks
MB	megabaits (<i>angļu</i> megabyte)
m/b	..metru barjerskrējiens (<i>sportā</i> : 100 m/b)
Mcal	megakalorija
MDIC	Militārā dienesta iesaukšanas centrs
m. ē.	mūsu ēra; mūsu ēras-
med.	medicīna; medicīnisk
mēn.	mēnesis; mēnesi, mēnešu- (10 mēn. vecs)
mer.	meridiāns; meridionāls
mg	miligrams
MĪKC	Mežu īpašnieku konsultatīvais centrs
mil	viršdomēns militāras iestādes apzīmēšanai
milj., mlj	miljons
min	minūte; minūtēs; minūšu- (15 ~ gājienā)
min.	mineralogija
min.	ministrija
minim.	minimums; minimāls
MK	Ministru Kabinets
MKP	uitas kontroles punkts (<i>kopā ar nosaukumu</i> : MKP «Subate»)
MKS	[em-kā-es] metrs, kilograms, sekunde (<i>mērvienību sistēma</i>)
mm	milimetrs
MMC	Militārais medicīnas centrs

mm Hg	dzīvsudraba staba milimetrs
MMS	multimēdiiju ziņojumu serviss (<i>angļu</i>)
mob.	mobila telefons (<i>kopā ar numuru</i>)
mol.	molekula; molekulārs
MPS	mobila pozicionēšanas sistēma (~ tehnoloģijas)
MR	mežrūpniecība (<i>raj.</i> , Saldus MR)
MRS	[em-er-es] mežrūpsaimniecība (<i>kopā ar nosaukumu</i> : Strenču MRS)
m/s	metri sekundē
MSMC	Mobilo strēlnieku mācību centrs
MVC	Mutes veselības centrs (<i>Bauskā</i>)
MVU	Maskavas Valsts universitāte
MVU	mazie un vidējie uzņēmumi
MVUAC	Mazo un vidējo uzņēmumu atbalsta centrs (<i>reģ.</i> , <i>piem.</i> , Ventspils ~)
MW	megavats
MZB	Medicīnas zinātniskā bibliotēka

N

N	ņūtons (<i>spēka mērvienība</i>)
N	ziemeļi (<i>vācu Nord</i>), arī Z (<i>debespuse</i>)
N	nezināms (pilsēta N)
n	nano.. (10^{-9})
n, n.	nekatra dzimte (<i>latīņu neutrum</i>)
NAA	Nacionālā aizsardzības akadēmija
NAB	Narkotiku apkaršanas birojs

nac.	nacionāls, -a
NAIS	Normatīvo aktu informācijas sistēma
nāk.	nākamais, -ā
NALSA	Latvijas Kuģu brokeru un aģentu nacionālā asociācija (<i>angļu</i>)
NAP	Nacionālās attīstības plāns
NASA	[nasa] ASV Nacionālā aeronautikas un kosmosa pārvalde (<i>angļu</i> National Aeronautics and Space Administration)
NATO	[nato] Ziemeļatlantijas līguma organizācija (<i>angļu</i> North Atlantic Treaty Organization)
NB, N. B.	ievēro labi! (<i>latīņu</i> nota bene)
NB	Nacionālā bibliotēka
NBA	Nacionālā basketbola asociācija (ASV)
NBS	Nacionālie bruņotie spēki
NC	norēķinu centrs (<i>piem.</i> : Rīgas NC)
NEBL	Ziemeļeiropas Basketbola līga (<i>angļu</i> North European Basketball League)
ned.	nedēļa
ner.met.	nerūsējošais metāls (<i>reklāmās</i>)
net	virsdomēns interneta «vārtu» vai administratīvā servera apzīmēšanai
NHL	[en-hā-el] Nacionālā hokeja līga (<i>Ziemeļamerikā</i>)
NĪP	Nekustamā īpašuma pārvalde (<i>reģ.</i>)
NIS	nacionālā inovāciju sistēma
NKP	nacionālais kopprodukts
NKUP	Smiltenes Namu un komunālo uzņēmumu pārvalde (<i>raj.</i>)

NLO	[en-el-o] neidentificēts lidojošs objekts
NLP	neirolingvistiskā programmēšana
NMC	Nacionālais maksājumu centrs
nob.	nobeigums
nod.	nodalījums; nodaļa (<i>kopā ar kārtas skaitli</i>)
nom.	nominatīvs
nos.	nosaukums
nov.	novads
nov.	novembris (<i>kopā ar datumu</i>)
NP	namu pārvalde (<i>kopā ar nosaukumu</i> : NP «Jugla»; arī n/p)
NP	Naturalizācijas pārvalde
NPIES	Nacionālā programma integrācijai Eiropas Savienībā
Nr., nr.	numurs (<i>kopā ar skaitli</i> ; arī N°)
NRA	«Neatkarīgā Rīta Avīze»
NRC	Nacionālais rehabilitācijas centrs (NRC «Vaivari»)
NRTVP	Nacionālā radio un televīzijas padomētis (<i>spožuma mērvienība</i>)
NTBDC*	angļu New Technology and Business Development Corporation, <i>bij.</i> Ave Lat grupa
NTO	Nacionālā tūrisma organizācija
NTSP	Nacionālā trīspusējās sadarbības padome
num.	skaitļa vārds, numerālis
NVD	Nodarbinātības valsts dienests
NVO	nevalstiska organizācija

NVS [en-vē-es] Neatkarīgo Valstu Savienība
NVVC Nacionālais vides veselības centrs

O

O austrumi (*vācu* Ost), arī A (*debespuse*)
obj. objektīvs; objekts
OCTA obligātās civiltiesiskās atbildības apdrošināšana
Oe ersteds (*magnētiskā lauka intensitātes mērvienība*)
OECD Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (*angļu* Organization for Economic Cooperation and Development)
ofic. oficiāls, -a
OK, O. K. [o-kei] viss kārtībā (*angļu* okay)
ok. okeāns (*kopā ar nosaukumu*)
okt. oktobris (*kopā ar datumu*)
olbv. olbaltumviela
OLNA organizācija Livānu novada attīstībai (*raj.*)
ONKAB Organizētās noziedzības un korupcijas apkarošanas birojs
op. opuss
op. cit. citētais darbs (*latīņu* opus citatum)
OPEC [opek] Naftas eksportētāju valstu organizācija (*angļu* Organization of the Petroleum Exporting Countries)

org	virsdomēns bezpeļņas organizācijas apzīmēšanai
oriģ.	oriģināls, -a
OS	olimpiskās spēles
OS	operētājsistēma (<i>datortehnikā; angļu operating system</i>)
oz	unce (<i>itāļu onza, angļu ounce</i>)

P

P	svara apzīmējums,
P	peta.. (<i>kvadriljons = 10¹⁵</i>)
P	puazs (<i>dinamiskās viskozitātes mērvienība</i>)
p.	pants (<i>kopā ar skaitli</i>)
p.	pilsēta
p	piko.. (<i>biljonā daļa = 10¹²</i>)
p.	punkti (<i>kopā ar skaitli</i>)
p.	puse; pusē
PA	Parlamentārā asambleja (<i>kopā ar apzīmētāju: EDSO PA</i>)
PA	pedagoģiskā augstskola (<i>piem., Liepājas PA</i>)
PA	Privatizācijas aģentūra
Pa	paskāls (<i>spiediena un mehāniskā sprieguma mērvienība</i>)
PAC	Perinatālās aprūpes centrs
pag.	pagasts (<i>kopā ar nosaukumu, piem., Kalsnavas pag.</i>)

pag.	pagātne (<i>gramatikā</i>)
pak.	pakāpe
pār.	pāreja
pārb.	pārbaudījis, pārbaudījusi
parf.	parfīmērija
pārlab.	pārlabojis; pārlabojums; pārlabots
pārņ.	pārņestā nozīmē
pārsk.	pārskatīts
part.	divdabis, particips
pārt.	pārtika
pārv.	pārvalde
PAS	publiskā akciju sabiedrība (<i>kopā ar nosaukumu, piem., PAS «Grindeks»</i>)
pas.	pasauļe; pasaulē
PB	Pasaules Banka
PBLA	[pē-bē-el-ā] Pasaules Brīvo latviešu apvienība
PC	personālais dators (<i>angļu personal computer</i>)
pc	parseks (<i>garuma mērvienība astronomijā</i>)
PCTVL	apvienība «Par cilvēka tiesībām vienotā Latvijā»
PČ	pasaules čempionāts (<i>sporta informācijās</i>)
pēcv.	pēcvārds
ped.	pedagoģija; pedagoģisks
PEG	polietilēnglikols (<i>kosmētikā, kopā ar ciparu, piem., PEG 1000</i>)
PEN	[pen] Starptautiskā Rakstnieku apvie-

prog.	niba (<i>angļu</i> Poets, Playwrights, Editors, Essayists, Novelists)
pens.	pensionārs
per.	periods; periodā; periodisks
pers.	persona (<i>gramatikā</i>); personas- (~ kods); personām (<i>kopā ar skaitļa vārdu</i> : 5 pers.)
PET	polietilēna- (<i>piem.</i> , PET pudeles)
PFK	policijas futbola klubs
PG	prostaglandīns (<i>spec.</i>)
pH	[pē-hā] ūdeņraža eksponents (<i>ūdeņraža jonu koncentrāciju raksturojošs lielums; latīņu</i> potentio hydrogeni)
PHARE	[fāre] ES pirmsiestāšanās finanšu instruments (<i>angļu</i> Poland and Hungary: Assistance for Reconstruction of Economy)
PIAC	Pedagogu izglītības atbalsts centrs
PIC	Profesionālās izglītības centrs
PID	[pid] Pilsonības un imigrācijas departaments (<i>novec.</i>)
piel.	pielikums
piem.	piemēram
piez.	piezīme
PIF	Politiskās izglītības fonds
PII	pirmsskolas izglītības iestāde (<i>reģ.</i>)
pil.	pilieni
pilnv.	pilnvarotais, -ā
pils.	pilsēta (<i>kopā ar pilsētas nosaukumu</i>)
pils.	pilsonis, -e (<i>ar ūzvārdu</i>)

pirmsk.	pirmskara- (~ ēka)
PK	pasaules kauss (<i>sportā</i>)
p.k.	pasta kastīte (<i>kopā ar skaitli</i>)
p.k.	pēc kārtas
PKD	pretkontrabandas daļa (<i>Liepājas mui- tas ~</i>)
PKIC	profesionālās karjeras izvēles centrs
PKR*	Daugavpils Pievadķēžu rūpnīca
PKS	piensaimnieku kooperatīvā saimniecība (<i>kopā ar nosaukumu: PKS «Lāse»</i>)
pl.	platība
pl	platums (<i>izmēru apzīmēšanai</i>)
plkst.	pulksten (arī pl.)
PLP	Pašvaldību lietu pārvalde (<i>reģ.</i>)
PLP	Pašvaldību lietu pārvalde
p. m. ē.	pirms mūsu ēras
PMLP	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
PMO	Pasaules Meteorologu asociācija
POS	banku finansēs (~ termināļi)
ppm	lappuses minūtē (<i>datorzinātnē: angļu pages per minute</i>)
prep.	prepozīcija, prievārds
priv.	privatizēts (~ dzīvoklis)
pr-js	priekšsēdētājs, -a (<i>kopā ar uzvārdu</i>)
PRK	politiski represēto klubs (<i>kopā ar no- saukumu: PRK «Rēta»</i>)
pr-ks	priekšnieks, -ce (<i>kopā ar uzvārdu</i>)
prod.	produkcija
prof.	profesionāls (~ šuvējs)
prof.	profesors, -e (<i>kopā ar uzvārdu</i>)

progr.	programma
progr.	progresīvs
proj.	projekts; projektēts; projektējis
pron.	pronomens, vietniekvārds
prosp.	prospekts (<i>kopā ar nosaukumu: Kurzemes prosp.</i>)
prot.	protokols (<i>ar numuru</i>)
P. S.	piezīme parakstītas vēstules beigās (<i>latīņu post scriptum</i>)
ps., pseid.	pseidonīms
PSI	Personāla sertifikācijas institūts
PSIA	pašvaldības sabiedrība ar ierobežotu atbildību (PSIA «Jūrmalas ūdens»)
psih.	psihisks
psihol.	psiholoģija; psiholoģisks
PSKS	Paula Stradiņa klīniskā slimnīca
PSRS*	[pē-es-er-es] Padomju Sociālistisko Republiku Savienība
pt	tipogrāfiskais punkts (<i>datorzinātnē: angļu point</i>)
PTAC	Patērētāju tiesību aizsardzības centrs
PTB	Patentu tehniskā bibliotēka
PTC	Pasaules Tirdzniecības centrs
PTO	Pasaules Tirdzniecības organizācija
PTO	Pasaules Tūrisma organizācija
publ.	publiskis
PV	a/s «Pasažieru vilciens»
PVAS	privatizējamā valsts akciju sabiedrība
PVD	Pārtikas un veterinārais dienests
PVH	polivinilhlorīds (<i>spec.</i>)

- PVIS** pašvaldības vienotās informācijas sistēmas (*reģ.*)
- PVN** [pē-vē-en] pievienotās vērtības nodoklis
- PVO** [pē-vē-o] Pasaules Veselības organizācija

Q

- q** centners (*arī c, cnt*)
- qt** kvarta (*tilpuma mērvienība, angļu quart*)

R

- R** radikālis (*ķīmijā*)
- R** rietumi; rietumu-; rietumos
- R** rentgens
- R** reālo skaitļu kopa (*matemātikā*)
- °R** Reomira grāds
- ®** preču zīme (*angļu registered trademark*)
- r., raj.** rajons (*kopā ar nosaukumu: Madonas raj.*)
- RA** Rēzeknes augstskola
- rad.** radiāns
- RAU*** [rau] Rīgas Aviācijas universitāte

RB	«Rīgas Balss» (<i>Rīgas pilsētas vakara avīze</i>)
RB	Rīgas brivosta
RBP	Rīgas Brīvostas pārvalde
RBTAC	Rīgas Bērnu tiesību aizsardzības centrs
RCB	rajona centrālā bibliotēka (<i>reģ., piem., Tukuma RCB</i>)
RCK	Rīgas Celtniecības koledža
RCT	Rīgas Centrālais terminālis
RCT	a/s «Rīgas Centrālais tirgus»
RD	Rīgas Dome
RDzMPK*	Rīgas pilsētas Dzīvojamu māju privatizācijas komisija
REAAC	Rīgas endokrinoloģisko slimnieku ambulatorās aprūpes centrs
red.	redaktors, -e; redakcija
ref.	referāts; referents (<i>kopā ar uzvārdu</i>)
reģ.	reģistrēts [zemesgrāmatā]
rel.	religija; reliģisks
rem.	remonts (<i>reklāmās: pēc ļoti laba rem.</i>)
resp.	respektīvi
rest.	restaurēts
RET	Rietumu elektriskie tīkli
rež.	režija; režisors (<i>kopā ar uzvārdu</i>)
RFB	Rīgas Fondu birža
RFL	Rīgas Franču licejs
R. g.	rietumu garums
RGPP	Rīgas Galvenā policijas pārvalde
Rh	rēzus faktors (<i>medicinā</i>)
RITI	Rīgas Informācijas tehnoloģijas institūts

RIX	Rīgas apzīmējums aviopārvadājumos
RJA	Rīgas Juridiskā augstskola
RJL	Rīgas Jūras līnija (<i>prāmju satiksmes sabiedrība</i>)
RKB	Rīgas Kuģu būvētava
RKF	Rīgas Krēslu fabrika
RKP	robežkontrolpunkts
r.l.	riņķa līnija (<i>stereometrijā</i>)
RLB	Rīgas Latviešu biedrība
RMS	Rīgas Mākslas skola
RNPD	Rīgas neatliekamās palīdzības dienests
RNS	[er-en-es] ribonukleīnskābe
RNSK	Rīgas novada slimokase
rom.	romāns
rom.	romāņu-
RP	Rektoru padome
RPB	rajona patērētāju biedrība (<i>raj., piem., Kuldīga ~</i>)
RPO	a/s «Rīgas Pasažieru osta»
RPP	rajona policijas pārvalde
RPP	Rīgas Pašvaldības policija
RPP	robežpārejas punkts
RPPU	Rīgas pasažieru pārvadāšanas uzņēmums (<i>kopā ar nosaukumu: RPPU «Tālava»</i>)
RPSV	Rīgas pilsētas skolu valde
RRAA	Rīgas Reģionālās attīstības aģentūra
RS	Rakstnieku savienība
RSEBAA	Rīgas Starptautiskā Ekonomikas un biznesa administrācijas augstskola

RSK	Rīgas slimokase
RSU	Rīgas Stradiņa universitāte (< LMA)
R.S.V.P.	Lūdzu, atbildiet (<i>franču</i> : répondez, s'il vous plaît)
RTB	Rīgas Tirdzniecības brivosta
RTK	Rīgas Tehniskā koledža
RTKIC	Rīgas Tūrisma koordinācijas un informācijas centrs
RTO	Rīgas Tirdzniecības osta
RTU	[er-tē-ū] Rīgas Tehniskā universitāte
RŪ	uzņēmums «Rīgas ūdens»
RVP	Reģionālā vides pārvalde

S

S	dienvidi (<i>vācu</i> Süd), arī D (<i>debespuse</i>)
S	sieviešu- (<i>tualete</i>)
S	simenss (<i>elektrovadītspējas mērvienība</i>)
S	sintēze (<i>ģenētikā</i>)
S	pilna virsma (<i>stereometrijā</i>)
s	sekunde (arī sek.)
s.	suga
s., s-s	sala, salas (<i>kopā ar nosaukumu</i> : Kanāriju s.)
SA	sabiedriskās attiecības (<i>angļu</i> public relations)
SA	Saūda Arābija
SAB	[sab] Satversmes aizsardzības birojs
sab.	sabiedrīks, -a

SADP	sanitāro atkritumu deponēšanas poligons
saīs.	saisinājums
sāk.	sākums; sākuma-
SAKB	savstarpējās apdrošināšanas kooperatīvā biedrība
sal.	salīdzinājumā; salīdzini; salīdzināt
san.	sanitārais; sanitārs
sant.	santims
SAPARD	[sapard] pirmsiestāšanās pasākumi lauksaimniecības un lauku attīstībai (<i>angļu</i> Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development)
sar.	lietots sarunvalodā (<i>leksikogrāfijā</i>)
SAS	[sas, es-ā-es] Skandināvijas aviosabiedrība (<i>angļu</i> Scandinavian Airlines System)
sast.	sastādītājs; sastādījis, sastādījusi
SAT	Sporta arbitrāžas tiesa
SBA	Starptautiskā Biznesa augstskola
s-ba	sabiedrība
SCI	starptautiski citējams izdevums
SCMAS	Siguldas ciltslietu un mākslīgās apsekošanas stacija (<i>spec.</i>)
SD	Rīgas Domes Satiksmes departaments
SDP	Sociāldemokrātiskā partija (<i>Vācijā</i>)
SDR	Starptautiskā Valūtas fonda norēķinu vienība (<i>angļu</i> Special Drawing Rights)
SDS	[es-de-es] Sociāldemokrātu savienība
sēj.	sējums (<i>kopā ar skaitli</i>)

sek.	sekunde (<i>arī</i> s)
sen.	seniors, vecākais
sept.	septembris (<i>kopā ar datumu</i>)
sēr.	sērija (<i>kopā ar skaitli</i> : 190. sēr.); sērijveida- (<i>piem.</i> , 104. sēr.)
SESMI	RTU Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts
SEZ	speciālā ekonomiskā zona
SFK	Pasaules Bankas Starptautiskā finanšu korporācija
SFL	Sorosa fonds – Latvija
sgn	zīme (<i>latīņu signum</i>)
SGS	Starptautiskais Grāmatvedības standarts
sh.	shēma
SI	Starptautiskā mērvienību sistēma (<i>franču</i> <i>Système International</i>)
SIA	[sia] sabiedrība ar ierobežotu atbildību
SIB	starptautiskā investīciju bilance
SID	standarta izsoles dokumenti
siev.	sieviešu-
SIF	Sabiedrības integrācijas fonds
simf.	simfonisks; simfonija
sist.	sistēma; sistemātisks
SJCB	Studentu un jauniešu ceļojumu birojs
SK	sporta skola, <i>arī</i> s/k
sk.	skatīt; skati!
sk.	skola
s/k	sporta skola (<i>reģ.</i> , <i>kopā ar nosaukumu</i> : s/k «Tume»), <i>arī</i> SK

SKDS	SIA «Sociāli korelatīvo datu sistēmas»
SKS	Starptautiskā kosmosa stacija
SKT	Starptautiskā krimināltiesa
S.L.	bez izdošanas vietas norādes (<i>latīņu sine loco</i>)
sl.	sleja (<i>piem.</i> , 6. sl.)
SLV	speciālā lietojuma valoda (<i>spec.</i>)
SM	sadomazohists
SM	siltummezgls
sm.	smaile (<i>kartogrāfijā</i>)
SNK	Eiropas Padomes Spīdzināšanas novē- šanas komiteja
SO	sabiedriskā organizācija
soc.	sociālisms; sociālistisks
SOK	[sok] Starptautiskā Olimpiskā komiteja
SP	Studentu padome
sp.	spāņu-
sp.	sporta-; sports
SPA	Starptautiskā Policijas akadēmija
spec.	specializācija; speciāls; specializēts; spec- (specprojekts); speciālists (reklāmas ~)
SPF	Sociālās palīdzības fonds
SPI	Krievijas kompānija «Sojuzplodimport»
SPI	Sabiedriskās politikas institūts
SPRK	Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija
SPS	sertifikācijas pakalpojumu sniedzējs
SR	sanitārā robežinspekcija
sr	steradiāns (<i>telpas leņķa mērvienība</i>)
SS	sporta skola (<i>reģ.</i> , <i>piem.</i> , Tukuma SS)

SSBA	Starptautiskā Skolu bibliotēku asociācija
SSC	Sporta servisa centrs (<i>Jelgavā</i>)
SSNP	Starptautiskā Skolēnu novērtēšanas programma
ST	Satversmes tiesa
St	stokss (<i>kinemātiskās viskozitātes mērvienība</i>)
st.	stāvs (<i>piem., 2.st.</i>)
st.	stacija (<i>kopā ar nosaukumu, piem., Brasas st.</i>)
st.	stunda (<i>kopā ar skaitļa vārdu: 64 st.</i>)
st.	[ielu] stūris, -i (<i>reklāmās: Miera un Tallinas ielu st.</i>)
stand.	standarts
s/tehn.	santehnika (<i>reklāmās</i>)
STS	seksuāli transmisīvās slimības
stud.	students (<i>kopā ar uzvārdu</i>); studējis, -usi
subj.	subjekts; subjektīvs
subt.	subtitri (<i>filmām: subt. latviešu valodā</i>)
SŪV	Speciālo uzdevumu vienība (<i>milit.</i>)
Sv	ziverts (<i>jonizējošā starojuma ekvivalentās dozas mērvienība</i>)
Sv.	svētais, -ā
SVA *	Sabiedrības veselības aģentūra (<i>tagad LVVC</i>)
SVF	Starptautiskais Valūtas fonds

Š

š. g.	ši gada
šķ.	šķira
šķid.	šķidums
šjūd.	šjūdonis
šos.	šoseja, -as (reklāmās: šos. malā)

T

T	T kreklis (<i>angļu T-shirt</i>)
T	tera... (<i>biljons, triljons = 10¹²</i>)
T	tesla (<i>magnētiskās indukcijas mērvienība</i>)
T	timins (<i>ģenētikā</i>)
T	tornis (<i>šaha figūra</i>)
T	tritījs (<i>ūdeņraža izotops</i>)
T.	tirāža (<i>kopā ar skaitli</i>)
t	tonna (<i>piem., 10 t</i>)
t.	telefona numurs (<i>arī tālr.; tel.</i>)
t.	tumši (<i>kopā ar apzīmētāju reklāmu sludinājumos, piem., t. logi automašīnām</i>)
t°	temperatūra
TA	[automašīnu] tehniskā apskate (<i>sludinājumos, piem., TA izieta</i>)
TA	Tūrisma asociācija
tab.	tabula
tabl.	tablete
tag.	tagadne; tagadējais, -ā

tāl.	tālrunis (<i>kopā ar numuru</i>), arī t., tel.
TASS*	[tas] Padomju Savienības Telegrāfa aģentūra (<i>krievu</i>)
tbc	tuberkuloze
TC	konsorcijs «Tilts Communications»
t/c	tirdzniecības centrs (<i>kopā ar nosaukumu, piem., t/c «Mols»</i>)
TDK	Tautas deputātu klubs (<i>kopā ar nosaukumu, piem., TDK «Neatkarība»</i>)
tdz.	tautasdziesma
tehn.	tehnika; tehnisks, tehniķis (<i>kopā ar uzvārdu</i>)
tējk.	tējkarote (<i>tilpuma mērīšanai</i>)
tf	spēka tonna
t. i.	tas ir
TIB	Tūrisma informācijas birojs (<i>ārvalstīs</i>)
TIC	Tūrisma informācijas centrs
TIKP	tūrisma iekšzemes kopprodukts
tip.	tipogrāfija
tk.	tūkstotis
TM	Tieslietu ministrija
TMC	Tiesnešu mācību centrs
TP	Tautas partija
t. p.	tas pats; tāds pats
TPL	teritorijas plānošanas likums
TPP	tirā primārā produktivitāte (<i>bioloģijā</i>)
TQM	visaptverošā kvalitātes vadība (<i>angļu Total quality management</i>)
trad.	tradicionāls; tradīcija
t-ris	teātris

t. s.	tā saucamais, -ā; tā sauktais
TSI	Transporta un sakaru institūts
TSK	tūrisma satelītkonts
t.sk.	tai skaitā; to skaitā
TTC	Tulkošanas un terminoloģijas centrs
TTP	Telekomunikāciju tarifu padome
TTP	(Tramvaju un trolejbusu pārvalde
TTS	tehnoloģiju sintēzes pilnveidošana (<i>angļu</i> Text-to-Speech)
TTT	[tē-tē-tē] Tramvaju un trolejbusu trests (<i>sieviešu basketbola komanda</i> : TTT/ Rīga II)
TU	Tartu universitāte
TUA	termiņuzturēšanās atļauja
TV	televīzija; televīzijas-
TZO	Triju Zvaigžņu ordeņa- (~ brālība, ~ kavalieris, ~ nesējs)

U

ua	astronomiskā vienība (<i>franču</i> unité astronomique)
UAC	Uzņēmējdarbības atbalsta centrs (Liepājas UAC)
u. c.	un citi
UCI	(UCI ciltsraksti suņiem)
UCI	(Starptautiskā Riteņbraukšanas savienība (<i>franču</i> Union cycliste internationale))
UCI	universālie saziņas identifikatori (<i>angļu</i>)

- UEFA** [u-ef-ā] Eiropas Futbola asociāciju apvienība (*angļu* Union of European Football Associations)
- UGD** ugunsdzēsības un glābšanas dienests (*arī* VUGD)
- UIN** uzņēmuma ienākuma nodoklis
- UĪV** ultraisviļņi
- ULEB** Eiropas basketbola līgu savienība (*angļu*)
- UMTS** Universālā mobilo telefonu sistēma (*angļu* Universal Mobil Telecommunication System)
- UNDP** Apvienoto Nāciju Attīstības programma (*angļu* United Nations Development Programme)
- UNESCO** [junesko] Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes un kultūras organizācija (*angļu* United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)
- UNICEF** ANO Bērnu fonds (*angļu* United Nations International Children's Emergency Found)
- UPS** nepārtrauktā barošana (*datortehnikā; angļu* uninterruptible power supply)
- UR** Uzņēmumu reģistrs
- USA** [jū-es-ei] Amerikas Savienotās Valstis, ASV (*angļu* United States of America)
- USD** ASV naudas vienība – dolārs (*kopā ar skaitļa vārdu, piem., 1000 USD*), arī \$
- u. t. jpr. un tā joprojām

utt.	un tā tālāk
UV	ultravioletie stari
UWC	Pasaules Apvienotās koledžas (<i>angļu</i> United World Colleges)
uzņ.	uzņēmums

V

V	tilpums (<i>stereometrijā</i>)
V	vīriešu- (<i>tualete</i>)
V	volts
v.	vārds; vārdi (tēva v.; J. Petera v.); vārdu- (<i>leksikogrāfijā</i> : 15 000 v.)
v.	vieta; vietā (3. v.)
VAA	Vidzemes attīstības aģentūra
VAAD	Valsts augu aizsardzības dienests (<i>reģ.</i>)
VAC	Valsts apdegumu centrs
VAD	Valsts apsardzes dienests
VAD	vienotais administratīvais dokuments
vad.	vadībā; vadītājs, -a (<i>kopā ar uzvārdu</i>)
VAF	Valsts autoceļu fonds
VAF	Vides aizsardzības fonds
VAK	[vak] Vides aizsardzības klubs
vak.	vakarā; vakaros (zvanīt vak.)
val.	valoda
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VAS	valsts akciju sabiedrība (<i>kopā ar nosaukumu</i> : VAS «Latvijas valsts meži»)

VAUK	Valsts atbalsta uzraudzības komisija
VB	Ventspils brīvosta
VBTAC	Valsts bērnu tiesību aizsardzības centrs
VCB	Valsts cilvēktiesību birojs
VCP	Valsts civildienesta pārvalde
VDEĀK	Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu komisija
VDEĀVK	Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija (<i>reģ.</i>)
VDI	Valsts darba inspekcija
VDK*	[vē-dē-kā] Valsts drošības komiteja (<i>arī</i> čeka, KGB)
V.E.	Viņa Ekselence
VeA	Ventspils augstskola
VEF	[vef] Valsts elektrotehniskā rūpnīca «VEF»; tās apkārtnē (<i>piem.</i> , VEF rajonā)
V.Em.	Viņa Eminence (<i>kopā ar vārdu un uzvārdu: V.Em. Jānis Pujats</i>)
ven.	venerisks
VGA	videostandarts VGA (<i>angļu</i> Video Graphics Array)
VHMP	Valsts hidrometeoroloģijas pārvalde
v. i.	vietas izpildītājs, -a
ViA	Vidzemes augstskola
VIAP	valsts inovatīvās attīstības politika
VID	[vid] Valsts ieņēmumu dienests
vien.	vienība
vietn.	vietnieks, -ce

VIP	ievērojama persona (<i>angļu</i> very important person)
VIP	Valsts investīciju programma
virs.	virsotne
visp.	vispārējs; vispārīgs
vit.	vitamīns
VITA	Valsts informācijas tīkla aģentūra
VITAB	Valsts iekšējā tirgus aizsardzības birojs
VITILA	projekts Vides izglītības tīkla izveidošana Latvijā (<i>spec.</i>)
VJIC	Valsts jaunatnes iniciatīvu centrs
vjl.	virs jūras līmeņa
VK	Valsts kanceleja
VK	Valsts kontrole
VKLT	Valsts Kandavas lauksaimniecības tehnikums (<i>reģ.</i>)
VKPAI	Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija
VLT, <i>vlt</i>	Valsts leļļu teātris
VMD	Valsts meža dienests
VN	akciju sabiedrība «Ventspils nafta»
v. n.	vārdā nosauktais, -ā
VNDPT	Valsts nozīmes datu pārraides tīkls
VNĪA	Valsts nekustamā īpašuma aģentūra
VNRC	Vidzemes novada rehabilitācijas centrs (<i>reģ.</i>)
vok.	vokativs
vol.	sējums (<i>franču, angļu</i> volume)
VOVAA	Valsts obligātās veselības apdrošināšanas aģentūra

VP	Valsts policija
VP	lielveikalu mazumtirdzniecības tīkls (<i>lietuviešu</i> Vilniaus Prekyba)
VPIC	Vidzemes Profesionālās izglītības centrs
VPIIP	Valsts policijas Izziņas pārvalde
VPPA	Valstiskās un privātās partnerības asociācija
VRS	Valsts robežsardze
VRTC	Valsts radio un televīzijas centrs
VSAA	Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra
VSI	Valsts sanitārā inspekcija
VSK	volejbola skola (<i>kopā ar nosaukumu:</i> VSK «Rīga»)
v-sk.	vidusskola
vs-k.	vienskaitlis
VSMTA	Veselības statistikas un medicīnas tehnoloģiju aģentūra
VŠŠ	Valmieras stikla šķiedra (<i>arī</i> Valmieras SŠ)
v. st.	vecais stils
VTK	Vērtspapīru tirgus komisija
VTMC	Valsts Tautas mākslas centrs
VTO	Ventspils Tirdzniecības osta
v/u	valsts uzņēmums
VUGD	Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
VVBIS	Valsts vienotās bibliotēku informācijas sistēma
VVC	Valsts valodas centrs
VVC	Veselības veicināšanas centrs

VVD	Valsts veterinārais dienests
VVD	Vides veselības departaments
VVI	Vides valsts inspekcija
VVN	SIA «Vecrīgas vēsturiskie nami»
VVNS	vienotā videonovērošanas sistēma (<i>spec.</i>)
VZD	Valsts zemes dienests
VZP	Valsts zivsaimniecības pārvalde

W

W	rietumi (<i>vācu West</i>), arī R (<i>debespuse</i>)
W	vats (<i>jaudas un enerģijas plūsmas mērvienība</i>)
W	zaudējums bez spēles (W:0)
WADA	Starptautiskā antidopinga aģentūra (<i>angļu</i>)
Wb	vēbers (<i>magnētiskās indukcijas plūsmas mērvienība</i>)
WC	tualete (<i>angļu watercloset</i>)
WHA	Vispasaules Hokeja asociācija (<i>angļu World Hockey Association</i>)
WHO	Pasaules Veselības organizācija (<i>angļu World Health Organisation</i>)
WWF	Pasaules Dabas fonds (<i>angļu World Wildlife Fund</i>)
WWW	globālais tīmeklis (<i>angļu World Wide Web</i>)

X

X desmit (*romiešu cipars*)

Y

y jards (*garuma mērvienība*)
YMCA [imka] Jaunatnes kristīgā savienība (*angļu Young Men's Christian Association*)
YWCA Jaunatnes kristīgā savienība (*angļu Young Women's Christian Association*)

Z

Z ziemeļi (*arī N*); ziemeļu-; ziemeļos
ZA ziemeļaustrumi; ziemeļaustrumu-; ziemeļaustrumos
ZA Zinātņu akadēmija
ZAAO SIA «Ziemeļvidzemes atkritumu apsaimniekošanas organizācija»
ZAET Ziemeļaustrumu elektriskie tikli
ZAP Zvērināto advokātu padome
ZATK Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisija
ZC Zāļu cenu aģentūra
zem. zemiene; zemākais, -ā
zemesgr. zemesgrāmata (*arī z/gr.*)
zīm. zīmējums

zjl.	zem jūras līmeņa
ZM	Zemkopības ministrija
zool.	zooloģija; zooloģisks
ZOS	ziemas olimpiskās spēles (→ OS)
ZPP	Zemgales pilsētu pašvaldības
zr.	zemesrags
ZS	zemessardze
ZS	zirgspēja
Z/s	zemnieku saimniecība (<i>kopā ar nosaukumu, piem., Z/s «Lāči»</i>)
Z. v.	zīmoga vieta
Zv.	zvērināts
ZVOC	Ziemeļvidzemes orientēšanās centrs (<i>sports, reģ.</i>)
ZZS	Zaļo un Zemnieku savienība (<i>polit.</i>)

Ž

žurn.   žurnāls; žurnālists (*kopā ar uzvārdu*)

ASTRONOMIJA

1. Zvaigžņu nosaukumi

2. daļa

Abreviatūru un simbolu tematiskais grupējums

And +	Andromēda	Andromēda
Ant -	Antares	Sūkņa
Aps -	Apollis	Parāzies Putna
Aql +	Aquila	Ergļa
Aur -	Auriga	Īdensvīra
Ars -	Ars	Alāra
Ar -	Arctus	Auna
Aur +	Auriga	Veģēļa
Boo +	Bovis	Vēru Driņķļa
Cae	Caeli	Grobļa
Cam +	Camelopantilla	Zīrales
Cap -	Capricornus	Mēšaļa
Car -	Caribae	Kuģa Kije
Cas +	Cassiopeus	Kastopēles
Cen -	Centaurus	Centaura
Cep +	Cepheus	Cefeja

gl. ZM. zool. ZOS ZPP
zem jūras līnēna
Zemkopības ministrija
Zooloģija, zooloģisks
Zooloģijas katedra (→ OS)
Zooloģijas katedra pašvaldības
8 | 6 6 . S

Latviešu valodas saisinājumu vārdnīcas otrās daļas tematiskā grupējuma datu precizēšanā aktīvi piedalījās LŪ fakultāšu dekāni J. Cālis, V. Zelčs un M. Klaviņš, A. Zicmanis, LŪ Latviešu valodas institūta vad. pētniece I. Jansone, LŪ Muzeja direktora vietniece I. Ondzule, LŪ Goda biedrs Ž. M. Davū (*J. M. Davoust*), ceļojumu birojs «Via Rīga» un citi speciālisti. Autora liels paldies par sniegtajām konsultācijām un veikto darbu vārdnīcas veidošanā.

Zinātniskais centrs
(4. stāvs, rēģ.)
Zinātniskā un Zeminieku savienība (poŪL)

Žurnāls; žurnālists (kopā ar uzdevu)

ASTRONOMIJA

1. Zvaigznāju nosaukumi

Zvaigznāju nosaukumi doti latīņu un latviešu valodas ģenitīvā. Ar (+) apzīmēti zvaigznāji, kuri atrodas ziemeļu puslodē, ar (-) dienvidu puslodes zvaigznāji. Īpaši izcelti zodiaka zvaigznāji.

Apzīmējums	Nosaukums	
	latīņu valodā	latviešu valodā
And +	Andromedae	Andromedas
Ant -	Antiae	Sūkņa
Aps -	Apodis	Paradizes Putna
Aql +	Aquilae	Ērgļa
Aqr -	Aquarii	Ūdensvīra
Ara -	Arae	Altāra
Ari -	Arietis	Auna
Aur +	Aurigae	Vedēja
Boo +	Bootis	Vēršu Dzinēja
Cae -	Caeli	Grebļa
Cam +	Camelopardalis	Žirafes
Cap -	Capricorni	Mežāža
Car -	Carinae	Kuģa Ķīļa
Cas +	Cassiopeiae	Kasiopejas
Cen -	Centauri	Čentaura
Cep +	Cephei	Cefeja

Nosaukums

Apzīmējums	latiņu valodā	latviešu valodā
Cet +	Ceti	Valzivs
Cha -	Chamaeleontis	Hameleona
Cir -	Circini	Cirkuļa
CMA -	Canis Maioris	Lielā Suņa
CMi +	Canis Minoris	Mazā Suņa
Cnc +	Cancri	Vēža
Col -	Columbae	Baloža
Com +	Comae Berenices	Berenikes Matu
CrA -	Coronae Australis	Dienvidu Vainaga
CrB +	Coronae Borealis	Ziemeļu Vainaga
Crt -	Crateris	Kausa
Cru -	Crucis	Krusta
Crv -	Corvi	Kraukļa
Cyg +	Cygni	Gulbja
Del +	Delphini	Delfina
Dor -	Doradus	Zelta Zivs
Dra +	Draconis	Pūķa
Equ +	Equulei	Mazā Zirga
Eri -	Eridani	Eridanas
For -	Fornacis	Krāsns
Gem +	Geminorum	Dviņu
Gru -	Gruis	Dzērves
Her +	Herculis	Herkulesa
Hor -	Horologii	Pulksteņa
Hya +	Hydrae	Hidras
Hyi -	Hydri	Dienvidu Hidras
Ind -	Indi	Indiāņa

Nosaukums		
Apzīmējums	latiņu valodā	latviešu valodā
Lac +	Lacertae	Ķirzakas
Leo +	Leonis	Lauvas
Lep -	Leporis	Zaķa
Lib -	Librae	Svaru
LMi+-	Leonis Minoris	Mazā Lauvas
Lup -	Lupi	Vilka
Lyn +	Lyncis	Lūša
Lyr +	Lyrae	Liras
Men -	Mensae	Galda
Mic -	Microscopii	Mikroskopa
Mon +	Monocerotis	Vienradža
Mus -	Muscae	Mušas
Nor -	Nornae	Leņķmēra
Oct -	Octantis	Oktanta
Oph -	Ophiuchi	Čūskneša
Ori +	Orionis	Oriona
Pav -	Pavonis	Pāva
Peg +	Pegasi	Pegaza
Phe -	Phoenicis	Fēniksa
Pic -	Pictoris	Gleznotāja
PsA -	Piscis Austrini	Dienvidu Zivs
Psc+-	Piscium	Zivju
Pup -	Puppis	Kuģa Gala (arī Pūpes)
Pyx -	Pyxidis	Kompaša
Ret -	Reticuli	Tīkliņa
Scl -	Sculptoris	Tēlnieka

Apzīmējums	latiņu valodā	Nosaukums	latviešu valodā
Sco -	Scorpii		Skorpiona
Sct -	Scuti		Vairoga
Ser +-	Serpentis		Čūskas
Sex +	Sextantis		Sekstanta
Sge +	Sagittae		Bultas
Sgr -	Sagittarii		Strēlnieka
Tau +	Tauri		Vērša
Tel -	Telescopii		Teleskopa
TrA -	Trianguli Australis		Dienvidu Trijstūra
Tri +	Trianguli		Trijstūra
Tuc -	Tucanae		Tukana
UMa +	Ursae Maioris		Lielā Lāča
UMi +	Ursae Minoris		Mazā Lāča
Vel -	Velorum		Buru
Vir +-	Virginis		Jaunavas
Vol -	Volantis		Lidojošās Zivs
Vul +	Vulpeculae		Lapsiņas

2. Zodiaka zvaigznāji

Simbols	Nosaukums	Saule atrodas attiecīgajā zvaigznājā
♈	Ūdensvīrs	20. I - 18. II
♉	Zivis	19. II - 20. III
♊	Auns	20. III - 20. IV

Simbols	Nosaukums	Saule atrodas attiecīgajā zvaigznājā
---------	-----------	--------------------------------------

♈	Vērsis	20. IV - 21. V
♉	Dviņi	21. V - 21. VI
♊	Vēzis	21. VI - 23. VII
♋	Lauva	23. VII - 23. VIII
♌	Jaunava	23. VIII - 23. IX
♍	Svari	23. IX - 23. X
♎	Skorpions	23. X - 22. XI
♏	Strēlnieks	22. XI - 22. XII
♐	Mežāzis	22. XII - 20. I

3. Saules sistēmas ķermeņu simboli

☉	Saule	☾	Mēness
☿	Merkurs	♁	Cerera
♀	Venera	♂	Pallāda
♁	Zeme	♃	Jūnona
♂	Marss	♄	Vesta
♄	Saturns	♃	komēta
♃	Jupiters		
♅	Neptūns		
♇	Plūtons		

4. Mēness fāzes

- jauns Mēness
- ☾ pirmais ceturksnis
- pilns Mēness
- ☾ pēdējais ceturksnis

5. Zvaigžņu spektra krāsu apzīmējumi

Klase	Krāsa	Temperatūra
O	zila	70 000 °C
B	zila	38 000 °C
A	balta	15 000 °C
F	dzeltena	9 000 °C
G	dzeltena	6 500 °C
K	oranža	5 000 °C
M	sarkana	3 800 °C
R	sarkana	
C	sarkana	
S	sarkana	

A. Mēness fāzes

Simbols	Latviskais nosaukums	Angļu valodā
☾	Jaunais Mēness	New Moon
☾	Pirmās ceturksnis	First Quarter
☾	Pilns Mēness	Full Moon
☾	Trešās ceturksnis	Third Quarter

DATORZINĀTNES

1. Starptautiskie apzīmējumi uz klaviatūras

	Nosaukums	
Apz.	latviešu valodā	angļu valodā
~	tilde	tilde
\	gravis	grave accent
!	izsaukuma zīme	exclamation mark
?	jautājuma zīme	question mark
@	komerciālā zīme «par» «gliemeziša» zīme	at
#	numura zīme	octothorpe, Pound, Hach
\$	dolāra apzīmējums	dollar sign
£	angļu mārciņas apzīmējums	pound sign
€	eiro apzīmējums	Euro sign
%	procentu zīme	per cent
§	paragrāfa zīme	section sign
.	punkts	period; point; full stop
:	kols	colon
...	daudzpunkte	dots (horizontal ellipsis)
;	semikols	semicolon
,	komats	comma
^	jumtiņš	caret, circumflex
&	un	ampersand 'and'
*	zvaigznīte	asterisk
°	grādu zīme	degree sign
(	atverošā iekava	open parentheses

Nosaukums		
Apz.	latviešu valodā	angļu valodā
)	aizverošā iekava	close parenthesize
-	zīlbes pārnese	hyphen
+	plus	plus sign
=	vienlīdzības zīme	equal's sign
←	atpakaļgājiens	BackSpace
{	atverošā figūriekava	braces
}	aizverošā figūriekava	Close Brace
[	atverošā kvadrātiņekava	open bracket
]	aizverošā kvadrātiņekava	close bracket
<	zīme «mazāks par»	less-than sign
>	zīme «lielāks par»	greater-than sign
'	vienpēdiņas	single comma quotation mark
“ ”	pēdiņas	quote
/	slipsvītra	forward slash
	kanālrakstzīme	pipe
\	reversā slipsvītra	back slash
_	pasvītrojuma zīme	underscore
..	trēma	diaresis
μ	mikro-	
²	kvadrātā	
□	«kvadrātiņa» zīme	
Alt	alternēšanas taustiņš	
Ctrl	vadības taustiņš	control
Del	dzēšanas taustiņš	delete
End	beigvietas taustiņš	END, Fin
Entr	ievadišanas taustiņš	enter

Nosaukums

Apz.	latviešu valodā	angļu valodā
Esc	atsoļa taustiņš	Escape key
Home	sākumvietas taustiņš	Home
Insert	iespraušanas taustiņš	insert
F1, F2, F3, F4 ...	funkcionāls taustiņš	
Fin	beigvietas taustiņš	Fin; End
PgDn	lejupšķiršanas taustiņš	Page Down
PgUp	augšupšķiršanas taustiņš	Page Up
Suppr	dzēšanas taustiņš	Delete (<i>angļu</i>), supprimer (<i>franču</i>)
Tab	tabulācijas taustiņš	Tabulations

AZERTY datoru franču valodas tastatūra, kuras augšējās burtu taustiņu rindas pirmie seši burti ir A, Z, E, R, T, Y.

QWERTY datoru angļu valodas tastatūra, kuras augšējās burtu taustiņu rindas pirmie seši burti ir Q, W, E, R, T, Y.

2. Domēna veidi

com.	komerciāla organizācija
edu.	izglītības iestāde
gov.	valstiska organizācija
net.	interneta firma
org.	organizācija

3. Datorvalodā izmantojamo mērvienību saīsinājumi

Simbols	latviešu valodā	Nosaukums	angļu valodā
B	baits		byte
b	bits		bit
b	bods		baud
cpī	rakstzīmes collā		characters per inch
dpi	punkti collā		dots per inch
GB	gigabaits		gigabyte
gig	gigabaits		gigabyte
K, KB	kilobaits		kilobyte
KB/s	kilobaiti sekundē		kilobyte per second
M, MB	megabaits		megabyte
MHz	megahercs		megahertz
mm	milimetrs		millimeter
ms	milisekunde		millisecond
ns	nanosekunde		nanosecond
ppm	lappuses minūtē		pages per minute
pt	tipogrāfiskais punkts		point
TB	terabaits		terabyte

INFORMĀCIJAS AĢENTŪRU STARPTAUTISKIE APZĪMĒJUMI

Apz.	Valsts	Apzīmējuma atšifrējums	Dibināšanas gads
ADN	Vācija	Allgemeiner Deutscher Nachrichtendienst	1949
AFP	Francija	Agence France-Presse	1835
Agerpres	Rumānija	Agenția Română de Presă	1949
AGI	Itālija	Agenzia Giornalistica Italia	1950
AIF	Vatikāns	Agenzia Internazionale Fides	1926
AIM	Mozambika	Agencia de Informação de Moçambique	
ANA	Grieķija	Athens News Agency	1895
ANGOP	Angola	Angola Press	
ANI	Libāna	Agence nationale d'information	
ANOP	Portugāle	Agencia Noticiosa Portuguesa	
ANP	Nīderlande	Algemeen Nederlands Presbureau	1934
AP	ASV	Associated Press of America	1848
APA	Austrija	Austria Presse-Agentur	1946
ATA	Albānija	Agence télégraphique albanaise	1994
ATS	Šveice	Agence télégraphique suisse	1894
BNS	Baltija	Baltic News Service	
BP	Norvēģija	Bulls	1930
BTA	Bulgārija	Bulgarski Telegrafna Agencija	1918
COLPISA	Spānija	Colaboraciones de prensa independiente	1972
ČTK	Čehija	Česka Tiskova kancelář	1918
DDD	Vācija	Deutscher Depeschen Dienst	1957
DPA	Vācija	Deutsche Presse-Agentur	1948
EFE	Spānija		1939

Apz.	Valsts	Apzīmējuma atšifrējums	Dibināšanas gads
FLT	Zviedrija	Förenade Landsortstidningar	
INA	Irāka	Iraqi News Agency	
ITAR-TASS	Krievija		1992
LETA	Latvija		
MAP	Maroka	Maghreb Arabe Presse	1959
MPA	Maķedonija	Macedonian Press Agency	
MTI	Ungārija	Magyar Távirati Iroda	1880
NPS	Norvēģija	Norsk Telegrambyra	1915
P.A.	Lielbritānija	Press Association	
PAI	Polija	Polska Agencja Informacyjna	
PANA	Āfrikas valstis	Pan-African News Agency	
PAP	Polija	Polska Agencja Prasowa	1944
PL	Kuba	Prensa Latina	
PNA	Filipinas	Philippine News Agency	
PPA	Vācija	Progress Presse-Agentur	
PPI	Pakistāna	Pakistan Press International	
PTI	Indija	Press Trust of India	
RB	Dānija	Ritzaus Bureau	
SAD	Vācija	Springer Auslandsdienst	1949
SANA	Sirija	Syrian Arab News Agency	1965
SIP	Zviedrija	Internationella Pressbyrån	
SONNA	Somālija	Somali National News Agency	
STT	Somija	Oy Suomen Tietotoimisto	
SUNA	Sudāna	Sudan News Agency	
TANJUG	Dienvidslāvija	Telegrafiska Agencija Nova Jugoslavija	
TAP	Tunisija	Tunis Afrique Presse	
UNI	Indija	United News of India	1961
UPI	ASV	United Press International	1958

INFORMĀTIKA

1. Datoru, datu apstrādes un pārraides apzīmējumi

- A** identifikators
- ACAP** lietojamkonfigurācijas piekļuves protokols (*angļu* Application Configuration Access Protocol)
- ACM** Skaitļošanas tehnikas asociācija (*angļu* Association for Computing Machinery)
- ACPI** uzlabotā konfigurācijas un barošanas bloka saskarne (*angļu* Advanced configuration and power interface)
- ADC** analogciparu pārveidotājs (*angļu* Analog-to-Digital Convertor)
- ADO** aktīvais datu objekts (*angļu* Active Data Object)
- ADSL** asimetriskā ciparu abonentlīnija (*angļu* Asymmetric Digital Subscriber Line)
- AGP** paātrinātā grafikas pieslēgvietā (*angļu* Accelerated Graphics Port)
- AFIPS** Amerikas Informācijas apstrādes biedrību federācija (*angļu* American Federation of Information Processing Societies, Inc.)
- AIX** operētājsistēma AIX (*angļu* Advanced Interactive eXecutive)
- ALGOL** valoda ALGOL (*angļu* ALGOrithmic Language)

- ALU** aritmētiski loģiskais bloks (*angļu* Arithmetic and Logical Unit)
- ANSI** Amerikas Nacionālais standartu institūts (*angļu* American National Standards Institute)
- API** lietojumprogrammu saskarne (*angļu* Application Program Interface)
- ARPANET** Perspektīvo pētījumu pārvaldes tīkls ARPANET (*angļu* Advanced Research Projects Agency NETWORK)
- ARQ** automātiskas atkārtošanas pieprasījums (*angļu* Automatic Repeat reQuest)
- ASCII** Amerikas Informācijas apmaiņas standartkods (*angļu* American Standard Code for Information Interchange)
- ASP** servera aktīvā lappuse (*angļu* Active Server Page)
- AT** tehnoloģija AT (*angļu* Advanced Technology)
- ATAPI** tehnoloģijas AT piesaistes paketes saskarne (*angļu* Advanced Technology Attachment Packet Interface)
- ATM** sinhronās pārsūtīšanas režīms (*angļu* Asynchronous Transfer Mode)
- ATOMM** tehnoloģija ATOMM (*angļu* Advanced super Thin-layer and high Output Metal Media)
- AUI** piesaistes bloka saskarne (*angļu* Attachment Unit Interface)
- AVI** audio/video mijas formāts (*angļu* audio/video interleave)

- BASIC** programmēšanas valoda BASIC (*angļu* Beginner's All purpose symbolic Instruction Code)
- BBS** ziņojuma dēļa sistēma (*angļu* Bulletin Board System)
- BCH** Bouza-Čoudhuri-Hokonhema kodi (*angļu* Bose-Choudhuri-Hocquengheim codes)
- BECN** atpakaļvārstā atklātā pārblīves notifikācija (*angļu* Backward Explicit Congestion Notification)
- BIOS** ievadizvades pamatsistēma (*angļu* Basic Input/output System)
- BNC** BNC savienotājs (*angļu* Bayonet Neill Concellman)
- bps** biti sekundē (*angļu* bits per second)
- BRI** pamatātruma saskarne (*angļu* Basic Rate Interface)
- BSC** lineārie sinhronie sakari (*angļu* Binary Synchronous Communication)
- C** valoda C (*operētājsistēmas UNIX pamatvaloda*)
- CAD** datorizētā projektēšana (*angļu* Computer-Aided Design)
- CAM** datorizētā ražošana (*angļu* Computer-Aided Manufacturing)
- CAMAC** sistēma CAMAC (*angļu* Computer-Aided-Measurement and Control)
- CASE** datorizēta programminženierija (*angļu* Computer-Aided Software Engineering)

- CBT** datorizētās apmācības (*angļu* Computer-based training)
- CC** CC kopija (*angļu* courtesy copy)
- CCITT** Starptautiskā Telegrāfijas un telefonijas konsultatīvā komiteja (*franču* Comité Consultatif International Télégraphique et Téléphonique)
- CCS** kopējais sakaru atbalsts (*angļu* Common Communication Support)
- CD** kompaktdisks (*angļu* Compact disc)
- CDDI** vara kabeļu dalīto datu saskarne (*angļu* Cooper Distributed Data Interface)
- CD-R** ierakstāmais kompaktdisks (*angļu* Compact Disc-Recordable)
- CD-RW** atkalierakstāms kompaktdisks (*angļu* CD-ReWritable)
- CERT** datortrauksmes reaģēšanas komanda (*angļu* Computer Emergency response Team)
- CFV** aicinājums balsot (*angļu* Call for Votes)
- CGA** videostandarts (*angļu* Color Graphics Adapter)
- CGI** kopējā vārtejas saskarne (*angļu* Commun Gateway Interface)
- CGM** datorgrafikas metadatne (*angļu* Computer Graphics Metafile)
- CHAP** izaicinājumrokspiediena autentificēšanas protokols (*angļu* Challenge-Handshake Authentication Protocol)
- CIDR** bezklases starpdomēnu maršrutēšana (*angļu* classless interdomain routing)

- CIFS** interneta kopējā datņu sistēma (*angļu* Commun Internet File System)
- CIR** saskaņots informācijas pārraides ātrums (*angļu* Committed Information Rate)
- CIS** kooperatīvā informācijas sistēma (*angļu* Cooperative Information System)
- CISC** sarežģītas instrukcijkopas dators (*angļu* Complex Instruction Set Computer)
- CMIP** vispārīgais pārvaldības informācijas protokols (*angļu* Common Management Information Protocol)
- CMIS** vispārīgie pārvaldības informācijas pakalpojumi (*angļu* Common Management Information Service)
- CMYB** ciānfuksindzeltenmelnais krāsu modelis (*angļu* cyan-magenta-yellow-black)
- CPI** kopējā programmēšanas saskarne (*angļu* Common Programming Interface)
- CPU** centrālais procesors (*angļu* Central Processing Unit)
- CRC** cikliskā redundances pārbaude (*angļu* Cyclic Redundancy Check)
- CRM** klientu attiecību pārvaldība (*angļu* customer relationship management)
- CRT** kadorstaru lampas displejs (*angļu* Cathod-ray tube display)
- CSLIP** saspīestais interneta seriālās līnijas protokols (*angļu* Compressed Serial Internet Protocol)

- CTI** datora un telefona integrācija (*angļu* Computer Telephone Integration)
- COBOL** valoda COBOL (*angļu* COmmon Business-Oriented Language)
- COM** kopējais objekta modelis (*angļu* Common Object Model)
- COM** programmkomponentu objektmodelis (*angļu* Component Object Model)
- CORBA** objektu kopieprasījuma starpniekarhitektūra (*angļu* Common Object Request Broker Architecture)
- COS** Atvērto sistēmu korporācija (*angļu* Corporation for Open Systems)
- CUI** rakstzīmju orientēta lietotāju saskarne (*angļu* Character-based User Interface)
- DAC** ciparanalogu pārveidotājs (*angļu* Digital-to-Analog Converter)
- DAP** direktorija piekļuves protokols (*angļu* Directory Access Protocol)
- DAT** ciparu audiolente (*angļu* digital audio tape)
- DCC** tiešais kabeļsavienojums (*angļu* Direct Cable Connection)
- DCCP** tiešais klienta/klienta protokols (*angļu* Direct Client to Client Protocol)
- DCS** šķērssavienotāju ciparsistēma (*angļu* digital cross-connect system)
- DD** dubultblīvuma diskete (*angļu* double density disk)

- DDE** protokols "Dinamiskā datu apmaiņa" (*angļu* Dynamic Data Exchange)
- DDL** datu definēšanas valoda (*angļu* data definition language)
- DDP** datogrammu piegādes protokols (*angļu* Datagram Delivery Protocol)
- DES** datu šifrēšanas standarts (*angļu* Data Encryption Standard)
- DGIS** tiešās grafiskās saskarnes specifikācija (*angļu* Direct Graphics Interface Specification)
- DHCP** dinamiskais hostdatora konfigurācijas protokols (*angļu* Dynamic Host Configuration Protocol)
- DIP** divrindu korpuss (*angļu* dual in-line package)
- DLC** datu posma vadība (*angļu* Data Link Control)
- DLCI** datu posma savienojuma identifikators (*angļu* Data Link Connection Identifier)
- DMA** atmiņas tiešpiekļuves kanāls (*angļu* Direct Memory Access)
- DMI** datorpārvaldības saskarne (*angļu* Desktop Management Interface)
- DML** datu manipulēšanas valoda (*angļu* data manipulation language)
- DMTF** datorpārvaldes uzdevumgrupa (*angļu* Desktop Management task Force)
- DNA** datoru tīkla arhitektūra (*angļu* Digital network Architecture)

- DNS** domēnu vārdu sistēma (*angļu* Domain Name System)
- DOS** operētājsistēma DOS (*angļu* disk operating system)
- DPMS** displeja barošanas pārvaldības sistēma (*angļu* display power management system)
- DRAM** dinamiskā brīvpiekluves atmiņa (*angļu* dynamic random-access memory)
- DSA** direktorija sistēmas aģents (*angļu* Directory System Agent)
- DSL** ciparu abonentlīnija (*angļu* Digital Subscriber Line)
- DSS** lēmumatbalsta sistēma (*angļu* decision support system)
- DSU** datu pakalpojumu bloks (*angļu* Data Service Unit)
- DSVD** vienlaicīgas balss un datu ciparpārraides protokols (*angļu* Digital Simultaneous Voice/Data)
- DTE** datu galiekārta (*angļu* Data Terminal Equipment)
- DUA** direktorija lietotāja aģents (*angļu* Directory User Agent)
- DVD** ciparvideodisks (*angļu* digital videodisc)
- DVI** interaktīvs ciparvideo (*angļu* Digital Video Interactive)
- E1** līnija E1
- EBCDIC** informācijas apmaiņas paplašinātais bi-

- nāri decimālais kods (*angļu* Extended Binary Coded Decimal Interchange Code)
- ECF** uzlabotās savienojamības iespējas (*angļu* Enhanced Connectivity facilities)
- ECMA** Eiropas Datoru ražotāju asociācija (*angļu* European Computer Manufacturer's Association)
- ECN** atklātā pārblives notifikācija (*angļu* Explicit Congestion Notification)
- EGA** videoadapteris EGA (*angļu* Enhanced Graphics Adapter)
- EGP** ārējās vārtejas protokols (*angļu* External gateway Protocol)
- EIA** Elektroniskās industrijas asociācija (*angļu* Electronics Industry Association)
- EIS** izpildvadītāju informācijas sistēma (*angļu* executive information system)
- EISA** Elektronikas rūpniecības standartu asociācija (*angļu* Electronics Industry Standard Association)
- EMM** izvērstās atmiņas pārvaldnieks (*angļu* Expanded Memory Manager)
- EMS** izvērstās atmiņas specifikācija (*angļu* Expanded Memory Specification)
- EPROM** pārprogrammējamā lasāmatmiņa (*angļu* Erasable Programmable Read-Only Memory)
- ESDI** uzlabotā mazo ierīču saskarne (*angļu* Enhanced Small Device Interface)

- ESL** elektroniskā programmatūras licencēšana
(*angļu* electronic software licensing)
- FAQ** saraksts «Bieži uzdodamie jautājumi» (*angļu* Frequently Asked Questions)
- FAT** datņu iedales tabula (*angļu* file allocation table)
- FCB** datnes vadības bloks (*angļu* file control block)
- FDDI** optiskās šķiedras dalīto datu saskarne (*angļu* Fiber Distributed Data Interface)
- FDT** formālā aprakstišanas tehnika (*angļu* Formal Description Technique)
- FECN** turpvērstā atklātā pārblīves notifikācija (*angļu* Forward Explicit Congestion Notification)
- FF** formas padeve (*angļu* form feed)
- FIF** fraktāļattēlu formāts (*angļu* fractal image format)
- FM** frekvences modulācija (*angļu* frequency modulation)
- FSN** pilnpakalpojumu tīkls (*angļu* Full-Service Network)
- FSP** datņu pakalpojumu protokols (*angļu* File Service Protocol)
- FTAM** datņu pārsūtīšana, piekļuve datnēm un to pārvaldība (*angļu* File Transfer, Access and Management)
- FTP** datņu pārsūtīšanas protokols (*angļu* File Transfer Protocol)
- FYI** (FYI) dokumenti (*angļu* For Your Information)

- GDI** grafiskā lietotāju saskarne (*angļu* Graphical Device Interface)
- GIF** grafikas interfeisa formāts (*angļu* graphics interface format)
- GKS** grafikas kodola sistēma (*angļu* Graphics Kernel System)
- GPf** vispārējās aizsardzības pārkārums (*angļu* General Protection Fault)
- GPRS** vispārējais pakešu radiopakalpojums (*angļu* General Packet Radio Service)
- GSM** globālā mobilo sakaru sistēma (*angļu* Global System for Mobile Communications)
- GUI** grafiskā lietotāja saskarne (*angļu* Graphical User Interface)
- GVPN** globālais virtuālais privātais tīkls (*angļu* Global Virtual Private Network)
- HD** lielblīvuma diskete (*angļu* high density disk)
- HDLC** ātrdarbīga abonenta ciparlinija (*angļu* High-level Data Link Control)
- HFS** hierarhiska datņu sistēma (*angļu* hierarchical file system)
- HIPPI** paralēlā augstas veiktspējas saskarne (*angļu* High-Performance Parallel Interface)
- HMA** augšējās atmiņas apgabals (*angļu* high memory area)
- HP** firma «Hewlett-Packard» (*angļu* Hewlett-Packard Company)
- HSB** krāssātspozmas modelis (*angļu* hue-saturation-brighness)

- HTTP** hiperteksta transporta protokols (*angļu* Hyper Text Transport Protocol)
- IAB** interneta darbības padome (*angļu* Internet Activities Board)
- IAB** interneta arhitektūras padome (*angļu* Internet Architecture Board)
- IAP** interneta piekļuves slēdzējs (*angļu* Internet Access Provider)
- IBM** firma IBM (*angļu* International Business Machines Corporation)
- IC** integrētā sistēma (*angļu* Integrated circuit)
- ICMP** interneta vadības ziņojumu protokols (*angļu* Internet Control Message Protocol)
- IDE** saskarne IDE (*angļu* Integrated Drive Electronics)
- IEEE** Elektrotehnikas un elektronikas inženieru institūts (*angļu* Institute of Electrical and Electronics Engineers)
- IESG** interneta tehniskās virzības grupa (*angļu* Internet Engineering Steering Group)
- IETF** interneta tehniskā uzdevumgrupa (*angļu* Internet Engineering Task Force)
- IGES** sākotnējā grafikas apmaiņas specifikācija (*angļu* Initial Graphics Exchange Specification)
- IGP** iekšējās vārtejas protokols (*angļu* Interior Gateway Protocol)
- IMAP** interneta ziņojumu piekļuves protokols (*angļu* Internet Message Access Protocol)

- IMR** interneta mēneša pārskats (*angļu* Internet Monthly Report)
- IP** intertikla protokols (*angļu* Internet Protocol)
- IPC** starpprocesu komunikācija (*angļu* Inter-process communication)
- IPEX** intertikla pakešapmaiņas protokols (*angļu* Internet Packet Exchange)
- IPX** intertikla pakešapmaiņas protokols (*angļu* Internet Packet Exchange)
- IRC** tērzēšanas retranslēšana internetā (*angļu* Internet Relay Chat)
- IRQ** aparātpārtraukuma pieprasījums (*angļu* Interrupt ReQuest)
- IRSQ** interneta pētniecības virzības grupa (*angļu* Internet Research Steering Group)
- IRTF** interneta pētniecības uzdevumgrupa (*angļu* Internet Research Task Force)
- IS** starpsistēma (*angļu* Intermediate System)
- ISA** industriālā standartarhitektūra (*angļu* Industry Standard Architecture)
- ISDN** integrēto pakalpojumu cipartikls (*angļu* Integrated Services Digital Network)
- ISP** interneta pakalpojumu sniedzējs (*angļu* Internet Service Provider)
- ISO** Starptautiskā standartizācijas organizācija (*angļu* International Organization for Standardization)
- ISOC** interneta biedrība (*angļu* Internet Society)
- IT** informācijas tehnoloģija (*angļu* Information Technology)

- ITU** Starptautiskā telekomunikācijas apvienība (*angļu* International Telecommunications Union)
- IV** interaktīvā videosistēma (*angļu* Interactive video)
- IVR** interaktīva balsatbilde (*angļu* Interactive Voice Response)
- JCL** darbu vadības valoda (*angļu* Job Control language)
- JPEG** apvienotā fotoekspertu grupa (*angļu* Joint Photographic Experts Group)
- Kbps** kilobiti sekundē (*angļu* kilobits per second)
- LAN** lokālais tīkls (*angļu* Local Area Network)
- LAP** datu posma piekļuves procedūra (*angļu* Link Access Procedure)
- LAPB** balansēts datu posma piekļuves protokols (*angļu* Link Access Protocol Balanced)
- LCD** šķidro kristālu displejs (*angļu* liquid crystal display)
- LEC** vietējais sakaru operators (*angļu* Local Exchange Carrier)
- LF** rindpadeve (*angļu* line feed)
- LLC** loģiskā posma vadības protokols (*angļu* Logical Link Control protocol)
- MAC** vides piekļuves vadības protokols (*angļu* Medium Access Control protocol)

- MAN** pilsētīkls (*angļu* Metropolitan Area Network)
- MAP** ražošanas automatizācijas protokols (*angļu* Manufacturing Automation Protocol)
- MAPI** ziņojumapmaiņas lietojumprogrammu saskarne (*angļu* Messaging Application Programming Interface)
- MAU** vides piesaistes bloks (*angļu* Medium Attachment Unit)
- MB** megabaits (*angļu* megabyte)
- MCA** mikrokanāla arhitektūra (*angļu* Micro Channel Architecture)
- MCGA** videostandarts MCGA (*angļu* MultiColor Graphics Array)
- MCU** vairākpunktu vadības bloks (*angļu* multi-point control unit)
- MDA** videostandarts MDA (*angļu* Monochrome Display Adapter)
- MFM** modificētā frekvences modulācija (*angļu* Modified frequency Modulation)
- MIB** pārvaldības informācijas bāze (*angļu* Management Information Base)
- MIDI** mūzikas instrumentu ciparsaskarne (*angļu* Musical Instrument Digital Interface)
- MIME** interneta pasta vairākmērķu paplašinājumi (*angļu* Multipurpose Internet Mail Extensions)
- MIS** pārvaldības informācijas sistēma (*angļu* Management Information System)
- MMX** multivides paplašinājumi (*angļu* MultiMedia eXtensions)

- MPC** standarts MPC (*angļu* Multimedia Personal Computer)
- MPEG** kustīgu attēlu ekspertu grupa (*angļu* Moving Picture Experts Group)
- MSN** tīkls MSN (*angļu* Microsoft Network)
- NADN** tuvākais aktīvais sekojošais kaimiņš (*angļu* Nearest Active Downstream Neighbor)
- NAT** tīkla adresu translēšana (*angļu* Network Address Translation)
- NAU** tīkla piekļuves bloks (*angļu* network access unit)
- NBS** Nacionālais standartu birojs (*angļu* National Bureau of Standards)
- NDIS** tīkla draivera saskarnes specifikācija (*angļu* Network Driver Interface Specification)
- NFS** tīkla datņu sistēma (*angļu* Network File System)
- NIC** tīkla saskarnes karte (*angļu* Network Interface Card)
- NIST** Nacionālais standartu un tehnoloģijas institūts (*angļu* National Institute for Standards and Technology)
- NNI** tīkla-tīkla saskarne (*angļu* network-to-network interface)
- NNTP** tīkla jaunumu pārsūtīšanas protokols (*angļu* Network News Transfer Protocol)
- NPTN** Nacionālais publiskais telekomunikācijas tīkls (*angļu* National Public Telecommunications Network)

- NSF** Nacionālais zinātnes fonds (*angļu* National Science Foundation)
- NTP** tikla laika protokols (*angļu* Network Time Protocol)
- OCR** rakstzīmju optiskā pazišana (*angļu* optical character recognition)
- ODI** atvērtā datu posma saskarne (*angļu* Open Data link Interface)
- OLAP** tiešsaistes analitiskā apstrāde (*angļu* Online Analytical Processing)
- OLE** objektu sasaiste un iegulte (*angļu* Object Linking and Embedding)
- OLTP** transakciju tiešsaistes apstrāde (*angļu* Online Transaction Processing)
- OMG** objektu pārvaldības grupa (*angļu* Object Management Group)
- OPAC** publiskais tiešsaistes katalogs (*angļu* Online Public Access Catalog)
- ORB** objektu pieprasījuma starpnieks (*angļu* Object Request Broker)
- OSI** atvērto sistēmu sadarbība (*angļu* Open System Interconnection)
- PA** arhitektūra PA (*angļu* Precision Architecture)
- PAD** pakešu savācējs-sadalītājs (*angļu* Packet Assembly/Disassembly)
- PAP** paroles autentificēšanas protokols (*angļu* Password Authentication Protocol)

- PAP** printera piekļuves protokols (*angļu* Printer Access Protocol)
- PBX** privātā atzarojuma telefoncentrāle (*angļu* Private Branch Exchange)
- PC** personālais dators (*angļu* Personal Computer)
- PCI** specifikācija PCI (*angļu* Peripheral Component Interconnect)
- PCMCIA** Starptautiskā personālo datoru atmiņas karšu asociācija (*angļu* Personal Computer Memory Card International Association)
- PCS** personālie sakaru pakalpojumi (*angļu* Personal Communication Service)
- PDA** personālais ciparasistents (*angļu* Personal Digital Assistant)
- PDU** protokolu datu bloks (*angļu* Protocol Data Unit)
- PEM** paaugstināta privātuma pasts (*angļu* Privacy Enhanced Mail)
- PGP** šifrēšanas tehnika PGP (*angļu* Pretty Good Privacy)
- PICS** protokola implementācijas konformances formulējums (*angļu* Protocol Implementation Conformance Statement)
- PIM** personiskās informācijas pārvaldnieks (*angļu* Personal Information Manager)
- PING** utilitprogramma PING (*angļu* Packet Internet Grouper)
- PKI** publiskās atslēgas infrastruktūra (*angļu* Public Key Infrastructure)

- PLA** programmējamā loģiskā matrica (*angļu* Programmable Logic Array)
- PMS** pantoņu saskaņošanas sistēma (*angļu* Pantone Matching System)
- POP** pasta nodaļas protokols (*angļu* Post Office Protocol)
- PPP** divpunktu protokols (*angļu* Point-to-Point Protocol)
- PROM** programmējamā lasāmatmiņa (*angļu* Programmable Read-Only Memory)
- PSTN** publiskais komutējamais telefonu tīkls (*angļu* Public Switched Telephone Network)
- QBE** piemērvaicājums (*angļu* query-by-example)
- RAID** neatkarīgu disku redundants kārtojums (*angļu* Redundant Array of Independent Disks)
- RAM** brīvpiekluves atmiņa (*angļu* Random-Access Memory)
- RARP** reversāls adrešu atrises protokols (*angļu* Reverse Address Resolution Protocol)
- RDS** attālu datu apkalpošanas saskarne (*angļu* Remote Data Services)
- RFC** RFC dokumenti (*angļu* Request For Comments)
- RFD** diskusijas pieprasījums (*angļu* Request for Discussion)
- RIFF** resursu apmaiņas datnes formāts (*angļu* Resource Interchange File Format)

- RIP** maršrutēšanas informācijas protokols (*angļu* Routing Information Protocol)
- RISC** sašaurinātās instrukcijkopas dators (*angļu* Reduced Instruction Set Computer)
- ROM** lasāmatmiņa (*angļu* Read-Only Memory)
- RPC** attāls procedūras izsaukums (*angļu* Remote Procedure Call)
- RSVP** resursu rezervēšanas protokols (*angļu* Resource Reservation Protocol)
- RTF** standarts RTF (*angļu* Rich Text Format)
- RTL** starpreģistru pārsūtišanas valoda (*angļu* Register Transfer Language)
- RTP** maršrutēšanas tabulu protokols (*angļu* Routing Table Protocol)
- SAA** sistēmu lietojumu arhitektūra (*angļu* Systems Application Architecture)
- SAP** pakalpojumu izzināšanas protokols (*angļu* Service Advertising Protocol)
- SBC** vienplates dators (*angļu* single board computer)
- SCSI** mazo datorsistēmu saskarne (*angļu* Small Computer System Interface)
- SDH** sinhronā datu hierarhija (*angļu* Synchronous Data Hierarchy)
- SDK** izstrādātāja aprikojums (*angļu* developer's foolkit)
- SDLC** datu posma sinhronā vadība (*angļu* Synchronous Data Link Control)

- SET** drošā elektroniskā transakcija (*angļu* Secure Electronic Transaction)
- SIP** vienrindas korpuss (*angļu* single in-line package)
- SLIP** interneta seriālās linijas protokols (*angļu* Serial Internet Protocol)
- SMAE** sistēmu pārvaldības lietojumprocess (*angļu* System Management Application Entity)
- SMB** servera ziņojumu bloka protokols (*angļu* Server Message Block protocol)
- SMS** sistēmas pārvaldības serveris (*angļu* System Management Server)
- SMTP** vienkāršais pasta pārsūtīšanas protokols (*angļu* Simple Mail Transfer Protocol)
- SNMP** vienkāršais tīkla pārvaldības protokols (*angļu* Simple Network Management Protocol)
- SPARC** skalārā procesora arhitektūra (*angļu* Scalar Processor Architecture)
- SPID** pakalpojuma veida identifikators (*angļu* Service Profile Identifier)
- SPS** nodrošes barošanas sistēma (*angļu* standby power system)
- SQL** strukturēta vaicājumuvaloda (*angļu* Structured Query Language)
- SRAM** statistiskā brīvpieejas atmiņa (*angļu* Static random-Access Memory)
- SRB** avota tīklmaršrutēšana (*angļu* source route bridging)

- SRT** caurspīdīgā avotmaršrutēšana (*angļu* source routing transparent)
- SSL** standarts SSL (*angļu* Secure Sockets Layer)
- STN** supervijums (*angļu* Super Twist Nematic)
- SVD** vienlaicīga balss un datu pārraide (*angļu* Simultaneous Voice and Data)
- TAC** termināļa piekļuves kontrolieris (*angļu* terminal Access Controller)
- TIFF** tagu attēlu datņu formāts (*angļu* tagged image file format)
- TAPI** telefonijas lietojumprogrammu saskarne (*angļu* Telephony Application Programming Interface)
- TCP** pārraides vadības protokols (*angļu* Transmission Control Protocol)
- TIA** Telekomunikācijas industrijas asociācija (*angļu* Telecommunications Industry Association)
- Tb** terabits (*angļu* terabit)
- TFTP** triviālais datņu pārsūtīšanas protokols (*angļu* Trivial File Transfer Protocol)
- TNT** caurspīdīgais tīklojumtransports (*angļu* Transparent Network Transport)
- TOP** iestāžu automatizācijas protokols (*angļu* Technical and Office Protocol)
- TOPS** caurspīdīgā operētājsistēma (*angļu* transparent operating system)
- UART** universālais asinhronais raiduztvērējs (*an-*

- angļu* Universal Asynchronous Receiver-Transmitter)
- UDP** lietotāja datogrammu protokols (*angļu* User Datagram Protocol)
- ULS** (lietotājnovietojuma serveris (*angļu* User Location Service server)
- UMTS** universālā mobilās telekomunikācijas sistēma (*angļu* Universal Mobile Telecommunications System)
- UPS** nepārtrauktā barošana (*angļu* uninterruptible power supply)
- URL** vienotais resursu vietrādis (*angļu* Uniform Resource Locator)
- USB** universālā seriālā kopne (*angļu* Universal Serial Bus)
- VAR** pievienotās vērtības tālākpārdevējs (*angļu* value-added reseller)
- VBNS** ļoti ātrdarbīgi mugurkaultikla pakalpojumi (*angļu* Very high-speed Backbone Network Service)
- VESA** Videoelektronikas standartu asociācija (*angļu* Video Electronics Standards Association)
- VGA** videostandarts VGA (*angļu* Video Graphics Array)
- VFU** vertikālā formāta bloks (*angļu* vertical format unit)
- VLAN** virtuālais lokālais tīkls (*angļu* Virtual Local-Areas Network)

- VRML** virtuālās realitātes modelēšanas valoda (*angļu* Virtual Reality Modelling Language)
- WAIS** teritoriālais informācijas serveris (*angļu* Wide Area Information Server)
- WAN** teritoriālais tīmeklis (*angļu* wide area network)
- WAP** bezvadu lietojumu protokols (*angļu* Wireless Application Protocol)
- WWW** globālais tīmeklis (*angļu* World Wide Web)
- XGA** videostandarts XGA (*angļu* eXtended Graphics Array)
- XMS** paplašinātās atmiņas specifikācija (*angļu* eXtended Memory Specification)
- Yahoo!** meklētājprogramma Yahoo (*angļu* Yet Another Hierarchical Official Oracle)

2. e-pasta biežāk lietotie akronīmi

- ASAP** cik drīz vien iespējams as soon as possible
- ATB** visu to labāko all the best
- BTW** starp citu By the way
- C** redzēt; redzi; skaties see
- CU** uz tikšanos see you
- FC** turu ikšķi Fingers crossed

FYI	Tavai zināšanai	For your information
IAC	jebkurā gadījumā	in any case
IAE	katrā gadījumā	in any event
IDK	nezinu	I don't know
IMHO	manā necilā prātā	in my humble opinion
IOW	citiem vārdiem sakot	in other words
LOL	skaļi smejos	Laughing out loud
NRN	atbilde nav nepieciešama	No reply necessary
OTOH	no otras puses	on the other hand
PCM	lūdzu, piezvani man	please call me
POV	uzskats	Point of view
SIT	sazināsimies	stay in touch
TIA	paldies jau iepriekš	Thanks in advance
Thx	paldies	thanks

FINANSES

1. Valūtu kursu apzīmējumi

- c komerckurss
- d brīvā tirgus kurss
- f finanšu kurss
- y oficiālais kurss
- z plūstošais kurss

2. Valstu valūtu kursu apzīmējumi

Naudas vienības grupētas pēc valstu nosaukuma.

Ar zvaigznīti (*) apzīmēti to valūtu nosaukumi, kuras kopš 2002.g. vairs neeksistē.

ISO kods	Valsts	Valūta	1/100 daļa	Simbols
AFA	Afganistāna	afgāns	puls	A
ALL	Albānija	leks	kindarks	LEK
DZD	Alžīrija	dinārs	santims	DA
AND	Andora	<i>franks*/peseta*</i>		
ARG	Argentīna	Argentīnas peso	sentavo	A
ARD	Armēnija	drams		
USD	ASV	ASV dolārs	cents	\$
AUD	Austrālija	Austrālijas dolārs	cents	\$A
AUT	Austrija	<i>šiliņš*</i>	<i>grasis*</i>	<i>SCH*</i>
AZM	Azerbaidžāna	manats		

ISO kods	Valsts	Valūta	1/100 daļa	Simbols
BYB	Baltkrievija	rubelis		
BEF	Beļģija	Beļģijas franks*	santīms*	FB*
BAM	Bosnija un Hercegovina	Bosnijas dinārs		
BRL	Brazīlija	kruzeiro	sentavo	CK
BGN	Bulgārija	leva	stotinka	LVA
CZK	Čehija	krona	hellers*	
CLP	Čīle	Čīles peso		\$CH
DKK	Dānija	krona*	ēra*	KKD*
YUM	Dienvidslāvija	dinārs		
EGP	Ēģipte	Ēģiptes mārciņa	piastrs	£EG
ECS	Ekvadora	sukre	sentavo	SUK
ETB	Ētiopija	Ētiopijas birra	cents	
FRF	Francija	Francijas franks*	santīms*	F*, FF*
GMD	Gambija	dalasi	bututu	
GHC	Gana	sedi	peseva	
GRD	Grieķija	drahma*	lepta*	DR*
GEL	Gruzija	lars		
GTQ	Gvatemala	ketsals	sentavo	Q
HTG	Haiti	gurd	sentimo	G
HNL	Hondurasa	lempira	sentavo	LEMP

ISO kods	Valsts	Valūta	1/100 daļa	Simbols
HKD	Honkonga	Honkongas dolārs		\$HGK
HRK	Horvātija	Horvātijas kuna		
EEK	Igaunija	Igaunijas krona	cents	
INR	Indija	Indijas rūpija	paisu	
IDR	Indonēzija	Indonēzijas rūpija	senu	NRPH
IQD	Irāka	Irākas dinārs	filss	DIK
IRR	Irāna	Irānas riāls	dinārs	RL
IEP	Īrija	īru mārciņa	penss	£IR
ISK	Islande	Islandes krona	eira	KIS
ITL	Itālija	<i>lira</i> *	(čentezimo)*	LIT*
ILS	Izraēla	šekels	agors	ILS
JPY	Japāna	jena	(senu)	Y
NZD	Jaunzēlande	Jaunzēlandes dolārs	cents	\$NZ
YER	Jemena	Jemenas riāls	filss	YR
JOD	Jordānija	Jordānijas dinārs	filss	DJ
KHR	Kambodža	riels		
CAD	Kanāda	Kanādas dolārs	cents	\$CAN
KZT	Kazahstāna	tenga		
CYP	Kipra	Kipras mārciņa		£CYP
KGS	Kirgizstāna	soms		
COP	Kolumbija	Kolumbijas peso		\$COL
KPW	Koreja	vona	čons	W
RUR	Krievija	rublis	kapeika	RBL

ISO kods	Valsts	Valūta	1/100 daļa	Simbols
CUP	Kuba	Kubas peso	sentavo	\$CU
CNY	Ķīna	juaņa	fiņa	JMP
LAK	Laosa	kips	atu	KIP
LVL	Latvija	lats	santims	Ls
LBP	Libāna	Libānas mārciņa	piastrs	£LIB
LYD	Libija	Libijas dinārs	dirhems	DLY
GBP	Lielbritānija	Anglijas mārciņa	penss	£
LTL	Lietuva	lits	cents	
LDF	Luksemburga	Luksemburgas <i>franks*</i>		FLUX*
MKD	Maķedonija	Maķedonijas dinārs		
MYR	Malaizija	Malaizijas ringits	senu	
MTL	Malta	Maltas lira		
MAD	Maroka	dirhems	santims	DH
MXN	Meksika	Meksikas peso	sentavo	\$MEX
MMK	Mjanma (bij.Birma)	Mjanmas kjats	pja	
MDL	Moldova	Moldovas leja		
MNT	Mongolija	tugriks	mungu	
NPR	Nepāla	Nepālas rūpija	paису	
NLG	Nīderlande	<i>guldenis*</i>	<i>cents*</i>	
NOK	Norvēģija	Norvēģijas krona	ēra	KRN
PKR	Pakistāna	Pakistānas rūpija	paису	RUPP
PLN	Polija	zlots	groši	ZL

ISO kods	Valsts	Valūta	1/100 daļa	Simbols
PTE	Portugāle	Portugāles eskudo*	sentavo*	ESC*
ROL	Rumānija	leja	baņa*	LEI
ISAR	Saūda Arābija	SA riāls	halalu	KLAS
SGD	Singapūra	Singapūras dolārs	senu	
SYR	Sirija	Sirijas mārciņa	piastrs	£SYR
SKK	Slovākija	Slovākijas krona		
SIT	Slovēnija	tolars		
SOS	Somālija	Somālijas šiliņš	cents	\$MSH
FIM	Somija	Somijas marka*	penijs*	MF*
ESP	Spānija	Spānijas peseta*	sentimo*	PTA*
SDD	Sudāna	Sudānas mārciņa	piastrs	£SOU
LKR	Šrilanka	Šrilankas rūpija	cents	
CHF	Šveice	Šveices franks	santims	FS
TJR	Tadžikistāna	Tadžikistānas rublis		
THB	Taizeme	bits	satangu	BAHT
TND	Tunisija	Tunisijas dinārs	milims	DTU
TRL	Turcija	Turcijas lira	piastrs*	£TO
TTM	Turkmenistāna	manats		
UAH	Ukraina	grivna		
HUF	Ungārija	forints	fillers*	FOR
UYU	Urugvaja	Urugvajas peso	sentesimo	\$UR
UZS	Uzbekistāna	sumi		

ISO kods	Valsts	Valūta	1/100 daļa	Simbols
DEM	Vācija	Vācijas marka*	feniņš*	DM*
VEB	Venecuēla	bolivārs	sentimo	BOLV
VND	Vjetnama	dongs	su	
ZMK	Zambija	Zambijas kvača	ngve	K
SEK	Zviedrija	Zviedrijas krona	ēra	KRG
EUR		eiro	cents	€
XAU	Trojas unce			
XDR	SVF norēķinu vienība			

FIZIKA

- A absolūtais mitrums
- A anods
- A elektriskā lauka darbs
- A gāzes izplešanās darbs (*termodinamikā*)
- A izotopa masas skaitlis (*kodolfizikā*)
- a paātrinājums
- B magnētiskā indukcija (*elektrodinamikā*)
- C kapacitāte
- C ķīmiskais ekvivalents
- C siltumietilpība
- c gaismas ātrums
- c īpatnējā siltumietilpība (*termodinamikā*)
- D deitērijs
- d diametrs
- d kvarks (*kodolfizikā*)
- d logaritmiskais dekrements
- E iekšējā enerģija (*termodinamikā*)
- E Junga modulis (normālās elastības modulis)
- E ķermeņa apgaismojums
- E piesātināta tvaika elastība
- E pilnā mehāniskā enerģija
- e elektrona lādiņa absolūtā vērtība (*elektrodinamikā*)
- e elektrona lādiņš (*kvantu fizikā*)
- e tvaika elastība
- F fokuss (*optikā*)
- F gravitācijas spēks (*mehānikā*)
- F kulona spēks

- f maiņstrāvas frekvence
- G bīdes modulis (*tangenciālās elastības modulis*)
- G gravitācijas konstante (*mehānikā*)
- g brīvās krišanas paātrinājums
- H henrijs (*induktivitātes mērvienība*)
- H magnētiskā intensitāte (*elektrodinamikā*)
- h augstums
- h Planka konstante
- I gaismas stiprums
- I maiņstrāvas efektīvā vērtība
- I skaņas intensitāte
- i molekulas brīvības pakāpju skaits (*termodinamikā*)
- J džouls (*strāvas darba vienība*)
- J magnetizācija (*termodinamikā*)
- K katods
- k adiabātiskās saspiežamības koeficients
- k neitronu pavairošanas koeficients (*kodolfizikā*)
- k stinguma koeficients (*mehānikā*)
- k vides elastības koeficients
- k vielas elektroķīmiskais ekvivalents
- L garums
- L īpatnējais iztvaikošanas siltums (*termodinamikā*)
- L induktivitāte (*elektrodinamikā*)
- L ķīļa platums (*mehānikā*)
- l ķīļa slīpas plaknes garums
- l noietais ceļš (*mehānikā*)
- l lidojuma tālums (*mehānikā*)
- l parauga garums
- M vielas molmasa (*termodinamikā*)

M	spēka moments
m	ķermeņa masa
m	molekulārā masa
N	elektriskā lauka intensitātes plūsma (<i>elektrodinamikā</i>)
n	gaismas absolūtais laušanas koeficients
n	gāzes molekulu koncentrācija (<i>termodinamikā</i>)
n	neitrons (<i>kodolfizikā</i>)
p	elektroenerģijas avota jauda (<i>elektrodinamikā</i>)
p	ķermeņa svars
p	slodze
p	protons
p	spiediens
q	īpatnējais sadegšanas siltums (<i>termodinamikā</i>)
q	klājuma lādiņš (<i>elektrodinamikā</i>)
q	kodola lādiņš (<i>kvantu fizikā</i>)
R	aktivā pretestība (<i>elektrodinamikā</i>)
R	gāzu universālā konstante
R	rādiuss
R	Ridberga konstante (<i>atomfizikā</i>)
r	avota iekšējā pretestība (<i>elektrodinamikā</i>)
r	relatīvais mitrums (<i>tvaikam</i>)
r	riņķa līnijas rādiuss (<i>mehānikā</i>)
S	klājuma laukums (<i>elektrodinamikā</i>)
S	maiņstrāvas pilnā (šķietamā) jauda
S	pamata laukums
S	sfēras virsmas laukums
s	kvarks (<i>kodolfizikā</i>)
T	absolūtā temperatūra
T	gāzes temperatūra (<i>termodinamikā</i>)

T	maiņstrāvas periods	δ
T	rotācijas periods (<i>mehānikā</i>)	ϵ
T	tesla (<i>magnētiskās indukcijas mērvienība</i>)	η
T	svārstību periods	θ
T	viļņa periods	κ
t°	temperatūra	λ
U	spriegums (<i>elektrodinamikā</i>)	λ
u	ātrums (<i>svārstībām</i>)	λ
u	atommasas vienība	μ
u	kvarks (<i>kodolfizikā</i>)	μ
V	tilpums	ν
V	volts	ν
v	ātrums	ξ
W	vats (<i>jaudas mērvienība</i>)	π
W	potenciālā enerģija	ξ
Z	ķīmiskā elementa kārtas skaitlis	σ
Z	vidējais sadursmju skaits laika vienībā molekulām	ρ
α	alfa starojums	ϕ
α	disociācijas koeficients (<i>elektrodinamikā</i>)	ϕ
α	krišanas leņķis (<i>optikā</i>)	ψ
α	pretestības termiskais koeficients	ω
β	atstarošanas leņķis (<i>optikā</i>)	ω
β	beta starojums	Ω
β	tilpuma izplešanās termiskais koeficients	
Γ	spoguļa (lēcas) lineārais palielinājums	
γ	gamma starojums	
γ	spiediena termiskais koeficients	
δ	gaismas optiskais ceļš	
δ	ipatnējā elektrovadītspēja	

δ	relatīvais pagarinājums (<i>mehānikā</i>)	T
ϵ	momentānais leņķiskais paātrinājums	T
η	dinamiskās viskozitātes koeficients	T
θ	izkliedes leņķis	T
κ	magnētiskā uzņēmība	T
λ	hiperons (<i>kodolfizikā</i>)	T
λ	īpatnējais kušanas siltums (<i>termodinamikā</i>)	U
λ	viļņa garums	u
μ	mions	u
μ	slīdes berzes koeficients (<i>mehānikā</i>)	u
ν	rimšanas koeficients (<i>svārstībām</i>)	V
ν	starojuma frekvence (<i>kvantu fizikā</i>)	V
Ξ	hiperons (<i>kodolfizikā</i>)	v
π	pions	W
ξ	hiperons (<i>fizikā</i>)	W
σ	īpatnējā elektrovadītspēja	Σ
ρ	fāzu nobīde	Σ
ρ	pagrieziena leņķis	
φ	gaismas plūsma	α
φ	magnētiskā plūsma	α
ψ	relatīvais sašaurinājums	α
ω	leņķiskais ātrums	α
ω	leņķiskā frekvence (<i>mehānikā</i>)	β
Ω	hiperons (<i>kodolfizikā</i>)	β

Galvenās elementārdaļiņas

Simbols	Elementārdaļiņa	Masa (MeV)	Elektriskais lādiņš
γ	fotons	0	0
ν	neitrīno	0?	0
$\bar{\nu}$	antineitrīno	0?	0
e^-	elektrons	0,5	-1
e^+	pozitrons	0,5	+1
μ	mions	105	-1
μ^+	antimions	105	+1
π^-	pī mezoni	140	+1
π^0		135	0
π^+		140	-1
k^+	k mezoni	494	+1
k^0		498	0
k^-		494	-1
p	protons	938	+1
$\bar{p}$	antiprotons	938	-1
n	neitrons	940	0
$\bar{n}$	antineitrons	940	0
Φ	fī	1020	0
Λ	lambda	1116	0
D^0	mezoni	1863	0
D^+		1868	+1
Λ_c	lambda	2260	0
J/ψ	J saime vai psi	3098	0
ψ'		3684	0
Y	ipsilona saime	9400	0
Y'		10 000	0
Y''		10 400	0

GEOGRĀFIJA

1. Šveices kantonu apzīmējumi

Šveices Konfederācijā ir 26 kantoni un 3 puskantoni

Apz.	Kantons	lestāšanās gads	Kantona centrs
AG	Ārgava	1803	Ārau
AR	Apencelle (1/2)	1513	Apencēla
BE	Berne	1353	Berne
BL	Bāzele - pilsēta	1501	Bāzele
BS	Bāzeles apvidus	1501	Liestale
FR	Fribūra	1481	Fribūra
GE	Ženēva	1815	Ženēva
GL	Glarusa	1362	Glarusa
GR	Graubindene	1803	Kuāra
JU	Jura	1979	Delemona
LU	Lucerna	1332	Lucerna
NE	Neišatele	1815	Neišatele
NW	Nidvaldene (1/2)	1291	Stansa
NW	Untervaldene (1/2)	1291	Untervaldene
OW	Obvaldene (1/2)	1291	Sarnena
SG	Sanktgallene	1803	Sanktgallene
SH	Šafhauzene	1501	Šafhauzene
SO	Zoloturna	1481	Zoloturna
SZ	Švice	1291	Švice
TI	Tičīno	1803	Belinzona
TG	Turgava	1803	Frauenfelde

Apz.	Kantons	Iestāšanās gads	Kantona centrs
UR	Ūri	1291	Altdorfa
VD	Vo	1803	Lozanna
VS	Valē	1815	Siona
ZG	Cūga	1352	Cūga
ZH	Cīrihe	1391	Cīrihe

2. ASV štatu apzīmējumi

Apz.	Štats	Iestāšanās gads	Devīze (angļu valodā)
Al	Alabama	1818	Heart of Dixie; Camelia State
Ak	Aļaska	1959	The Last Frontier
Ar	Ārkanzasa	1836	Land of Opportunity
Az	Arizona	1850	Grand Canyon State
Ca	Kalifornija	1850	Golden State
Co	Kolorādo	1876	Cantennal State
Ct	Konektikuta	1788	Constitution State
De	Delavēra	1787	First State; Diamond State
Fl	Florida	1845	Sunshine State
Ga	Džordžija	1788	Empire State of the South; Peach State
Hw	Havaju s.	1959	The Aloha State
Ia	Aiova	1846	Hawkeye State
Id	Aidaho	1890	Gom State
Il	Ilinoisa	1818	The Prairie State

Apz.	Štats	lestāša- nās gads	Devīze (angļu valodā)
In	Indiāna	1816	Floosier State
Ks	Kanzasā	1816	Sunflower State
Ky	Kentuki	1792	Bluegrass State
La	Luiziāna	1812	Pelican State
Md	Mērilenda	1788	Old Line State; Free State
Me	Mena	1820	Pine Tree State
Mi	Mičigana	1837	Great Lakes State
Mn	Minesota	1858	North Star State; Gopher State
Ms	Misisipi	1817	Magnolia State
Mo	Misūri	1821	Show Me State
Mt	Montāna	1889	Treasure State
Nb	Nebraska	1867	Cornhusker State
Nh	Ņūhempšīra	1788	Granite State
Nj	Ņūdžersija	1787	Garden State
Nm	Ņūmeksika	1912	Land of Enchantment
Ny	Ņujorka	1788	Empire State; Nlle-Amsterdam
Nv	Nevada	1864	Sagebrush State; Battle Born State; Silver State
Oh	Ohaio	1803	Buckeye State
Ok	Oklahoma	1907	Sooner State
Or	Oregona	1859	Beaver State
Pa	Pensilvānija	1787	Keystone State
Ri	Rodailenda	1790	Little Rhody; Ocean State
Tn	Tenesi	1796	Volunteer State
Ūt	Jūta	1896	Beehive State
Va	Virdžīnija	1788	Old Dominion
Vt	Vērmonta	1791	Green Mountain State

Apz.	Štats	lestāša- nās gads	Devize (angļu valodā)
Wa	Vašingtona	1889	Evergreen State
Wi	Viskonsina	1848	Badger State
Wy	Vaiominga	1890	Equality State

2. Tituli

labākais šķirnes pārstāvis	BOB
labākais pretēja dzimuma pārstāvis	BOO
čempiona sertifikāts	CAC
starpautsūtiskā čempiona sertifikāts	CACIB
rezerves starpautsūtiskā čempiona sertifikāts	R.CACIB
kvalitātes sertifikāts	CO
Latvijas jaunais uzvarētājs	LJD
Latvijas čempions	LVCB
veicināšanas palva (angļu promoting prize)	PP

KINOLOĢIJA

Suņu izstādēs izmantotie apzīmējumi un saīsinājumi

1. Klases

- KUC**   kucēni
JUN   juniori
STARP   starpklase
DARB   darba klase
VET   veterānu klase
ČEMP   čempionu klase

2. Tituli

- BOB**   labākais šķirnes pārstāvis
BOO   labākais pretējā dzimuma pārstāvis
CAC   čempiona sertifikāts
CACIB   starptautiskā čempiona sertifikāts
R.CACIB rezerves starptautiskā čempiona sertifikāts
CQ   kvalitātes sertifikāts
LJU   Latvijas jaunais uzvarētājs
LVCH   Latvijas čempions
PP   veicināšanas balva (*angļu* promoting prize)

3. Atzīmes

1. teicami tiek piešķirta sarkana lentīte
  2. labi tiek piešķirta zila lentīte
  3. apmierinoši tiek piešķirta dzeltena lentīte
  - 0 diskvalifikācija tiek piešķirta pelēka lentīte
  - NN bez novērtējuma tiek piešķirta brūna lentīte
- iespējas

KORPORĀCIJAS

1. Vispārējie apzīmējumi

- A! B! T! Augstākā Buršu tiesa
A! K! K! Apvienoto Korporāciju Komāns
B! T! Buršu tiesa
C! B! T! Centrālā Buršu tiesa
C! C! Šaržēto Konvents
C!Q! [arī K! Dz!] Konventa dzivoklis
com! [arī kom!] komiltonis
com!com! komilitoņi
F! B! S! Filistru Biedrību savienība
F! B! S! T! Filistru Biedrību savienības tiesa
fil! filistrs (*pilntiesīgs loceklis, kurš beidzis studijas un ieguvis akadēmisko grādu*)
fil!fil! filistri
fil. dib. filistrs – korporācijas dibinātājs
Fr [arī Frat.] Fraternitas
G! P! Globālais Prezidijs
G! T! Goda Tiesa
K! konvents
K!K! Korporāciju kopa (*trimdā, pēc Otrā pasaules kara*)
K! K! K! Korporāciju Kopējais Komāns
K! K! T! Korporāciju kopas tiesa
korp! studentu korporācija
L! K! A! Latvijas Korporāciju Apvienība
L! K! A! T! Latvijas Korporāciju Apvienības tiesa
L! U! P! K! Latvijas Universitātes Prezidijs Konvents

L! V!	literārie vakari
mag! cant!	magister cantandi
old!	oldermanis
P!K!	Prezidiju Konvents
P! K! S!	Prezidiju Konventa sports
P! K! S! O!	Prezidiju Konventa simfoniskais orķestris
P! K! T!	Prezidiju Konventa Tiesa
sekr!	sekretārs
S! K! K!	studentu korporāciju kopa (<i>trimdā</i>)
S!K!K!S!	studentu korporāciju kopa Sidneja
sen!	seniors
s! k!	studentu korporācija
š!	[arī šarž.] šaržētais
taut!	tautiete, komilitone (<i>pilntiesīga locekle, kura studē</i>)
t/l	tā laika
Ū!	žurnāls «Universitas»
Ū! T!	Ūzticības tiesa
vicesen!	viceseniors
Z! T!	Zēnu teātris

2. Studentu korporācijas

---

s!k!	studentu korporācija	dib./atjaunota
------	----------------------	----------------

Aur.	studentu korporācija	Aurora	1933/1992	LU
Daug.	studentu korporācija		1921/1989	LU
	Daugaviete			
-	studentu korporācija	Dzintra	1924/1989	LU

slk!	studensu korporācija	dib./atjaunota	
Gauj.	studensu korporācija Gaujmaliete	1927/1990	LU
Gund.	studensu korporācija Gundega	1923/1989	LU
Imer.	studensu korporācija Imeria	1924/1990	LU
-	studensu korporācija Liga	1928/1993	LMA
-	studensu korporācija Selga	1927/1990	LU
Sor. Tat.	studensu korporācija Sororitas Tatiana	1932/1992	LU
Spīd.	studensu korporācija Spīdola	1947/1991	LU
-	studensu korporācija Staburadze	1947/1993	LU
-	studensu korporācija Zinta	1947/1992	LU
Var.;	studensu korporācija Varavīksne	1927/1989	LU
Varav.			

3. Studentu korporācijas

K!K!	studentu korporācija	dib./atjaunota	
Bev.	studentu korporācija Beveronija	1922/1989	LU
Gers.	studentu korporācija Gersicania	1947/1990	LU
Frat! Acad!	studentu korporācija Fraternitas Academica	1925/1990	LU
Fr. Arct.	studentu korporācija Fraternitas Arctica	1947/1993	RTU
Fr. Curs.	studentu korporācija Fraternitas Cursica	1947/1992	RTU

KIK!	studentu korporācija	dib./atjaunota	KIK!
Fr. Im.	studentu korporācija Fraternitas Imantica	1947/1991	LLU
Fr. Latav.	studentu korporācija Fraternitas Lataviensis	1926/1989	LU
Fr. Lett.	studentu korporācija Fraternitas Lettica	1902/1989	LU
Frat. Liv.	studentu korporācija Fraternitas Livonica	1926/1989	RTU
Frat. Metr.	studentu korporācija Fraternitas Metropolitana	1886/1989	RTU, LU
Frat. Ven.	studentu korporācija Fraternitas Vanenica	1947/1992	LU
Frat. Vesth.	studentu korporācija Fraternitas Vesthardiana	1924/1991	LU
Lac.	studentu korporācija Lacuania	1927/1990	LU
Lettg.	studentu korporācija Lettgallia	1899/1989	LU
Latv.	studentu korporācija Latvia	1917/1989	LU
Patr.	studentu korporācija Patria	1926/1990	LU
Philyr.	studentu korporācija Philyronia	1924/1989	LU
Sel.	studentu korporācija Selonija	1880/1989	RTU
Tal.	studentu korporācija Talavija	1900/1989	LU

KIK!	studentu korporācija	dib./atjaunota
Terv.	studentu korporācija Tervetia	1922/1989 LU
Vend.	studentu korporācija Vendia	1927/1990 LU
Vent.	studentu korporācija Ventonia	1917/1990 LLU
Ruth.	studentu korporācija Ruthenia	1929/nav atj.
Salg.	studentu korporācija Salgalia	1927/nav atj.

KURINĀMĀ SAIMNIECĪBA

Ogļu marku apzīmējumi

Marka	Minimālā kaloritāte Kkal/kg	Gaistošās vielas, % «dūmainība»
DKO	5 000	40...43
SSKO	7 000	22...26
TOM	6 900	14...16 (antracīts)

KĪMIJA

1. Periodiskās sistēmas elementi

Simbols	Nosaukums latiņu val.	Nosaukums latviešu val.	Kārtas skaitlis	Atklāšanas gads (pēc QUID 2002)
Ac	Actinium	Aktinijs	89	1899
Ag	Argentum	Sudrabs	47	p.m.ē.
Al	Aluminium	Aluminijs	13	1827
Am	Americium	Americijs	95	1945
Ar	Argon	Argons	18	1894
As	Arsenium	Arsēns	33	13.gs.
At	Astatium	Astats	85	1940
Au	Aurum	Zelts	79	p.m.ē.
B	Borum	Bors	5	1808
Ba	Barium	Bārijs	56	1808
Be	Beryllium	Berilijs	4	1798
Bi	Bismuthum	Bismuts	83	1753
Bk	Berkelium	Berklijs	97	1949
Br	Bromum	Broms	35	1826
C	Carboneum	Ogleklis	6	p.m.ē.
Ca	Calcium	Kalcijs	20	1808
Cd	Cadmium	Kadmijs	48	1817
Ce	Cerium	Cērijs	58	1803
Cf	Californium	Kalifornijs	98	1950
Cl	Chlorum	Hlors	17	1774
Cm	Curium	Kirijs	96	1945
Co	Cobaltum	Kobalts	27	ap 1735
Cr	Chromium	Hroms	24	1797
Cs	Cesium	Cēzijs	55	1860
Cu	Cuprum	Varš	29	p.m.ē.

Simbols	Nosaukums latiņu val.	Nosaukums latviešu val.	Kārtas skaitlis	Atklāšanas gads (pēc QUID 2002)
Dy	Dysprosium	Disprozijs	66	1886
Er	Erbium	Erbijs	68	1843
Es	Einsteinium	Einšteinis	99	1952
Eu	Europium	Eiropijs	63	1896
F	Fluorum	Fluors	9	1886
Fe	Ferrum	Dzelzs	26	p.m.ē.
Fm	Fermium	Fermijs	100	1953
Fr	Francium	Francijs	87	1939
Ga	Gallium	Gallijs	31	1875
Gd	Gadolinium	Gadolinījs	64	1886
Ge	Germanium	Germānijs	32	1885
H	Hydrogenium	Ūdeņradis	1	1766
He	Helium	Hēlijs	2	1895
Hf	Hafnium	Hafnijs	72	1923
Hg	Hydrargyrum	Dzīvsudrabs	80	p.m.ē.
Ho	Holmium	Holmijs	67	1879
I	Iodum	Jods	53	1811
In	Indium	Indijs	49	1863
Ir	Iridium	Iridijs	77	1803
K	Kalium	Kālijs	19	1807
Kr	Krypton	Kriptons	36	1898
Ku	Kurchatovium	Kurčatovijs	104	1964-66
La	Lanthanum	Lantāns	57	1839
Li	Lithium	Litijs	3	1817
Lr	Lawrencium	Lourensijs	103	1961
Lu	Lutetium	Lutēcijs	71	1907
Md	Mendelevium	Mendelēvijs	101	1957
Mg	Magnesium	Magnijs	12	1829
Mn	Manganum	Mangāns	25	1774

Simbols	Nosaukums latiņu val.	Nosaukums latviešu val.	Kārtas skaitlis	Atklāšanas gads (pēc QUID 2002)
Mo	Molybdaenum	Molibdēns	42	1772
N	Nitrogenium	Slāpeklis	7	1772
Na	Natrium	Nātrijs	11	1807
Nb	Niobium	Niobijs	41	1802
Nd	Neodymium	Neodīms	60	1885
Ne	Neon	Neons	10	1898
Ni	Niccolum	Niķelis	28	1751
No	Nobelium	Nobelījs	102	1959
Np	Neptunium	Neptūnijs	93	1940
Ns	Nilsborium	Nilsborījs	105	1970
O	Oxygenium	Skābeklis	8	1772
Os	Osmium	Osmijs	76	1803
P	Phosphorus	Fosfors	15	1669
Pa	Protactinium	Protaktīnijs	91	1918
Pb	Plumbum	Svins	82	p.m.ē.
Pd	Palladium	Pallādijs	46	1803
Pm	Promethium	Prometijs	61	1926
Po	Polonium	Polonijs	84	1898
Pr	Praseodymium	Prazeodīms	59	1885
Pt	Platinum	Platīns	78	1735
Pu	Plutonium	Plutonijs	94	1940
Ra	Radium	Rādijs	88	1898
Rb	Rubidium	Rubīdijs	37	1861
Re	Rhenium	Rēnijs	75	1925
Rh	Rhodium	Rodijs	45	1803
Rn	Radon	Radons	86	1900
Ru	Ruthenium	Rutēnijs	44	1843
S	Sulfur	Sērs	16	p.m.ē.
Sb	Stibium	Antimons	51	1604

Simbols	Nosaukums latīņu val.	Nosaukums latviešu val.	Kārtas skaitlis	Atklāšanas gads (pēc QUID 2002)
Sc	Scandium	Skandijs	21	1879
Se	Selenium	Selēns	34	1817
Sg	Seaborgium	Siborgs	106	1974
Si	Silicium	Silīcijs	14	1823
Sm	Samarium	Samārijs	62	1878
Sn	Stannum	Alva	50	p.m.ē.
Sr	Strontium	Stroncijs	38	1790
Ta	Tantalum	Tantals	73	1802
Tb	Terbium	Terbijs	65	1843
Tc	Technetium	Tehnēcijs	43	1937
Te	Tellurium	Telūrs	52	1782
Th	Thorium	Torijs	90	1828
Ti	Titanium	Titāns	22	1783
Tl	Thallium	Tallijs	81	1861
Tm	Thulium	Tūlijs	69	1878
U	Uranium	Urāns	92	1789
V	Vanadium	Vanādijs	23	1801
W	Wolframium	Volframs	74	1761
Xe	Xenon	Ksenons	54	1898
Y	Yttrium	Itrijs	39	1794
Yb	Ytterbium	Iterbijs	70	1878
Zn	Zincum	Cinks	30	p.m.ē.
Zr	Zirconium	Cirkonijs	40	1789

2. Olbaltumu aminoskābju starptautiskie apzīmējumi

Apzīmējums	Aminoskābe
Ala	Alanīns
Arg	Arginīns
Asn	Asparagīns
Asp	Asparagīnskābe
Cys	Cisteīns
Gln	Glutamīns
Glu	Glutamīnskābe
Gly	Glicīns
His	Histidīns
Ile	Izoleicīns
Leu	Leicīns
Lys	Lizīns
Met	Metionīns
Phe	Fenilalanīns
Pro	Prolīns
Ser	Serīns
Thr	Treonīns
Try	Triptofāns
Tyr	Tirozīns
Val	Valīns

3. Saistvielu apzīmējumi krāsu nosaukumos

AK	poliakrilsveķi
BT	bitumi
EC	etilceluloze
EP	epoksīdsveķi
FA	fenolalkīdsveķi
FL	fenolsveķi
GF	gliftālsveķi
HV	perhlorvinilsveķi
ID	poliamīdsveķi
KF	kolofonijš
KO	silīcijorganiskie polimēri
MA	eļļa
MC	karbamīdsveķi
ML	melamīnsveķi
NC	nitroceluloze
PF	pentaftālsveķi
UR	poliuretānsveķi

4. Ķīmijā pieņemtie apzīmējumi

- reakcijas virziens ($\text{CaCO}_3 \rightarrow \text{CaO} + \text{CO}_2$)
- ↓ nogulsnešas
- ↑ iztvaiko
- valence ($\text{CH}_3 - \text{CH}_2 - \text{OH}$)
- +
- pozitīvi uzlādēts jons (Na^+)
- negatīvi uzlādēts jons (NO^{-3})
- ↔ atgriezeniska reakcija

LAUKSAIMNIECĪBA

Vistū olu apzīmējumi

1. Pēc kategorijas

- A svaigas olas
- B aukstumā uzglabātas olas
- C nestandarta, arī ieklētas olas

2. Pēc svara

- XL vislielākās olas
- S vismazākās olas

MĀKSLA

Gleznu formāta izmēru apzīmējumi

Punkti	Stāvs	Daba	Jūra
0	18×14	18×12	18×10
1	22×16	22×14	22×12
2	24×19	24×16	24×14
3	27×22	27×19	27×16
4	33×24	33×22	33×19
5	35×27	35×24	35×22
6	41×33	41×27	41×24
8	46×38	46×33	46×27
10	55×46	55×38	55×33
12	61×50	61×46	61×38
15	65×54	65×50	65×46
20	73×60	73×54	73×50
25	81×65	81×60	81×54
30	92×73	92×65	92×60
40	100×81	100×73	100×65
50	116×89	116×81	116×73
60	130×97	130×89	130×81
80	146×114	146×97	146×89
100	162×130	162×114	162×97
120	195×130	195×114	195×97

MATEMĀTIKA

1. Algebrā un aritmētikā pieņemtie apzīmējumi

		Punkti
+	plus ($a+b$; $+2$)	
-	mīnus ($a-b$; -2)	0
±	plus mīnus (± 2)	1
· vai ×	reiz ($a \cdot b$; 2×3)	2
: vai - vai /	dalīts ($a:b$; $\frac{2}{3}$; a/b)	3
=	vienāds ($2+3=5$)	4
≡	idents	5
≠	nav vienāds; nevienāds	6
≇	neidents	8
:=	definējams ar	10
<	mazāks nekā ($3 < 5$)	12
>	lielāks nekā ($5 > 3$)	13
≤	mazāks vai vienāds ($a \leq 0$)	20
≥	lielāks vai vienāds ($a \geq 0$)	22
!	faktoriāls ($4! = 1 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 4 = 24$)	30
≈	aptuveni vienāds ($\pi \approx 3,14$)	40
∞	bezgalība	50
( )	apaļās iekavas	60
[ ]	kvadrātie iekavas	80
{ }	figūriekavas	100
< >	lauztās iekavas, leņķiekavas	120
,	komats (<i>decimālskaitļos</i> : 2,3)	
%	procents, simtā daļa (5% no 200 ir 10)	
‰	promile, tūkstošā daļa	
π	skaitlis π	

Σ	summa
e	skaitlis e
a^n	pakāpe (a pakāpē n)
$\sqrt{a}$	kvadrātsakne
$^n\sqrt{a}$	n-tās pakāpes sakne no a
lim	robeža
sin	sinuss
cos	kosinuss
tg	tangenss
ctg	kotangenss
lg	decimālogaritms
ln	naturālais logaritms
log	logaritms
N	visu naturālo skaitļu kopa
Z	visu veselo skaitļu kopa
Z_0	visu nenegatīvo veselo skaitļu kopa
Q	visu racionālo skaitļu kopa
R	visu reālo skaitļu kopa, skaitļu taisne
R_+	visu pozitīvo reālo skaitļu kopa
R^2	skaitļu plakne
	modulis, skaitļa absolūtā vērtība
$\int$	nenoteiktais integrālis
$\int_a^b$	noteiktais integrālis
$\frac{dy}{dx}$	atvasinājums

2. Ģeometrijā pieņemtie apzīmējumi

	paralēls
	nav paralēls
~	proporcionāls
↑↑	paralēli un vienādi vērsti stari (vektori)
↑↓	paralēli un nevienādi vērsti stari (vektori)
⊥	perpendikulārs
<, ✕	leņķis
L	taisns leņķis
Δ	trijstūris
°	grāds (1 R = 90°)
'	minūte (1° = 60')
"	sekunde (1' = 60")

3. Kopu teorijā pieņemtie apzīmējumi

∈	elements pieder kopai
∉	elements nepieder kopai
⊆	viena kopa ir otras apakškopa
∪	kopu apvienojums
∩	kopu šķēlums
∅	tukša kopa

4. Matemātiskajā loģikā pieņemtie apzīmējumi

$\sim$	negācija
$\wedge$ & $\cap$	konjunkcija
$\vee$ & $\cup$	disjunktija
$\rightarrow$ & $\supset$	implikācija

5. Mērvienību decimālo daudzkārtņu un decimālo daļu priedēkļu apzīmējumi

Sais. apz.	Priedēkļi	Skaitliskās vērtības	Piemēri
E	eksa	10^{18} (kvintiljons)	eksamtrs, Em
P	peta	10^{15} (kvadriljons)	petagrams, Pg
T	tera	10^{12} (biljons, triljons)	teravats, TW
G	giga	10^9 (miljards)	gigavolts, GV
M	mega	10^6 (miljons)	megadžouls, MJ
k	kilo	10^3 (tūkstotis)	kiloampērs, kA
h	hekto	10^2 (simts)	hektolitrs, hl
da	deka	10^1 (desmits)	dekamtrs, dam
d	deci	10^{-1} (desmitdaļa)	decigrams, dg
c	centi	10^{-2} (simtdaļa)	centimtrs, cm
m	mili	10^{-3} (tūkstošdaļa)	miliampērs, mA
μ	mikro	10^{-6} (miljonā daļa)	mikrosekunde, μ s
n	nano	10^{-9} (miljardā daļa)	nanomtrs, nm

Sais.

apz.	Priedēkji	Skaitliskās vērtības	Piemēri
p	piko	10^{-12} (biljonā daļa)	pikofarads, pF
f	femto	10^{-15}	femtometrs, fm
a	ato	10^{-18}	atovats, aW

6. Romiešu cipari

I	1	LXXV	75
II	2	XCIII	93
III	3	IC	99
IV	4	C	100
V	5	CCCIV	304
VI	6	CDXLV	445
VII	7	ID	499
VIII	8	D	500
IX	9	DCXCVI	696
X	10	DCCIL	749
XVIII	18	M	1000
XXXII	32	MCMIX	1909
XLVI	46	MIM	1999
L	50	MMIII	2003
		$\bar{X}$	10 000
		$\bar{C}$	100 000
		$\bar{M}$	1 000 000

Asinsgrupu apzīmējumi

Apzīmējums	% pasaulē	Veidojusies
0	38,81	Pirms 40 000 g.
A	31,41	Pirms 15 000 - 25 000 g.
B	22,81	Pirms 10 000 - 15 000 g.
AB	6,97	Pirms 10 000 - 12 000 g.

3. Mākonu klasifikācija

0	mērens vējš	20-28	4
1	mēreni stiprs vējš	29-38	5
2	stiprs vējš	39-49	6
3	ļoti stiprs vējš	50-61	7
4	vējains vējš	62-74	8
5	vētra	75-88	9
6	stiprs vētra	89-103	10
7	stūka	103-117	11
8	otkāns	117 -	12-16

2. Mākonu klasifikācija

Sastāvdaļas	Latvian	Latvian
C1	spālmākoņi	Cirrus
C2	spāļu gūpmākoņi	Cirrocumulus
C3	spāļu slāņmākoņi	Cirrus
C4	spāstie gūpmākoņi	Alto cumulus

METEOROLOĢIJA

1. Boforta skala vēja ātruma noteikšanai

Balles	Vēja ātrums (km/h)	Vēja raksturs
0	< 1	bezvējš
1	1-5	vēsma
2	6-11	neliels vējš
3	12-19	lēns vējš
4	20-28	mērens vējš
5	29-38	mēreni stiprs vējš
6	39-49	stiprs vējš
7	50-61	ļoti stiprs vējš
8	62-74	vētraains vējš
9	75-88	vētra
10	89-102	stipra vētra
11	103-117	auka
12-16	> 117	orkāns

2. Mākoņu klasifikācija

Saisinājumi	Latīņu valodā	Latviešu valodā
Ci	Cirrus	spalvmākoņi
Cc	Cirrocumulus	spalvu gubmākoņi
Cs	Cirrostratus	spalvu slāņmākoņi
Ac	Alto cumulus	augstie gubmākoņi

Saisinājumi	Latīņu valodā	Latviešu valodā
As	Altostratus	augstie slāņmākoņi
Ns	Nimbo-stratus	lietus slāņmākoņi
Sc	Strato-cumulus	slāņu gubmākoņi
St	Stratus	slāņmākoņi
Cu	Cumulus	gubmākoņi
Cb	Cumulo-nimbus	gubu lietusmākoņi

3. Mākoņu daudzuma apzīmēšana

- skaidrs laiks
- neliels mākoņu daudzums
- mākoņains
- apmācies

MEŽKOPIĀ

Meža zemes novērtējums

Saisinājums   Meža augšanas apstākļu tips

Am	Mētru ārenis
Ap	Platlapju ārenis
As	Šaurlapju ārenis
Av	Viršu ārenis
Db	Dumbrājs
Dm	Damaksnis
Dms	Slapjais damaksnis
Gr	Gārša
Grs	Slapjā gārša
Gs	Grinis
Km	Mētru kūdrenis
Kp	Platlapju kūdrenis
Ks	Šaurlapju kūdrenis
Kv	Viršu kūdrenis
Ln	Lāns
Lk	Liekņa
Mr	Mētrājs
Mrs	Slapjais mētrājs
Nd	Niedrājs
Pp	Pārejas purvs
Pv	Purvājs
Si	Sils
Sp	Sūnu purvs
Vr	Vēris
Vrs	Slapjais vēris
Zp	Zāļu purvs

MILITĀRĀ JOMA

(NBS sadarbības projekti)

- BALTBAT** Baltijas miera uzturēšanas bataljons
BALTCCIS Baltijas C2 informācijas sistēma
BALTDFCOL Baltijas aizsardzības koledža (Tartu)
BALTLOG Baltijas vienotā nodrošinājuma sistēma
BALTMED Baltijas mediķu vienība
BALTNET Baltijas gaisa telpas novērošanas sistēma
BALTPERS Baltijas militāram dienestam pakļauto personu uzskaites un vadības sistēma
BALTRON Baltijas Jūras spēku eskadra

MŪZIKA

1. Mūzikā pieņemtie saīsinājumi

Piezīme. Ja nav norādīts atsevišķi, saīsinājumi aizgūti no itāļu valodas.

accel.	accelerando	paātrinot
ad lib.	ad libitum	pēc patikas, pēc vēlēšanās (<i>latīņu</i>)
allarg.	allargando	paplašinot
al s.	al segno	līdz zīmei
anim.	animato	dzīvi, apgaroti
cant.	cantabile	dziedoši
cresc.	crescendo	pastiprinot
D.C.,d.c.	da capo	no sākuma
d.s.	dal segno	no zīmes
decresc.	decrecendo	pavājinot
dim.	diminuendo	pamazinot, apklustot
espress.	espressivo	izteismīgi
f, F	forte	stipri
ff, FF	fortissimo	ļoti stipri
glis.	glissando	slido
marc.	marcato	uzsvērti, pasvītroti
mf	mezzo forte	vidēji stipri
mp	mezzo piano	vidēji klusi
p	piano	klusi
p.a p.	poco a poco	pamazām, pakāpeniski
pp	pianissimo	ļoti klusi

ppp	piano pianissimo	tik klusi, cik vien iespējams
rall.	rallentando	palēninot
rit.	ritenuto	[pēkšņi] aizturot
ritard.	ritardando	kavējoties, aizturot [pakāpeniski]
sost.	sostenuto	atturīgi
string.	stringendo	paātrinot
sub.	subito	pēkšņi, nekavējoties
ten.	tenuto	izturēti

2. Mūzikā pieņemtie apzīmējumi

	pakāpeniski stiprāk
	pakāpeniski klusāk
	bekars
	bemols
	diēzs
	fermāta
	vesela nots
	pusnots
	ceturtdaļnots
	astotdaļnots
	sešpadsmitdaļnots
	Sol (vijoles) atslēga
	Fa (basa) atslēga

SCIENTOĻĪJA

1. Zinātnisko grādu nomenklatūra Latvijā

Apzīmējumi				Zinātniskais grāds
latviešu valodā		latiņu valodā		
doktori	habilitētie doktori	doktori	habilitētie doktori	
Dr.arh.	Dr.h.arh.	Dr.arch.	Dr.habil.arch.	Arhitektūras doktors
Dr.biol.	Dr.h.biol.	Dr.biol.	Dr. habil.biol.	Bioloģijas doktors
Dr.dat.	Dr.h. dat.	Dr.sc.comp.	Dr.habil. sc.comp.	Datorzinātņu doktors
Dr.ekon.	Dr.h.ekon.	Dr.oec.	Dr.habil.oec.	Ekonomikas doktors
Dr.farm.	Dr. h.farm.	Dr.pharm.	Dr.habil.pharm.	Farmācijas doktors
Dr.filol.	Dr.h.filol.	Dr.philol.	Dr.habil.philol.	Filoloģijas doktors
Dr.filoz.	Dr.h.filoz.	Dr. phil.	Dr.habil.phil.	Filozofijas doktors
Dr.fiz.	Dr.h.fiz.	Dr.phys.	Dr.habil.phys.	Fizikas doktors
Dr.ģeogr.	Dr.h.ģeogr.	Dr.geogr.	Dr.habil.geogr.	Ģeogrāfijas doktors
Dr.ģeol.	Dr.h.ģeol.	Dr.geol.	Dr.habil.geol.	Ģeoloģijas doktors
Dr.inž.	Dr.h.inž.	Dr.sc.ing.	Dr.habil.sc.ing.	Inženierzinātņu doktors
Dr.jur.	Dr.h.jur.	Dr.iur.	Dr.habil.iur.	Tiesību doktors
Dr.ķīm.	Dr.h.ķīm.	Dr.chem.	Dr.habil.chem.	Ķīmijas doktors
Dr.lauks.	Dr.h.lauks.	Dr.agr.	Dr.habil.agr.	Lauksaimniecības doktors
Dr.mat.	Dr.h.mat.	Dr.math.	Dr.habil.math.	Matemātikas doktors
Dr.māksl.	Dr.h.māksl.	Dr.art.	Dr.habil.art.	Mākslas doktors
Dr.med.	Dr.h.med.	Dr.med.	Dr.habil.med.	Medicīnas doktors

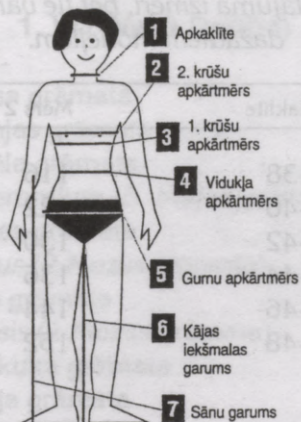
Apzīmējumi				Zinātniskais grāds
latviešu valodā		latiņu valodā		
doktori	habilitētie doktori	doktori	habilitētie doktori	
Dr.mežz.	Dr.h.mežz.	Dr.silv.	Dr.habil.silv.	Mežzinātnes doktors
Dr.ped.	Dr.h.ped.	Dr.paed.	Dr.habil.paed.	Pedagoģijas doktors
Dr.polit.	Dr.h.polit.	Dr.sc.pol.	Dr.habil.sc.pol.	Politoloģijas doktors
Dr.psih.	Dr.h.psih.	Dr.psych.	Dr.habil.psych.	Psiholoģijas doktors
Dr.soc.	Dr.h.soc.	Dr.soc.	Dr.habil.soc.	Socioloģijas doktors
Dr.teol.	Dr.h.teol.	Dr.theol.	Dr.habil.theol.	Teoloģijas doktors
Dr.vēst.	Dr.h.vēst.	Dr.hist.	Dr.habil.hist.	Vēstures doktors
Dr.vet.	Dr.h.vet.	Dr.vet.	Dr.habil.vet.	Veterinārijas doktors

2. Akadēmiskie un zinātniskie nosaukumi un amati

asist.	asistents
lekt.	lektors
pētn.	pētnieks
doc.	docents
vad. pētn.	vadošais pētnieks
asoc. prof.	asociētais profesors
prof.	profesors
koresp. loc.	korespondējošais loceklis
akad.	akadēmiķis

ist. loc.	istenais loceklis, akadēmiķis	
emer. prof.	emeritētais profesors	prof.emeritus
Goda b.	Goda biedrs	hon.c.
Goda Dr.	Goda doktors	Dr.hon.c.
lekt.	lektors	
kat. vad.	katedras vadītājs	
nod. vad.	nodaļas vadītājs	
dek.	dekāns	
dir.	direktors	
prez.	[ZA] prezidents	
j.z.l.*	jaunākais zinātniskais līdzstrādnieks	
pasn.*	pasniedzējs	
vec. pasn.*	vecākais pasniedzējs	
vec. zin. l.*	vecākais zinātniskais līdzstrādnieks	

TEKSTILRŪPNIECĪBA

1. Apģērbu (kostīmi, blūzes, džemperu) izmēri

Izmērs	Angļu val.	Dāmām	Kungiem
XS	extra small	32	
S	small	34-36	46-48
M	middle	36-40	48-50
L	large	40-42	50-52
XL	extra large	44-46	52-54
XXL		46-48	56-58
XXXL		48-50	58-60

2. Vīriešu kreklu izmēru apzīmējumi

Doti izstrādājuma izmēri, bet tie var atšķirties dažādiem modeļiem.

Izmērs	Apkalkite	Mērs 2	Mērs 4
S	37-38	116	108
M	39-40	122	114
L	41-42	130	122
XL	43-44	136	132
XXL	45-46	144	142
XXXL	47-48	152	150

3. Krūsturu izmēru apzīmējumi

Bjodiņas izmērs	Agrākais	Starpība
AA		11 cm
A	0-1	13 cm
B	2-3	16 cm
C	4-5	17 cm
D	6-7	19 cm
DD	7-8	21 cm
E		25 cm
F		28 cm

TICĪBAS MĀCĪBA

1Kor	Pāvila	Mirās
2 Kor	Pāvila 2. vēstule	Nah
Lk	Loh	Neh
Mk	Marka	Nūm
Mt	Mātam	Op
1P	Pēterī	Ps
Am	Amosa grāmata	Ri
Cef	Cefanjas grāmata	18
Dan	Daniēla grāmata	28
Dt	<i>Deuteromium</i> (5. Mozus grāmata)	29
Esr	Esteres grāmata	3eh
Ex	<i>Exodus</i> (2.Mozus grāmata)	3el
Ezr	Ezras grāmata	
Gen	<i>Genesis</i> (1.Mozus grāmata)	
Hab	Habakuka grāmata	
Hag	Hagaja grāmata	
Hoš	Hošejas grāmata	Apd
Īj	Ījaba grāmata	Atk
Jhz	Jehezkēla grāmata	Epr
Jer	Jeremijas grāmata	Et
Jes	Jesajas grāmata	Fil
Jl	Joēla grāmata	Fim
Jon	Jonas grāmata	Gal
Jš	Jošuas grāmata	1J
1K	1. Kēniņu grāmata	2J
2K	2. Kēniņu grāmata	3J
1L	1. Laiku grāmata	JK
2L	2. Laiku grāmata	Jp
Lev	<i>Leviticus</i> (3.Mozus grāmata)	Job
Mal	Maleahija grāmata	Kol

Mih	Mihās grāmata
Nah	Nahuma grāmata
Neh	Nehemijas grāmata
Num	<i>Numeri</i> (4. Mozus grāmata)
Ob	Obadjas grāmata
Ps	Psalmi
Rt	Rutes grāmata
1S	1. Samuēla grāmata
2S	2. Samuēla grāmata
Sg	Soģu grāmata
Zeh	Zeharijas grāmata
Žēl	Žēlabu dziesmas

2. JD (Jaunā Derība)

Apd	Apustuļu darbi
Atk	Jāņa atklāsmes grāmata
Ebr	Vēstule ebrejiem
Ef	Pāvila vēstule efeziešiem
Fil	Pāvila vēstule filipiešiem
Flm	Pāvila vēstule Filemonam
Gal	Pāvila vēstule galatiešiem
1J	Jāņa 1. vēstule
2J	Jāņa 2. vēstule
3J	Jāņa 3. vēstule
Jk	Jēkaba vēstule
Jņ	Jāņa evaņģēlijs
Jūd	Jūdas vēstule
Kol	Pāvila vēstule kolosiešiem

TRANSPORTS

I. AUTOTRANSPORTS

Automašīnu numurzīmju starptautiskie
apzīmējumi

1. Eiropas valstis

Kods	Valsts	Galvaspilsēta
AD	Andora	Andora-la-Vjeha
AL	Albānija	Tirāna
AT (A)	Austrija	Vīne
BA	Bosnija un Hercegovina	Sarajeva
BE (B)	Beļģija	Brisele
BG	Bulgārija	Sofija
BY	Baltkrievija	Minska
CH	Šveice	Berne
CY	Kipra	Nikosija
CZ	Čehija	Prāga
DE (D)	Vācija	Berlīne
DK	Dānija	Kopenhāgena
EE	Igaunija	Tallina
ES (E)	Spānija	Madride
FI (FIN)	Somija	Helsinki
FR (F)	Francija	Parīze
GB (UK)	Lielbritānija	Londona
GR (EL)	Grieķija	Atēnas
HR	Horvātija	Zagreba

HU	Ungārija	Budapešta
IE (IRL)	Īrija	Dublina
IS	Islande	Reikjavika
IT (I)	Itālija	Roma
LI	Lihtenšteina	Vaduca
LT	Lietuva	Viļņa
LU (L)	Luksemburga	Luksemburga
LV	Latvija	Rīga
MD	Moldova	Šišineu (bij. Kišiņeva)
MT	Malta	Valleta
NL	Nīderlande	Amsterdama
NO	Norvēģija	Oslo
PL	Polija	Varšava
PT (P)	Portugāle	Lisabona
RO	Rumānija	Bukareste
RU	Krievija	Maskava
SE (S)	Zviedrija	Stokholma
SI	Slovēnija	Ļubļana
SK	Slovākija	Bratislava
SM	Sanmarino	Sanmarino
UA	Ukraina	Kijeva
VA	Vatikāns	Roma
YU	Dienvidslāvija*	Belgrada

2. Speciālais transports

- C** konsulāta darbinieku un apkalpojošā personāla automašīnas
- CD** diplomātiskais dienests (*franču* corps diplomatique)
- CMD** diplomātiskās misijas vadītājs (*franču* chef de mission diplomatique)
- K** vēstniecības un konsulāta personāla automašīnas

3. Vadītāju apliecību kategorijām atbilstošie transportlīdzekļi

- A** *patkatgorija*: motocikli
- A₁** motocikli bez blakusvāģa, kuru motora darba tilpums nepārsniedz 125 cm³ un jauda nepārsniedz 11 kW (15 ZS)
- A₂** motocikli, kuru motora jauda nepārsniedz 25 kW (34 ZS) vai 0,16 kW/kg (0,22 ZS/kg)
- B** *patkatgorija*: mehāniskie transportlīdzekļi, kuru pilna masa nepārsniedz 3500 kg un sēdvietu skaits, neskaitot vadītāja vietu, nepārsniedz 8 vietas, kā arī šādas kategorijas vil-

cēja savienojums ar piekabi, kuras pilna masa nepārsniedz 750 kg

B₁ tricikli un kvadricikli

BE B kategorijas vilcēja savienojums ar piekabi, ja šāds savienojums neietilpst B kategorijā

C *pamatkategorija*: mehāniskie transportlīdzekļi, kuru pilna masa pārsniedz 3500 kg un kuri neietilpst D kategorijā

C₁ mehāniskie transportlīdzekļi, kuru pilna masa pārsniedz 3500 kg, bet nepārsniedz 7500 kg un kuri neietilpst D kategorijā, kā arī šādas kategorijas vilcēja savienojums ar piekabi, kuras pilna masa nepārsniedz 750 kg

CE C kategorijas vilcēja savienojums ar piekabi, kuras pilna masa pārsniedz 750 kg

D *pamatkategorija*: mehāniskie transportlīdzekļi pasažieru pārvadāšanai, kuros sēdvietu skaits, neskaitot vadītāja vietu, pārsniedz 8 vietas, kā arī šādas kategorijas vilcēja savienojums ar piekabi, kuras pilna masa nepārsniedz 750 kg

D₁ mehāniskie transportlīdzekļi pasažieru pārvadāšanai, kuros sēdvietu skaits, neskaitot

vadītāja vietu, pārsniedz 8 vietas, bet nepārsniedz 16 vietas, kā arī šādas kategorijas vilcēja savienojums ar piekabi, kuras pilna masa nepārsniedz 750 kg

DE D kategorijas vilcēja savienojums ar piekabi, kuras pilna masa pārsniedz 750 kg

D₁E D₁ kategorijas vilcēja savienojums ar piekabi, kuras pilna masa pārsniedz 750 kg, ja šāda savienojuma pilna masa nepārsniedz 12 000 kg un piekabes pilna masa nepārsniedz vilcēja pašmasu

4. Autotreileru kategoriju apzīmējumi

Kategorija	Labiericības
A	tualete, izlietne, duša, karstais ūdens, gāze, apkure, ledusskapis, gāzes plīts, sešas guļvietas
B	tualete, izlietne, gāze, apkure, ledusskapis, gāzes plīts, divas guļvietas
C	gāze, apkure, ledusskapis, gāzes plīts, divas guļvietas

5. Autoriepu starptautiskie apzīmējumi

Autoriepu ātruma indekss

E	rieļu var lietot līdz 150 km/h
Q	rieļu var lietot līdz 160 km/h
R	rieļu var lietot līdz 170 km/h
S	rieļu var lietot līdz 180 km/h
T	rieļu var lietot līdz 190 km/h
U	rieļu var lietot līdz 200 km/h
H	rieļu var lietot līdz 210 km/h
V	rieļu var lietot līdz 240 km/h
W	rieļu var lietot līdz 270 km/h
Z	rieļu var lietot > 240 km/h
Y	rieļu var lietot līdz 300 km/h

II. GAISA TRANSPORTS

AVIĀCIJA

1. Lidostu starptautiskie apzīmējumi

(IATA kodi)

Kods	Pilsēta	Valsts	Kontinenta daļa
AAL	Olborga	Dānija	Rietumeiropa
AAR	Orhūsa	Dānija	Rietumeiropa
ABJ	Abidžana	Kotdivuāra	Centrālāfrika
ACA	Akapulko	Meksika	Vidusamerika

Kods	Pilsēta	Valsts	Kontinenta daļa
ACC	Akra	Gana	Vidusāfrika
ACE	Lancarote	Spānija	Kanāriju s.
ADD	Adisabeba	Etiopija	Austrumāfrika
ADL	Adelaide	Austrālija	Dienvidaustrālija
AGA	Agadira	Maroka	Ziemeļāfrika
AGP	Malaga	Spānija	DR Eiropa
AJA	Ajačo	Francija	Korsika
AKL	Oklenda	Jaunzēlande	Okeānija
ALA	Almati	Kirgizstāna	Vidusāzija
ALC	Alikante	Spānija	DR Eiropa
ALG	Alžira	Alžīrija	Ziemeļāfrika
AMM	Ammāna	Jordānija	Tuvie Austrumi
AMS	Amsterdama	Nīderlande	Rietumeiropa
ANC	Ankoridža	ASV	Aļaska, Ziemeļamerika
ANK	Ankara	Turcija	Tuvie Austrumi
ANU	Antigva	Gvatemala	Centrālamerika
APW	Apija	Samoa	Okeānija
AQJ	Akaba	Jordānija	Rietumāzija
ARN	Stokholma/ Arlanda	Zviedrija	Skandināvija
ASU	Asunsjona	Paragvaja	Dienvidamerika
ATH	Atēnas	Grieķija	DA Eiropa
ATL	Atlanta	ASV	Ziemeļamerika
ADH	Abū Dabi	AAE (Emirāti)	DR Āzija
AVN	Aviņona	Francija	Rietumeiropa
AYT	Antalja	Turcija	Tuvie Austrumi

Kods	Pilsēta	Valsts	Kontinenta daļa
BAH	Bahreina	(AAE) Emirāti	DR Āzija
BAK	Baku	Azerbaidžāna	Āzijas rietumos
BCN	Barselona	Spānija	DR Eiropa
BEG	Belgrada	Serbija	Centrāleiropa
BEL	Belema	Brazīlija	Dienvidamerika
BER	Berlīne	Vācija	Centrāleiropa
BES	Bresta	Francija	Rietumeiropa
BEY	Beirūta	Libāna	Ziemeļāfrika
BGF	Bangi	Centrālāfrika	Vidusāfrika
BGO	Bergena	Norvēģija	Skandināvija
BGW	Bagdāde	Irāka	DR Āzija
BHX	Birmingema	Anglija	Lielbritānija
BHZ	Belohorizonte	Brazīlija	Dienvidāfrika
BIA	Bastija	Korsika	Dienvidfrancija
BIL	Bandžula	Gambija	Rietumāfrika
BIQ	Biarica	Francija	DR Eiropa
BJM	Bužumbura	Burundi	Centrālāfrika
BJS	Pekina	Ķīnas TR	Tālie Austrumi
BKK	Bangkoka	Taizeme	DA Āzija
BKO	Bamako	Mali	ZA Āfrika
BLO	Boloņa	Itālija	Dienvidēiropa
BNE	Brisbena	Austrālija	
BNJ	Bonna	Vācija	Viduseiropa
BOD	Bordo	Francija	DR Eiropa
BOG	Bogota	Kolumbija	Dienvidamerika
BOM	Bombeja	Indija	DA Āzija
BOS	Bostona	ASV	Ziemeļamerika
BRQ	Brno	Čehija	Viduseiropa

Kods	Pilsēta	Valsts	Kontinenta daļa
BRU	Brisele	Beļģija	Rietumeiropa
BSL	Bāzele	Šveice	Rietumeiropa
BTS	Bratislava	Slovākija	Viduseiropa
BUD	Budapešta	Ungārija	Viduseiropa
BUE	Buenosairesa	Argentīna	Dienvidamerika
BUH	Bukarestē	Rumānija	Viduseiropa
BWI	Baltimora	ASV	Ziemeļamerika
BZR	Bezjē	Francija	DR Eiropa
BZV	Brazavila	Kongo	Centrālāfrika
CAG	Kaljāri	Sardinija	Itālija
CAI	Kaira	Ēģipte	Ziemeļāfrika
CAS	Kasablanka	Maroka	ZR Āfrika
CCF	Karkasona	Francija	DR Eiropa
CCS	Karakasa	Venecuēla	Dienvidamerika
CCU	Kalkuta	Indija	DA Āzija
CDG	Parize/ Š.de Golla I.	Francija	Rietumeiropa
CFE	Klermona- Ferāna	Francija	DR Eiropa
CGN	Ķelne	Vācija	Rietumeiropa
CHI	Čikāga	ASV	Ziemeļamerika
CKY	Konakri	Gvineja	Centrālāfrika
CMB	Kolombo	Šrilanka	DA Āzija
COO	Kotonu	Benina	Rietumāfrika
COR	Kordoba	Argentīna	Dienvidamerika
CPH	Kopenhāgena	Dānija	Rietumeiropa
CPT	Keiptauna	DĀR	Dienvidāfrika

Kods	Pilsēta	Valsts	Kontinenta daļa
CTA	Katānija	Itālija/Sicīlija	Dienvideiropa
CTG	Kartahena	Kolumbija	Dienvīdamerika
CUN	Kankuna	Meksika	Vīdusamerika
CVG	Sinsinati	ASV	Ziemeļamerika
DAC	Daka	Bangladeša	DA Āzija
DAL	Dalasa	ASV	Ziemeļamerika
DAM	Damaska	Sīrija	Tuvie Austrumi
DAR	Dāresalāma	Tanzānija	Centrālāfrika
DEL	Deli	Indija	DA Āzija
DEN	Denvera	ASV	Ziemeļamerika
DFW	Dalasa	ASV	Ziemeļamerika
DJE	Džerba	Tunisija	Ziemeļāfrika
DKR	Dakara	Senegāla	Centrālāfrika
DLA	Duala	Kamerūna	Centrālāfrika
DPS	Denpasara	Indonēzija	Dienvīdāzija
DRS	Drēzdene	Vācija	Vīduseiropa
DRW	Darvina	Austrālija	Ziemeļaustrālija
DTM	Dortmunde	Vācija	Vīduseiropa
DTT	Detroitā	ASV	Ziemeļamerika
DUB	Dublina	Lielbritānija	Īrija
DUR	Durbana	DĀR	Dienvīdāfrika
DUS	Diseldorfa	Vācija	Vīduseiropa
EBB	Entebe	Uganda	Ekvatoriālā Āfrika
EBU	Sentetjēna	Francija	Rietumeiropa
EDI	Edinburga	Lielbritānija	Skotija
ETH	Eilata	Izraēla	Tuvie Austrumi

Kods	Pilsēta	Valsts	Kontinenta daļa
ETZ	Meca-Nansi	Francija	Rietumeiropa
EZE	Buenosairesa	Argentīna	Dienvīdamerika
FCO	Roma (Fumičino)	Itālija	Dienvīdeuropa
FDF	Portdefransa	Francija	Martinika
FEZ	Fēsa	Maroka	Ziemeļāfrika
FIH	Kinšasa	Zaira	Ekvatoriālā Āfrika
FLR	Florence	Itālija	Dienvīdeuropa
FMO	Minstere	Vācija	Centrāleiropa
FNA	Fritauna	Sjerraleone	Rietumāfrika
FNC	Funšala	Spānija	Madeira
FNI	Nima	Francija	Dienvīdeuropa
FRA	Frankfurte	Vācija	Viduseiropa
FUK	Fukuoka	Japāna	Tālie Austrumi
GBE	Gaborone	Botsvāna	Austrumāfrika
GBI	Gibraltārs	Pireneju puss. dienvīdidos	DR Eiropa
GIG	Riodežaneiro	Brazīlija	Dienvīdamerika
GLA	Glāzgova	Skotija	Lielbritānija
GNB	Grenoble	Francija	Rietumeiropa
GOA	Dženova	Itālija	Dienvīdeuropa
GOT	Gēteborga	Zviedrija	Skandināvija
GRZ	Grāca	Austrija	Viduseiropa
GUA	Gvatemala	Gvatemala	Dienvīdamerika
GVA	Ženēva	Šveice	Rietumeiropa
GYE	Gvajakila	Ekvadora	Dienvīdamerika

Kods	Pilsēta	Valsts	Kontinenta daļa
HAJ	Hannovere	Vācija	Viduseiropa
HAM	Hamburga	Vācija	Viduseiropa
HAN	Hanoja	Vjetnama	Tālie Austrumi
HAV	Havana	Kuba	Vidusamerika
HEL	Helsinki	Somija	Skandināvija
HER	Hērakleja	Grieķija/Krēta	Vidusjūras austrumos
HKG	Honkonga	Ķīnas TR	Tālie Austrumi
HNL	Honolulu	ASV	Havaju s.
HOU	Hjūstona	ASV	Ziemeļamerika
HRE	Harare	Zimbabve	Austrumāfrika
IBZ	Ibiza	Vidusjūra/ Spānija	Baleāru s.
IEV	Kijevas	Ukraina	Austrumeiropa
ISV	Islāmabada	Pakistāna	DA Āzija
IST	Stambula	Turcija	Tuvie Austrumi
IZM	Izmira	Turcija	Tuvie Austrumi
JED	Dželada	Saūda Arābija	Arābijas puss.
JER	Džērsi	Lielbritānija/ Lamanšs	Rietumeiropa
JFK	Ņujorka (Kenedija lid.)	ASV	Ziemeļamerika
JIB	Džibutija	Džibutija	ZA Āfrika
JKG	Jenčēpinga	Zviedrija	Skandināvija
JKT	Džakarta	Indonēzija	DA Āzija
JMK	Mikona	Grieķija	Dienvideiropa

Kods	Pilsēta	Valsts	Kontinenta daļa
JNB	Johannesburga	DĀR	Dienvidāfrika
JOB	Džokjakarta	Indonēzija	DA Āzija
JRO	Kilimandžāro	Tanzānija	Austrumāfrika
JTR	Santorina	Grieķija	Dienvideiropa
KBP	Kijeve	Ukraina	Austrumeiropa
KCH	Kučinga	Malaizija	DA Āzija
KEF	Reikjavika	Islande	Atlantijas ok. ziemeļos
KGL	Kigali	Ruanda	Centrālāfrika
KHI	Karači	Pakistāna	DA Āzija
KID	Kristianstāde	Zviedrijas DA	Skandināvija
KIN	Kingstona	Jamaika	Vidusamerika
KLD	Kārlstāde	Zviedrija	Skandināvija
KMG	Kuņmina	Ķīnas TR	Tālie Austrumi
KRK	Krakova	Polija	Viduseiropa
KTM	Katmandu	Nepāla	Dienvidāzija
KUL	Kualalumpura	Malaizija	DA Āzija
KWI	Kuveita	Persijas līcis	DR Āzija
LAD	Luanda	Angola	Rietumāfrika
LAS	Lasvegasa	ASV	Ziemeļamerika
LAX	Losandželosa	ASV	Ziemeļamerika
LBV	Librevila	Gabona	Rietumāfrika
LCA	Larnaka	Kipra	Vidusjūras rietumos
LDE	Lurda	Francija	DR Eiropa
LED	Sanktpēter- burga	Krievija	Austrumeiropa

Kods	Pilsēta	Valsts	Kontinenta daļa
LEJ	Leipciga	Vācija	Viduseiropa
LFW	Lome	Togo	Rietumāfrika
LGA	Ņujorka/ La Guardia	ASV	Ziemeļamerika
LGW	Londona/ Getvika	Anglija	Lielbritānija
LHR	Londona/ Hitrova	Anglija	Lielbritānija
LIG	Limoža	Francija	Rietumeiropa
LIL	Lille	Francija	Rietumeiropa
LIM	Lima	Peru	Dienvidamerika
LIS	Lisabona	Portugāle	DR Eiropa
LJU	Ļubjana	Slovēnija	Centrāleiropa
LLW	Lilongve	Malāvija	Centrālāfrika
LON	Londona	Anglija	Lielbritānija
LOS	Lagosa	Nigērija	Rietumāfrika
LPA	Laspalmasa	Spānija	Kanāriju salas
LPB	Lapasa	Bolivija	Dienvidamerika
LRH	Larošela	Francija	DR Eiropa
LRT	Loriāna	Francija	Rietumeiropa
LTN	Londona/ Lutona	Anglija	Lielbritānija
LUG	Lugāno	Šveice	Viduseiropa
LUN	Lusaka	Zambija	Austrumāfrika
LUX	Luksemburga	Luksemburga	Viduseiropa
LXA	Lasa	Ķīnas TR/Tibeta	DA Āzija
LXR	Luksora	Ēģipte	ZA Āfrika
LYS	Liona	Francija	Rietumeiropa

Kods	Pilsēta	Valsts	Kontinenta daļa
MAA	Madrasa	Indija	Dienvidāzija
MAD	Madride	Spānija	DR Eiropa
MAL	Malta		Vidusjūras centr.d.
MAN	Mančestra	Anglija	Lielbritānija
MAO	Manausa	Brazīlija	Dienvidamerika
MAR	Marakaibo	Venecuēla	Dienvidamerika
MBA	Mombasa	Kenija	Austrumāfrika
MBJ	Montegobeja	Jamaika	Centrālamerika
MCM	Monako	Monako	Dienvideiropa
MCT	Maskata	Omāna	DR Āzija
MEL	Melburna	Austrālija	Jaundienvidvelsa
MEM	Memfisa	ASV	Ziemeļamerika
MES	Medana	Indonēzija	DA Āzija
MEX	Mehiko	Meksika	Vidusamerika
MGA	Managva	Nikaragva	Centrālamerika
MGQ	Mogadišo	Somālija	Austrumāfrika
MIA	Maiami	ASV	Ziemeļamerika
MIL	Milāna	Itālija	Dienvideiropa
MIR	Monastira	Tunisija	Ziemeļāfrika
MLH	Milūza	Francija	Rietumeiropa
MNL	Manila	Filipīnas	DA Āzija
MOW	Maskava	Krievija	Austrumeiropa
MPL	Monpeljē	Francija	Dienvideiropa
MRS	Marseļa	Francija	Dienvideiropa
MSP	Mineapolisa	ASV	Ziemeļamerika
MSO	Minska	Baltkrievija	Austrumeiropa
MSY	Jaunorleāna	ASV	Ziemeļamerika

Kods	Pilsēta	Valsts	Kontinenta daļa
MUC	Minhene	Vācija	Viduseiropa
MVD	Montevideo	Urugvaja	Latīņamerika
NAN	Nandi	Fidži	Melanēzija
NAP	Neapole	Itālija	Dienvideiropa
NAS	Naso	Bahamu s.	Vidusamerika
NBO	Nairobi	Kenija	Austrumāfrika
NCE	Nica	Francija	Dienvideiropa
NDJ	Ndžamena	Čada	Centrālāfrika
NGO	Nagoja	Japāna	Tālie Austrumi
NIM	Niameja	Nigēra	Rietumāfrika
NKC	Nuakšota	Mauritānija	ZR Āfrika
NOU	Numea	Jaunkaledonija	Okeānija
NRK	Norčēpinga	Zviedrija	Skandināvija
NRT	Tokija /Narita	Japāna	Tālie Austrumi
NTE	Nante	Francija	Rietumeiropa
NUE	Nirnberga	Vācija	Centrāleiropa
NYC	Ņujorka	ASV	Ziemeļamerika
ODS	Odesa	Ukraina	Austrumeiropa
OPO	Porto	Portugāle	DR Eiropa
ORK	Korka	Lielbritānija	Īrija
ORL	Orlando	ASV	Ziemeļamerika
ORY	Parīze/Orli	Francija	Rietumeiropa
OSA	Osaka	Japāna	Tālie Austrumi
OSL	Oslo	Norvēģija	Skandināvija
OTP	Bukarestē	Rumānija	Centrāleiropa
OUA	Vagadugu	Burkinafaso	Austrumāfrika

Kods	Pilsēta	Valsts	Kontinenta daļa
OUL	Oulu	Somija	Skandināvija
OZZ	Varzāzāta	Maroka	Ziemeļāfrika
PAP	Portoprensa	Haiti	Vidusamerika
PAR	Parize	Francija	Rietumeiropa
PDX	Portlenda	ASV	Ziemeļamerika
PER	Perta	Austrālija	DA Austrālija
PGF	Perpiņāna	Francija	DR Eiropa
PGX	Perigē	Francija	Rietumeiropa
PHC	Porthārkorta	Nigērija	Rietumāfrika
PHL	Filadelfija	ASV	Ziemeļamerika
PMI	Palma	Spānija/ Vidusjūra	Baleāru s.
PMO	Palermo	Itālija	Dienvideiropa
PNH	Pnompeņa	Kambodža	DA Āzija
POZ	Poznaņa	Polija	Viduseiropa
PPT	Papeete	Taiti	Polinēzija
PRG	Prāga	Čehija	Viduseiropa
PSA	Piza/Florence	Itālija	Dienvideiropa
PTY	Panama	Panama	Centrālamerika
PUF	Po	Francija	DR Eiropa
RAK	Marrākeša	Maroka	Ziemeļāfrika
RBA	Rabāta	Maroka	Ziemeļāfrika
REK	Reikjavika	Islande	Atlantijas ok. ziemeļos
RGN	Ranguna	Mjanma (bij. Birma)	DA Āzija
RHO	Roda	Grieķija	Dienvideiropa

Kods	Pilsēta	Valsts	Kontinenta daļa
RIO	Riodežaneiro	Brazīlija	Latiņamerika
RIX	Rīga	Latvija	Baltija
RNS	Renna	Francija	Rietumeiropa
ROM	Roma	Itālija	Dienvideiropa
RUH	Rijāda	Saūda Arābija	Arābijas puss.
RUN	Sendenī	Reinjona	Indijas ok. rietumos
SAH	Sana	Jemenas rep.	Arābijas puss.dienvidos
SAL	Sansalvadora	Salvadora	Vidusamerika
SAN	Sandjego	ASV	Ziemeļamerika
SAO	Sanpaulu	Brazīlija	Latiņamerika
SCL	Santjago	Čīle	Latiņamerika
SDL	Sundsvalla	Zviedrija	Skandināvija
SDQ	Santodomingo	Dominikāna	Vidusamerika
SEA	Sietla	ASV	Ziemeļamerika
SEL	Seula	Koreja	Austrumāzija
SFO	Sanfrancisko	ASV	Ziemeļamerika
SGN	Saigona	Vjetnama	Tālie Austrumi
SHA	Šanhaja	Ķīna	Tālie Austrumi
SIN	Singapūra	Singapūra	DA Āzija
SLC	Soltleiksitija	ASV	Ziemeļamerika
SNN	Šenona	Lielbritānija	Īrija
SOF	Sofija	Bulgārija	DA Eiropa
SPU	Splita	Horvātija	Balkāni
SSA	Salvadora	Brazīlija	Latiņamerika
STR	Štutgarte	Vācija	Viduseiropa

Kods	Pilsēta	Valsts	Kontinenta daļa
SVG	Stavangerā	Norvēģija	Skandināvija
SVO	Maskava	Krievija	Austrumeiropa
SVQ	Sevilja	Spānija	DR Eiropa
SXB	Strasbūra	Francija	Rietumeiropa
SYD	Sidneja	Austrālija	Jaundienvidvelsa
SZG	Zalcburga	Austrija	Viduseiropa
TAS	Taškenta	Uzbekistāna	Vidusāzija
TCI	Tenerife	Spānija	Kanāriju s.
THR	Teherāna	Irāna	Rietumāzija
TIA	Tirāna	Albānija	DA Eiropa
TIP	Tripole	Libija	Ziemeļāfrika
TKU	Turku	Somija	Skandināvija
TLL	Tallina	Igaunija	Baltija
TLN	Tulona	Francija	Dienvideiropa
TLS	Tulūza	Francija	DR Eiropa
TLV	Telaviva	Izraēla	Tuvie Austrumi
TMP	Tampere	Somija	Skandināvija
TPE	Taipeja	Taivāna	Tālie Austrumi
TRN	Turīna	Itālija	Dienvideiropa
TUN	Tunisa	Tunisija	Ziemeļāfrika
TXL	Berline	Vācija	Viduseiropa
TYO	Tokija	Japāna	Tālie Austrumi
UIO	Kito	Ekvadora	Latīņamerika
ULN	Ūlanbatora	Mongolija	Austrumāzija
VCE	Venēcija	Itālija	Dienvideiropa
VIE	Vīne	Austrija	Viduseiropa

Kods	Pilsēta	Valsts	Kontinenta daļa
VNO	Viļņa	Lietuva	Baltija
VTE	Vjentsjāna	Laosa	DA Āzija
WAS	Vašingtona	ASV	Ziemeļamerika
WAW	Varšava	Polija	Viduseiropa
WRO	Vroclava	Polija	Viduseiropa
YAO	Jaunde	Kamerūna	ZR Āfrika
YEA	Edmontona	Kanāda	Ziemeļamerika
YMQ	Monreāla	Kanāda	Ziemeļamerika
YOW	Otava	Kanāda	Ziemeļamerika
YQB	Kvebeka	Kanāda	Ziemeļamerika
YTO	Toronto	Kanāda	Ziemeļamerika
YUL	Monreāla/ Dorvāla	Kanāda	Ziemeļamerika
YVR	Vankūvera	Kanāda	Ziemeļamerika
YYC	Kalgari	Kanāda	Ziemeļamerika
ZAG	Zagreba	Horvātija	Balkāni
ZRH	Cirihe	Šveice	Viduseiropa

2. Avioliņiju starptautiskie apzīmējumi

Aviokompāniju alfabētiskais kods

Apz.	Nosaukums	Valsts
AA	American Airlines	ASV
AC	Air Canada	Kanāda
AF	Air France	Francija
AH	Air Algérie	Alžīrija
AI	Air India	Indija
AY	Finnair	Somija
AZ	Alitalia	Itālija
BA	British Airways	Lielbritānija
BD	British Midland	Lielbritānija
BI	Royal Brunei Airlines	Bruneja
BT	Air Baltic	Latvija
CA	Air China	Ķīnas TR
CI	Shenyang Regional	Ķīnas TR
CU	Cubana	Kuba
CY	Cyprus Airways	Kipra
CZ	China Southern Airlines	Ķīna
DL	Delta Airlines	ASV
DM	Maersk Air	Dānija
DT	Angola Airlines	Angola
EK	Emirates	Apvienotie Arābu Emirāti
EN	Air Dolomiti	Itālija
FI	Icelandair	Islande
FG	Afgan Airlines	Afganistāna

Apz.	Nosaukums	Valsts
GL	Greelandar	Dānija/Grenlande
IA	Iraqi Airways	Irāka
IB	Iberia	Spānija
IF	Interflug	Vācija
IR	Iran Air	Irāna
IY	Yemenia Yemen Airways	Jemena
JK	Spanair	Spānija
JL	Japan Airlines (J.A.L.)	Japāna
JZ	Skyways	Zviedrija
KE	Korean Airlines	Koreja
KF	Air Botnia	Bosnija
KL	KLM Royal Dutch Airlines	Dānija
KM	Air Malta	Malta
KU	Kuwait Airlines	Kuveita
LG	Luxair	Luksemburga
LH	Lufthansa German Airlines	Vācija
LN	Jamahiriya Libyan Arab Airlines	Libija
LO	LOT Polish Airlines (LOT)	Polija
LX	Crossair	Šveice
LY	El Al Israel Airlines	Izraēla
LZ	Balkan Bulgarian Airlines	Balkānu valstis
MA	Malev Hungarian Airlines	Ungārija
ME	Middle East Airlines	Vidējie Austrumi
MH	Malaysia Airlines	Malaizija
MX	Compania Mexicana	Meksika
MS	Egypt Air	Ēģipte
NH	All Nippon Airways	Japāna

Apz.	Nosaukums	Valsts
NZ	Air New Zealand	Jaunzēlande
OA	Olympic Airlines	Grieķija
OK	CSA Czech Airlines	Čehija
OM	Air Mongol - MIAT	Mongolija
OS	Austrian Airlines	Austrija
OU	Croatia Airlines	Horvātija
OV	Estonian Air	Igaunija
PA	Pan American World Airways	ASV
PK	Pakistan International Airways	Pakistāna
RB	Syrian Arab Airlines	Sīrija
RB	Syrianair	Sīrija
RC	Atlantic Airways	Dānija
RG	Varig	Brazīlija
RJ	Royal Jordanian	Jordānija
RO	Romanian Air Transport (TAROM)	Rumānija
SK	SAS (Scandinavian Airlines System)	Skandināvijas valstis
SN	Sabena	Beļģija
SQ	Singapore Airlines	Singapūra
SR	Swissair	Šveice
SU	Aeroflot	Krievija
TE	Lithuanian Airlines	Lietuva
TG	Thai Airways International	Taizeme
TK	The Turkish Airlines	Turcija
TP	Transportes Aéreos Portugéses (TAP Air Portugal)	Portugāle

Apz.	Nosaukums	Valsts
TU	Tunis Air	Tunisija
UA	United Airlines	ASV
UL	Srilankan Airlines	Šrilanka
VN	Vietnam Airlines	Vjetnama
WF	Wideroe	Norvēģija
WY	Oman Air	Omāna

3. Lidmašīnu alfabētiskie kodi

A10	Antonov AN-10
CVF	Caravelle 12
F27	Fokker F27
T34	Tupolev TU-134
YL18	Ilyushin IL-18
YL62	Ilyushin IL-62
707	Boeing 707

4. Aviobiļešu tarifu starptautiskie apzīmējumi

C, J	biļete biznesklasē
D, Z	biļete biznesklasē ar atlaidi
F	biļete 1. klasē (<i>angļu</i> First Class)
B, H, K, L, M, N, Q, V, W	biļete brīvlaiku periodā
Y	biļete ekonomiskajā klasē (<i>parasti nevajag nakti no sestdienas uz svētdienu</i>)

5. Aviobiļešu rezervēšana

NS	neierādot atsevišķu vietu (<i>zīdaiņiem vecumā no 0 līdz 2 gadiem, angļu No Seat</i>)
OK	vieta ir garantēta un apstiprināta
RQ	biļete tiek pieprasīta

6. ZEME - GAISS starptautiskie kodi

□	nepieciešama karte un busole
▣	nepieciešama degviela un eļļa
▢	viss kārtībā
—	nepieciešams ārsts
==	nepieciešami medikamenti
x	neiespējami virzīties uz priekšu
F	vajadzīgs ūdens un pārtika
W	nepieciešams mehāniķis
Y	jā, piekrišana
N	nē, noraidīšana
∟	nesapratu
--	nepieciešama lampa un radio
⚡	nepieciešams ierocis un municija
↑	virzāmieš šajā virzienā
↘	norādīt virzienu
≡	nepieciešams apģērbs
↑	piezemēšanās šajā virzienā
✳	šeit nepiezemēties
<	centīsimies turpināt

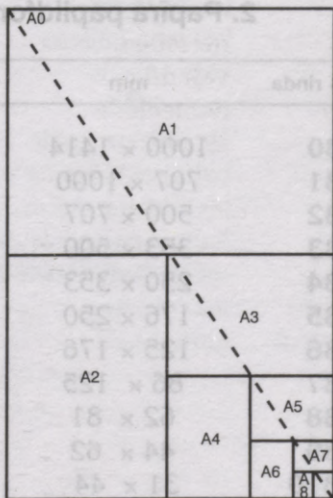
PAPĪRRŪPNIECĪBA

1. Papīra normālformāta apzīmējumi

Starptautiskais papīra normālformāts sadalās 4 formātu rindās. Visiem formātiem malu attiecība ir $1 : 1,414$, tātad tāda pati kā kvadrāta malai pret tā diagonāli. Katras rindas pamatformāta dalīšanu turpinot, rodas daļu formāti. Kļāšu numuri apzīmē locījumu skaitu. Rindas A pamatformātu (A0) četrreiz lokot, rodas A4. A6 noder kā pastkaršu un kabatas formāts.

Ņemot vērā, ka ASV un Kanādā ražotām iekārtām lapas lielumu bieži izsaka collās, to A formāta rindai ir doti lielumi arī collās.

mm	collās	mm	collās
1092 × 1584	A0	1092 × 1584	A0
794 × 1122	A1	794 × 1122	A1
564 × 800	A2	564 × 800	A2
402 × 564	A3	402 × 564	A3
286 × 402	A4	286 × 402	A4
203 × 286	A5	203 × 286	A5
146 × 203	A6	146 × 203	A6
105 × 146	A7	105 × 146	A7
76 × 105	A8	76 × 105	A8
54 × 76	A9	54 × 76	A9
39 × 54	A10	39 × 54	A10

Formāts

Apzīmējums	milimetros	collās
A0	841 × 118	33,11 × 46,81
A1	594 × 841	23,39 × 33,11
A2	420 × 594	16,54 × 23,39
A3	297 × 420	11,69 × 16,54
A4	210 × 297	8,27 × 11,69
A5	140 × 210	5,83 × 8,27
A6	105 × 148	4,13 × 5,83
A7	74 × 105	2,91 × 4,13
A8	52 × 74	2,05 × 2,91
A9	37 × 52	1,46 × 2,05
A10	26 × 37	1,02 × 1,45

2. Papīra papildformāta apzīmējumi

B rinda	mm	C rinda	mm
B0	1000 × 1414	C0	917 × 1297
B1	707 × 1000	C1	648 × 917
B2	500 × 707	C2	458 × 648
B3	353 × 500	C3	324 × 458
B4	250 × 353	C4	162 × 324
B5	176 × 250	C5	134 × 229
B6	125 × 176	C6	114 × 162
B7	86 × 125	C7	81 × 114
B8	62 × 81	C8	57 × 81
B9	44 × 62	C9	40 × 57
B10	31 × 44	C10	28 × 40

SPORTS

1. Šahā pieņemtie apzīmējumi

(B)	bandinieks		
D	dāma		
K	karalis		
L	laidnis		
T	tornis		
Z	zirdziņš		
+	šahs		
++	dubultšahs		
×	mats		
:	figūras zaudējums		
-	no .. uz .. ($e^2 - e^4$)		
!	labs gājiens		
!!	ļoti labs gājiens		
?	vājš gājiens		
??	rupja kļūda		
=	vienlīdzīga spēle	C0	917 × 1297
±	baltajiem jūtams pārsvars		648 × 917
∓	melnajiem jūtams pārsvars		458 × 648
±	baltajiem neliels pārsvars		324 × 458
∓	melnajiem neliels pārsvars		162 × 324
0-0	īsā rokāde	C5	134 × 229
0-0-0	garā rokāde	C6	114 × 162
		C7	81 × 114
		C8	57 × 81
		C9	40 × 57
		C10	28 × 40

2. Volejbolā pieņemtie apzīmējumi

m.r.	maiņas rezultāts
N	novietojums
p	pārtraukums
-	serve

3. Sporta dejās pieņemtie apzīmējumi

Sporta deju klasifikācija

1. ST – standartdejas

F	fokstrots
T	tango
Q	kviksteps
V	Vīnes valsis
W	lēnais valsis

2. LA – Latīņamerikas dejas

CH	čačača
J	džaivs
Pd	paso doble
R	rumba
S	samba

TELEKOMUNIKĀCIJAS

1. Starptautiskie tālruņu kodi

ISO kods	Valsts	Telekomunikāciju kods	domēni
AAE	Apvienotie Arābu Emirāti	971	.ae
AFG	Afganistānas Islāma Valsts	93	.af
ALB	Albānijas Republika	355	.al
DZA	Alžīrijas TDR	213	.dz
ASM	Amerikāņu Samoas Teritorija	684	.as
AND	Andoras Firstiste	376	.ad
AGO	Angolas Republika	244	.ao
AIA	Angilja (Lielbritānija)	264	.ai
ARG	Argentinas Republika	54	.ar
ARM	Armēnijas Republika	374	.am
ABW	Aruba	297	.aw
USA	Amerikas Savienotās Valstis	1	.us
AUS	Austrālijas Savienība	61	.au
AUT	Austrijas Republika	43	.at
AZE	Azerbaidžānas Republika	994	.az
BHS	Bahamu Salu Sadraudzība	242	.bs
BHR	Bahreinas Valsts	973	.bh
BLR	Baltkrievijas Republika	375	.by
BGD	Bangladešas Tautas Republika	880	.bd
BRB	Barbadosa	246	.bb
BLZ	Beliza	501	.bz
BEL	Beļģijas Karaliste	32	.be

ISO Valsts kods	Telekomunikāciju kods domēni
--------------------	---------------------------------

BEN	Beninas Republika	229	.bj
BMU	Bermudu Salas	1441	.bm
BOL	Bolivijas Republika	591	.bo
BIH	Bosnija un Hercegovina	387	.ba
BWA	Botsvānas Republika	67	.bw
BRA	Brazīlijas Federatīvā Republika	55	.br
BRN	Bruneja	673	.bn
BGR	Bulgārijas Republika	359	.bj
BRN	Burkinafaso	226	.bf
BDI	Burundi Republika	257	.bi
BTN	Butāna	975	.bt
CAF	Centrālāfrikas Republika	236	.cf
TCO	Čadas Republika	235	.td
CZE	Čehijas Republika	420	.cz
CHL	Čīles Republika	56	.el
DNK	Dānijas Karaliste	45	.dk
ZAF	Dienvidāfrika	27	.za
YUG	Dienvidslāvijas Federatīvā Republika	381	.yu
DMA	Dominikas Sadraudzība	767	.dm
DJI	Džibutijas Republika	253	.dj
ECU	Ekvadoras Republika	593	.ec
GNQ	Ekvatoriālās Gvinejas Republika	240	.gq
ERI	Eritreja	291	.er
ETH	Etiopijas Federatīvā Demokrātiskā Republika	251	.et
EGY	Ēģiptes Arābu Republika	20	.eg
FRO	Farēru salas (Dānija)	298	.fo

ISO kods	Valsts	Telekomunikāciju kods	domēni
FJI	Fidži Republika	679	.fj
PHL	Filipīnu Republika	63	.ph
FLK	Foklenda salas (Lielbritānija)	500	.fk
FRA	Francijas Republika	33	.fr
PYF	Franču Polinēzija	689	.pf
GAB	Gabonas Republika	241	.ga
GUF	Franču Gviāna (Gajāna)	592	.gf
GMB	Gambijas Republika	220	.gm
GHA	Ganas Republika	233	.gh
GIB	Gibraltārs (Lielbritānija)	350	.gi
GRD	Grenāda	473	.gd
GRL	Grenlande (Dānija)	299	.gl
GRC	Grieķija	30	.gr
GEO	Gruzija	995	.ge
GUM	Guamas Teritorija	671	.gu
GLP	Gvadelupa	590	.gp
GUY	Gviāna (Francija)	592	.gy
GNB	Gvinejas-Bisavas Republika	245	.gw
HTI	Haiti Republika	509	.ht
HND	Hondurasas Republika	504	.hn
HND	Honkonga	852	.hk
HRV	Horvātijas Republika	385	.hr
EST	Igaunijas Republika	372	.ee
IND	Indijas Republika	91	.in
IDN	Indonēzijas Republika	62	.id
IRQ	Irākas Republika	964	.iq
IRN	Irānas Islāma Republika	98	.ir

ISO Valsts kods	Telekomunikāciju kods domēni
ISL Islandes Republika	354 .is
ITA Itālijas Republika	39 .it
ISR Izraēlas Valsts	972 .il
IRL Īrijas Republika	353 .ie
JAM Jamaika	876 .jm
JPN Japāna	81 .jp
NCL Jaunkaledonija (Francija)	87 .nc
NZL Jaunzēlande	64 .nz
YEM Jemena	697 .ye
JOR Jordānijas Hāšimitu Karaliste	962 .jo
CPV Kaboverdes Republika	238 .cv
CYM Kaimanu salas (Lielbritānija)	1345 .ky
KHM Kambodžas Karaliste	855 .kh
CMR Kamerūnas Republika	237 .cm
CAN Kanāda	1 .ca
QAT Kataras Valsts	974 .qa
KAZ Kazahstānas Republika	7 .kz
KEN Kenijas Republika	254 .ke
CYP Kipras Republika	357 .cy
KGZ Kirgizstānas Republika	(7-996) .kg
KIR Kiribati Republika	686 .ki
CCK Kokosu (Kilinga) salas (Austrālija)	619162 .cc
COL Kolumbijas Republika	57 .co
COM Komoru Salas	269 .km
COG Kongo Demokrātiskā Republika	242 .cd
KOR Korejas Republika	82 .kr
PRK Korejas TDR (Ziemeļkoreja)	850 .kp

ISO kods	Valsts	Telekomunikāciju kods domēni
CIV	Kotdivuāras Republika	225 .ci
RUS	Krievija	7 .ru
CUB	Kuba	53 .cu
COK	Kuka salas (Jaunzēlande)	682 .ck
KWT	Kuveitas Valsts	965 .kw
CHN	Ķīnas Tautas Republika	86 .cn
LAO	Laosas TDR	856 .la
LVA	Latvijas Republika	371 .lv
LSO	Lesoto Karaliste	266 .ls
LBN	Libānas Republika	961 .lb
LBR	Libērijas Republika	231 .lr
GRB	Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste	44 .uk
LTU	Lietuvas Republika	370 .lt
LIE	Lihtenšteinas Firstiste	423 .li
LBY	Libijas Sociālistiskā Arābu Tautas Džamāhirija	218 .lr
LUX	Luksemburgas Lielhercogiste	352 .lu
MDG	Madagaskaras Republika	261 .mg
MYT	Maijota (Francija)	269 .yt
MAC	Makao (Portugāle)	853 .mo
MKD	Maķedonija	389 .mk
MYS	Malaizija	60 .my
MWI	Malāvijas Republika	265 .mw
MDV	Maldīvijas Republika	90 .mv
MLI	Mali Republika	223 .ml
MLT	Maltas Republika	356 .mt

ISO kods	Valsts	Telekomunikāciju kods	domēni
MTQ	Martinika (Francija)	596	.mq
MAR	Marokas Karaliste	212	.ma
MRT	Mauritānijas Islāma Republika	222	.mr
MUS	Maurīcijas Republika	230	.mu
MHL	Māršala Salu Republika	692	.mh
MEX	Meksikas Savienotās Valstis	52	.mx
FSM	Mikronēzijas Valstu Federācija	691	.fm
MMR	Mjanmas Savienība (bij. Birma)	95	.mm
MDA	Moldovas Republika	373	.md
MCO	Monako Firstiste	377	.mc
MNG	Mongolija	976	.mn
MSR	Montserrata (Lielbritānija)	473	.ms
MOZ	Mozambikas Republika	258	.mz
NAM	Namībijas Republika	264	.na
NRU	Nauru Republika	674	.nr
NPL	Nepālas Karaliste	977	.np
NER	Nigēras Republika	227	.ne
NGA	Nigērijas Federatīvā Republika	234	.ng
NIC	Nikaragvas Republika	505	.ni
NIU	Niue (Jaunzēlande)	683	.nu
NLD	Nīderlandes Karaliste	31	.nl
ANT	Nīderlandes Antīļas	599	.an
NFK	Norfolka (Austrālija)	672	.nf
NOR	Norvēģijas Karaliste	47	.no
OMN	Omānas Sultanāts	968	.om
PAK	Pakistānas Islāma Republika	92	.pk
PLW	Palau Republika	680	.pw

ISO kods	Valsts	Telekomunikāciju kods	domēni
PAN	Panamas Republika	507	.pa
PNG	Papua-Jaungvineja	675	.pg
PRY	Paragvajās Republika	595	.py
PER	Peru Republika	51	.pe
POL	Polijas Republika	48	.pl
PRT	Portugāles Republika	351	.pt
PRI	Puertoriko	1787	.pr
REU	Reinjona (Francija)	262	.re
WSM	Rietumsamoas Neatkarīgā Valsts	685	.ws
RWA	Ruandas Republika	250	.rw
ROM	Rumānija	40	.ro
SAL	Salvadora	503	.sv
SMR	Sanmarino Republika	378	.sm
SPM	Senpjēra un Mikelona (Francija)	508	.pm
STP	Santomes un Prinsipi DR	293	.st
SAU	Saūda Arābijas Karaliste	966	.sa
SYC	Seišeju Salu Republika	248	.sc
SEN	Senegālas Republika	221	.sn
LCA	Sentlūsija	758	.lc
VCT	Sentvinsenta un Grenadinas	809	.ve
KNA	Sentkitsa un Nevisa	1869	.kn
SGP	Singapūras Republika	65	.sg
SYR	Sirija	963	.sy
SLE	Sjerraleones Republika	232	.sl
SVK	Slovākijas Republika	421	.sk
SVN	Slovēnijas Republika	386	.si
SOM	Somālijas Demokrātiskā Republika	252	.so

ISO Valsts kods	Telekomunikāciju kods domēni
FIN Somijas Republika	358 .fi
ESP Spānijas Karaliste	34 .es
SDN Sudānas Republika	249 .sd
SUR Surīnamas Republika	597 .sr
SWZ Svazilendas Karaliste	268 .sz
LKA Šrilankas Demokrātiskā Sociālistiskā Republika	94 .lk
CHE Šveices Konfederācija	41 .ch
TJD Tadžikistānas Republika	992 .tj
TWN Taivāna	886 .tw
THA Taizemes Karaliste	66 .th
TZA Tanzānija	255 .tz
TCA Tērksas un Kaikosas salas (Lielbritānija)	649 .tc
TGO Togo Republika	228 .tg
TKL Tokelau (Jaunzēlande)	690 .tk
TON Tongas Karaliste	676 .to
TTO Trinidādas un Tobāgo Republika	868 .tt
TUN Tunisijas Republika	216 .tn
TUR Turcijas Republika	90 .tr
TKM Turkmenistāna	993 .tm
TUV Tuvalu	688 .tv
UGA Ūgandas Republika	256 .ug
UKR Ūkraina	380 .ua
HUN Ungārijas Republika	36 .hu
URY Ūrugvajas Austrumu Republika	598 .uy
UZB Ūzbekistānas Republika	998 .uz

ISO kods	Valsts	Telekomunikāciju kods	domēni
DEU	Vācijas Federatīvā Republika	49	.de
VUT	Vanuatu Republika	678	.vu
VAT	Vatikāna Pilsētvalsts (Svētais Krēsls)	379	.va
VEN	Venecuēlas Republika	58	.ve
VIR	ASV Virdžīnu salas	1809	.vi
VNM	Vjetnamas Sociālistiskā Republika	84	.vn
WLF	Volisa un Futuna (Francija)	681	.wf
COD	Kongo Demokrātiskā Republika (bij. Zaira)	243	.zr
SLB	Zālamana Salas	677	.sb
ZMB	Zambijas Republika	260	.zm
ZWE	Zimbabves Republika	263	.zw
SWE	Zviedrijas Karaliste	46	.se

VALODNIECĪBA

1. Pieturas (interpunkcijas) zīmes

- punkts
- , komats
- ; semikols
- : kols
- defise
- _ domuzīme
- / slīpsvitra
- ? jautājuma zīme
- ! izsaukuma zīme
- ( ) apaļās iekavas
-) pusiekava (*norādēm, atsaucēm: 1) 2)*)
- [ ] kvadrātiekavas
- { } figūriekavas
- " " vai " " apaļās pēdiņas
- << >> stūrainās pēdiņas (*tikai iespiestajos tekstos*)
- “ ” vienpēdiņas
- .. divpunkte (*teksta izlaiduma apzīmēšanai*)
- ... daudzpunkte (*domas noklusējuma apzīmēšanai*)

2. Diakritiskās zīmes

ISO kods	Valsts	Telekomunikāciju kods	domēni
˘	akūts		1) zilbes intonācijas apzīmēšanai virs patskaņa vai divskaņa;
VAT	Vatikāna Pilsetvalsts		2) vārda uzsvara apzīmēšanai (<i>krievu</i> ОКНО́);
VIR	ASV Virdžīnijas valsts		3) loģiskā akcenta apzīmēšanai;
VNF	Vjetnamas Socialistiskā Republika		4) patskaņu izrunas veida apzīmēšanai (<i>franču</i> été);
COB	Kongo Demokrātiskā Republika (DR) Zaira)		5) patskaņu garuma apzīmējums (<i>čehu</i> mléko);
ZMB	Zambijas Republika		6) palatalizēta līdzskaņa apzīmēšanai (<i>poļu</i> iść)
^	cirkumflekss I, jumtiņš		1) lauztās intonācijas apzīmēšanai (<i>fonētiskajā transkripcijā: latviešu</i> kâpt);
			2) patskaņu izrunas veida apzīmēšanai (<i>franču</i> pâtre)
˜	cirkumflekss II		1) stieptās intonācijas apzīmēšanai (<i>fonētiskajā transkripcijā: latviešu</i> māsa);
			2) nazālo patskaņu apzīmēšanai (<i>franču</i> â, ò, œ, ê);
			3) patskaņu izrunas apzīmēšanai (<i>igauņu</i> õ);
			4) mikstinājuma apzīmēšanai (<i>spāņu</i> España)

- gravis, pusjumtiņš 1) kritošās intonācijas apzīmēšanai (*fonētiskajā transkripcijā: latviešu àust*);
- 2) patskaņu izrunas veida apzīmēšanai (*franču père*);
- mikstinājuma zīme atsevišķu līdzskaņu apzīmēšanai (*latviešu ģ, ģ, ģ, ģ*);
- apvērsts jumtiņš, kāsītis atsevišķu līdzskaņu apzīmēšanai (*latviešu č, š, ž*);
- apostrofs 1) līdzskaņu mikstinājuma apzīmēšanai starptautiskajā transkripcijā (*krievu mat'*);
- 2) burta izlaiduma apzīmēšanai (*latviešu brālīt's*);
- 3) gadskaitļu saīsinājumos (*Baltica '88*)

3. Citas zīmes

- tilde rakstu zīme atkārtota vārda vai vārda daļas apzīmēšanai
- defise 1) zilbes robežas apzīmēšanai (*ko-e-fi-ci-ents*);

- 2) vārdu dališanai pēc sastāvdaļām (*morfoloģijā un leksikogrāfijā*);
  - 3) vārda daļas nepilnīguma parādīšanai (*leksikogrāfijā*);
  - 4) daudzciparu skaitļu vizuālai sadalīšanai (piezvanīt pa telefonu 7-034-830);
  - 5) daudzkomponentu saīsinājumos (GAZ-53)
- ◊ rombs frazeoloģismu skaidrojumu apzīmēšanai (*leksikogrāfijā*)
- bultiņa skatīt norādīto šķirkli
- / slipsvitra
- 1) ligzdas pamatvārda atvasinājumu apzīmēšanai (*leksikogrāfijā*);
  - 2) diagonālsaīsinājumos (*latviešu i/u*);
  - 3) ar nozīmi «un» laika jēdziena apzīmēšanai (konference notiks 10./11. maijā);
  - 4) namu numuru un korpusu apzīmēšanai (Lāčplēša ielā 52/54; Maskavas ielā 254/3);
  - 5) sastatījuma norādei starp komponista un dziesmas teksta autora vārdiem (R. Pauls/J. Peters);
  - 6) ar vārda «respektīvi» nozīmi (un/vai);
  - 7) dzejas citējumos rindu atdalīšanai vienlaidus tekstā

- : kols) fonēmu garuma apzīmēšanai fonētiskajā rakstībā (*latviešu* ma:sa)
- trēma 1) patskaņu izrunas apzīmēšanai (*vācu* ū);
2) blakus esošu patskaņu atsevišķas izrunas apzīmēšanai (*franču* ma:is = ma-is)
- = vienādas nozīmes vārdu, sinonīmu apzīmēšanai
- š sedijs 1) platā ē apzīmēšanai fonētiskajā rakstībā (*latviešu* mēli);
2) zīme zem c burta izrunas apzīmēšanai (*franču* façon)
- nezilbiskā patskaņa apzīmējums fonētiskajā transkripcijā (*latviešu* seḡ, ziḡs)
- * zvaigznīte 1) hipotētiskas formas apzīmēšanai etimoloģijā;
2) nekārtni lokāmo darbības vārdu apzīmēšanai (*leksikogrāfijā*);
3) vārdu apzīmēšanai, kuri sākas ar aspirēto h (*leksikogrāfijā*: *franču* *hasard);
4) jaunvārdu apzīmēšanai (*leksikogrāfijā*);
5) atsauču apzīmēšanai

punkts vārda uzsvara apzīmēšanai (latviešu nekad)

> kļūvis par..

< cēlies no..

4. Alfabēti

a) Gotu alfabēts

Burts	Rakstība	Izruna
a	𐌆𐌗	ā
b	𐌆𐌛	bē
c	𐌆𐌗	cē
d	𐌆𐌔	dē
e	𐌆𐌗	ē
f	𐌆𐌚	ef
g	𐌆𐌗	gē
h	𐌆𐌗	hā
i	𐌆𐌗	i
j	𐌆𐌗	jot
k	𐌆𐌗	kā
l	𐌆𐌗	el
m	𐌆𐌗	em
n	𐌆𐌗	en
o	𐌆𐌗	o
p	𐌆𐌗	pē

Burts	Rakstība	Izruna		Burts
q	Qq	kū		v
r	Rr	er		z
s	Ss	es		z
t	Tt	tē		z
u	Uu	ū		z
v	Vv	fau		z
w	Ww	vē		z
x	Xx	iks		z
y	Yy	ipšilon		z
z	Zz	zet		z

b) Grieķu alfabēts

Burts	Nosaukums	Transkripcija
A α	alfa	a
B β	bēta	b
Γ γ	gamma	g
Δ δ	delta	d
E ε	epšilons	e
Z ζ	zēta	z
H η	ēta	ē
Θ θ	thēta	th
I ι	jota	i
K κ	kapa	k
Λ λ	lambda	l
M μ	mī	m

Burts	Nosaukums	Transkripcija
Nv	nī	n
Ξξ	ksi	x
Oo	omikrons	o
Ππ	pī	p
Pρ	ro	r
Σσς	sigma	s
Tτ	tau	t
Υυ	ipsilons	y
Φφ	fi	ph
Xχ	chi	ch
Ψψ	psi	ps
Ωω	omega	ō

c) Braila raksta tehniskais zīmējums

A ·	H ∴	O ∴
Ā ∴	I ∴	P ∴
B ∴	Ī ∴	R ∴
C ∴	J ∴	S ∴
Č ∴	K ∴	Š ∴
D ∴	Ķ ∴	T ∴
E ∴	L ∴	Ū ∴
Ē ∴	Ļ ∴	Ū ∴
F ∴	M ∴	V ∴
G ∴	N ∴	Z ∴
Ģ ∴	Ņ ∴	Ž ∴

d) Žestu valodas zīmes

A		L	
B		M	
C		N	
D		O	
E		P	
F		R	
G		S	
H		T	
I		U	
J		V	
K		Z	

		askorboļskābe	A ₁
		tiāmins	B ₁
		riboflavīns	B ₂
		panotēnskābe	B ₃
		piridoksīns	B ₆
		ciānkobaltamīns	B ₁₂
		pangāmskābe	B ₉
		folijskābe, folcīns	Bc
		preiņģuamīns	B ₅
		karotīns	B ₇
1932		askorpinskābe	C
1932		kalcijs	D
		ergokalcitols	D ₂
		holekalcitols	D ₃
1936		tokotols	E
		linolskābe, linolēnskābe	F
		arhibonskābe	G
1941		biotīns	H
1939		florīns	K ₁
		larnīns	K ₂
		menadīns	K ₃
		rutozīds, citrīns, flavons	P
1937		nikotīnskābe, niacīns	Pp
		melitēnīns	U

VITAMINOLOĢIJA

Galvenie vitamīnu apzīmējumi

Vitamīnu apz.	Ķīmiskais nosaukums	Izdalīts tirā veidā
A ₁	akseroftols, retinols	1940
B ₁	tiamīns, aneirīns	1936
B ₂	riboflavīns, laktoflavīns	1935
B ₃	pantotēnskābe	
B ₆	piridoksīns, ademīns	1938
B ₁₂	ciānkobalamīns	1947
B ₁₅	pangāmskābe	
Bc	folijskābe, folacīns, pteroīglutamīnskābe	
B _T	karnitīns	
C	askorbīnskābe	1932
D	kalCIFeroli	1932
D ₂	ergokalciferols	
D ₃	holekalciferols	
E	tokoferoli	1936
F	linolskābe, linolēnskābe, arahidonskābe	
H	biotīns	1941
K ₁	filohinons	1939
K ₂	farnohinons	
K ₃	menadions	
P	rutozīds, citrīns, flavons	
PP	nikotīnskābe, niacīns	1937
U	metilmetionīns	

ZOOLOĢIJA

ad.	<i>latīņu</i> adultus	pieaudzis, vairoties
		spējīgs īpatnis
juv.	<i>latīņu</i> juvenilis	jaunais īpatnis
pull.	<i>latīņu</i> pullus	ligzdu neatstājis mazulis

♂, ♂ virišķas kārtas; tēviņš

♀ sievišķas kārtas; mātīte

♂, ♀ divdzimumu īpatnis

× hibrīds; krustojums; bastards

VI Satura rādītājs

Ievads	3
Saīsinājumi	5
Vārdnīcas sastādīšanā izmantotie avoti	5
1. d a a. Abreviatūru un simbolu alfabētiskais grupējums	7
2. d a a. Abreviatūru un simbolu tematiskais grupējums	79
Astronomija	81
Datorzinātnes	87
Informācijas aģentūru starptautiskie apzīmējumi	91
Informātika	93
Finanses	118
Fizika	124
Ģeogrāfija	130
Kinoloģija	134
Korporācijas	136
Kurināmā saimniecība	141
Ķīmija	142
Lauksaimniecība	148
Māksla	149
Matemātika	150
Medicīna	155
Meteoroloģija	156

Mežkopība	158
Militārā joma	159
Mūzika	160
Scientoloģija	162
Tekstilrūpniecība	165
Ticības mācība	167
Transports	170
Papīrrūpniecība	195
Rasēšana	197
Sports	198
Telekomunikācijas	200
Valodniecība	209
Vitaminoloģija	218
Zooloģija	219

Sinonīmu vārdnīca

Vārdnīca apkopo latviešu valodas sinonīmi, kas lietojami un saņemas vārdi, kas apzīmē vienu un to pašu nozīmi, bet atšķiras ar formu. Vārdnīca ir veidota, lai palīdzētu lietotājiem atrast vārdus, kas ir sinonīmi vienam otram. Vārdnīca ir veidota, lai palīdzētu lietotājiem atrast vārdus, kas ir sinonīmi vienam otram.

IZDEVNIECĪBA «AVOTS»
PIEDĀVĀ ŠĀDAS SKAIDROJOŠĀS
VĀRDNĪCAS:

 Latviešu valodas vārdnīca

Vārdnīcā iekļauta gan literārā valoda, gan arī sarunvaloda, ievietoti arī daži apvidvārdi. Vārdnīca domāta plašam lasītāju lokam, jo īpaši tā noderēs skolēniem, studentiem un skolotājiem.

 Latviešu frazeoloģijas vārdnīca

Vārdnīcas izveidē izmantota gan folklorā un daiļliteratūrā no tās aizsākuma līdz pat mūsu dienām, gan arī periodika un populārzinātniskā literatūra. Vārdnīca noderēs jebkuram, kam tuva ir latviešu valoda, turklāt šī grāmata var būt interesanta lasāmviela.

 Sinonīmu vārdnīca

Vārdnīcā apkopoti latviešu valodas sinonīmi: gan literārās un sarunvalodas vārdi, gan apvidvārdi un vienkāršrunas vārdi, gan barbarismi un žargonismi. Vārdnīca noderēs plašam lasītāju lokam, kas vēlas bagātināt savu valodu.

Latviešu valodas pareizrakstības un pareizrunas vārdnīca

Grāmatā apkopoti svarīgākie latviešu valodas pareizrunas un pareizrakstības noteikumi. Materiāls pakļauts vienam mērķim – orientēties valodas pareizrūnā un pareizrakstībā, saskatīt kļūdas rakstos un runā, labot tās un veidot savu valodu skaidru un daiļskanīgu. Grāmata domāta plašam lasītāju lokam, jo īpaši tā noderēs skolēniem, studentiem un skolotājiem.

Izdevniecības «Avots» grāmatas
var iegādāties Puškina ielā 1a, tālrunis
7212612

ORIGINALS
EXEMPTED

170

**OBLIGĀTAIS
EKSEMPLĀRS**

1.50

LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTEKA

0303041985

2003-2

L57

ISBN 9984-700-86-0

9 7 8 9 9 8 4 7 0 0 8 6 1